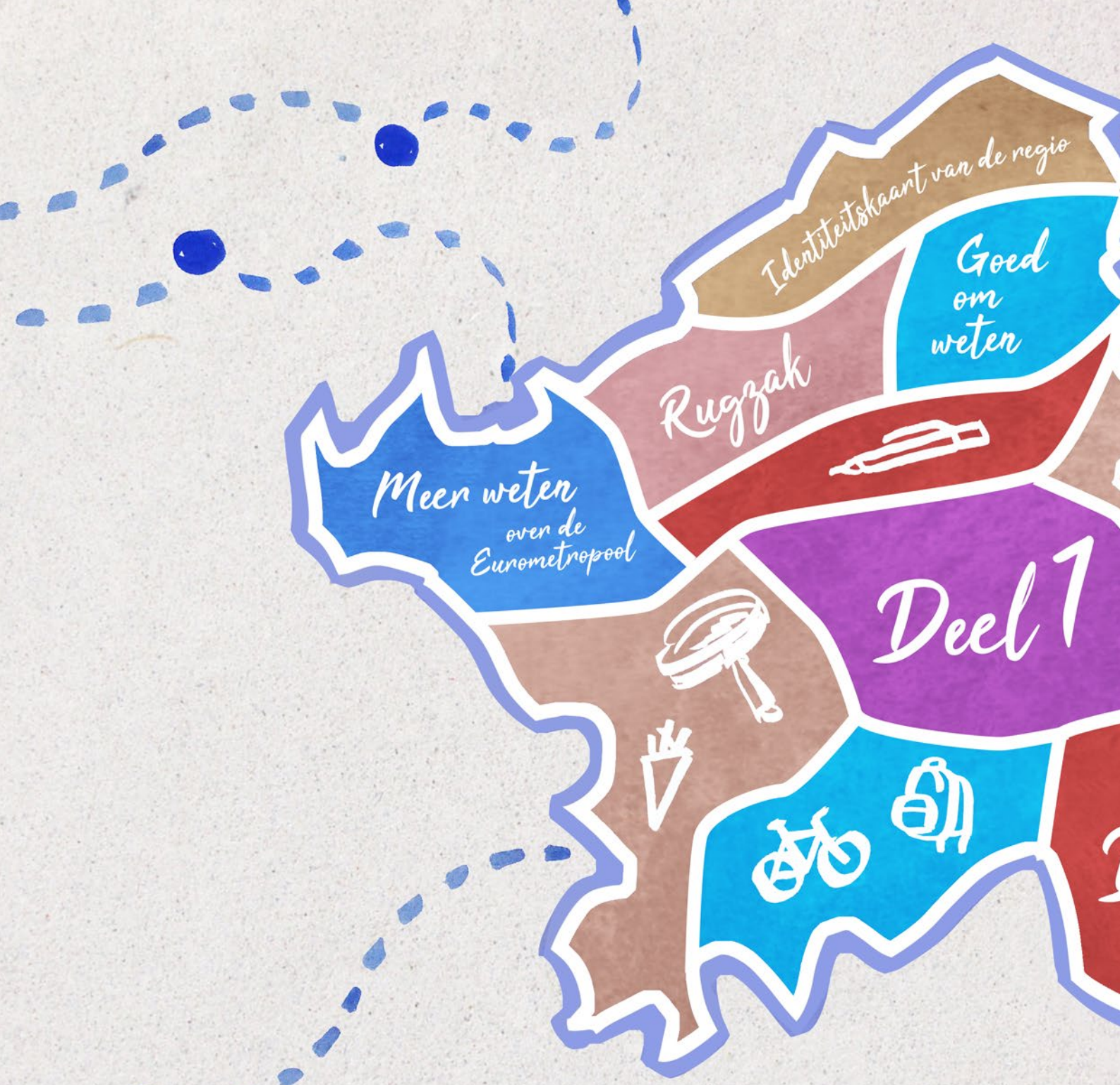

OP ONTDEKKING IN DE EUROMÉTROPOLE EUROMETROPOOL LILLE ◦ KORTRIJK ◦ TOURNAI IN 4 JAAR

Evaluatierapport en perspectieven 2017-2020

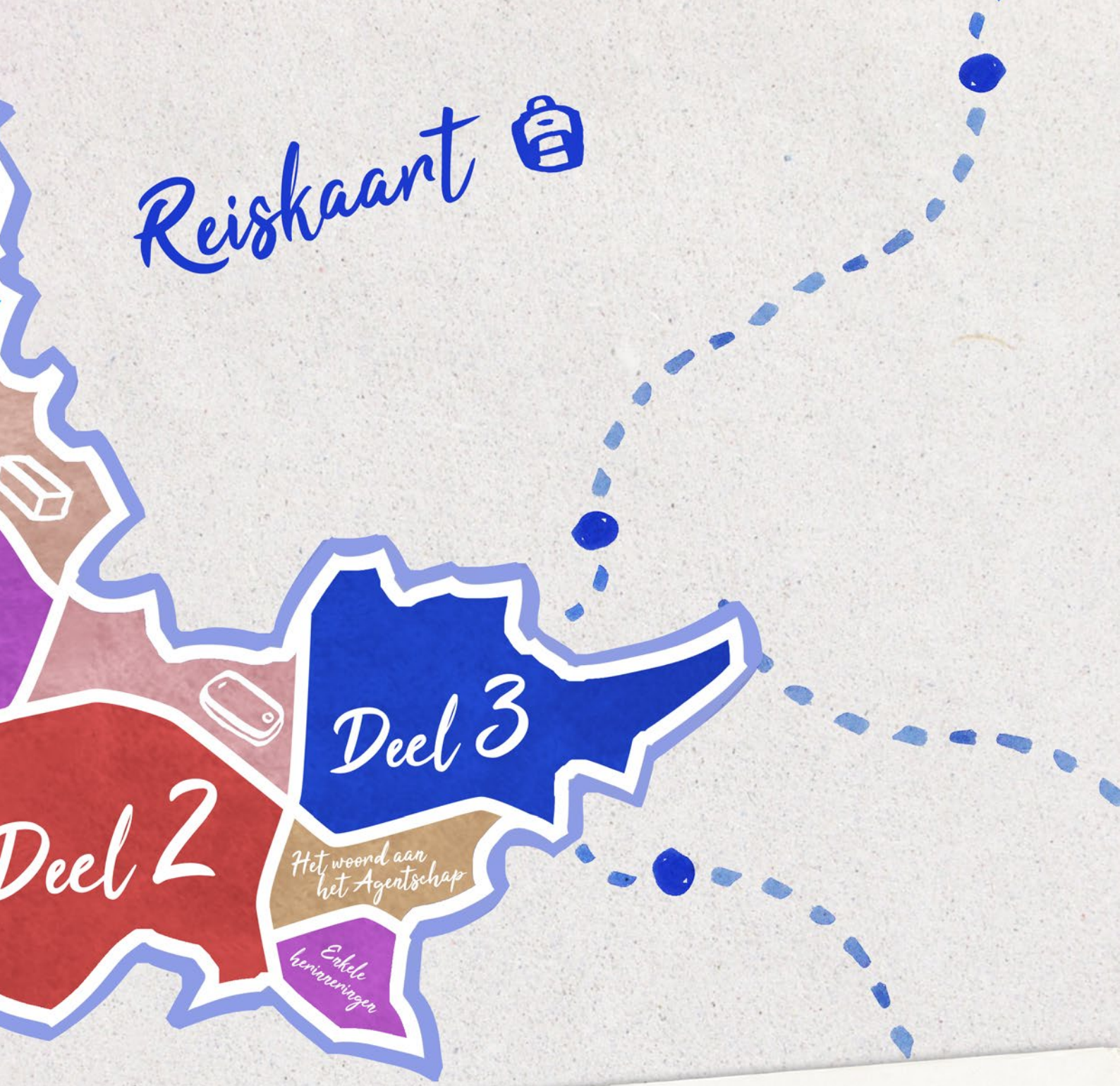
In onze rugzak : alle spullen voor een geslaagde reis P. 04-06

Identiteitskaart van de regio P. 06

Meer weten over de Eurometropool P. 08-10

Goed om weten P. 11

Reiskaart

DEEL 1

1. ECONOMISCHE ONTWIKKELING P. 14-27
A. Digitale ontwikkeling

2. WERK & OPLEIDING P. 28-77
A. Werk
B. Talen leren
C. Grensoverschrijdend alternerend leren
D. Netwerk van het hoger & universitair onderwijs

3. DUURZAME ONTWIKKELING VERANKEREN P. 78-129
A. Mobiliteit
B. Blauw Park
C. Promotie van alternatieve energie

4. BIJEENKOMSTEN VOOR LOKAAL OVERLEG P. 130-141

DEEL 2

5. DE PLAATS VAN DE BURGER DOOR MIDDEL VAN ... P. 142-187
A. Geoptimaliseerde informatieverstrekking
B. Het Forum van het Maatschappelijk Middenveld
C. Het Europa van de burger

DEEL 3

6. HUMAN RESOURCES EN FINANCIËN P. 188-203

Het woord aan het Agentschap P. 204-205

Enkele herinneringen P. 206-207

In onze rugzak

ALLE SPULLEN VOOR EEN GESLAAGDE REIS

De burgers

Een hongertje? Dorst? Burgers geven een energieboost om er weer bovenop te komen, ze zijn de graanreep, de waterfles. Ze zorgen voor energie en inspiratie in elk project van de Eurometropool: ze zijn de bestaansreden van de EGTS.

Het bestuur

Je kunt niet verdwalen als je een kompas hebt. Het bestuur van de Eurometropool legt de belangrijkste thematische werkassen voor meerdere jaren vast. De verkozen leden van de Algemene Vergadering en het Bureau bepalen om de twee jaar de koers die we moeten volgen en keuren hiervoor een werkprogramma goed.

De begroting

Dit is onze lokale munt. De begroting bestaat uit de financiële bijdrage van de 14 partners van de Eurometropool. Staten, Regio's, Provincies, Departementen en intercommunales: alle niveaus dragen hun steentje bij.

Een reis moet je voorbereiden! Deze reis door de periode 2017-2020 kunnen we niet aanvatten zonder enkele sleutelelementen die een succesvolle trip garanderen. Hieronder volgt een beknopt overzicht van de spullen die in onze rugzak zitten …

Het team van het Agentschap

Het team van het Agentschap is onze gids tijdens deze reis. De acht personen van het Agentschap van de Eurometropool volgen de projecten dagelijks op en fungeren als tussenschakel tussen alle actoren en de burgers. We moeten hen volgen om de juiste weg te vinden, de lokale bevolking te ontmoeten of nieuwe horizonten te ontdekken.

Tweetaligheid

In het Nederlands en het Frans natuurlijk!

De Eurometropool, dat is twee landen, drie culturen en twee officiële talen, de ene taal is even belangrijk als de andere.

Participatie en inclusie

Heb je moeite om jezelf verstaanbaar te maken?

Heb je een tolk nodig?

De participatiemethodieken die tijdens alle vergaderingen van het Agentschap van de Eurometropool en bij grote burgerevenementen worden gebruikt, bieden een onmiskenbare meerwaarde. Het doel van deze methodieken: de uitwisselingen vergemakkelijken en iedereen op gelijke voet het woord kunnen geven.

Experimenten

Experimenten zijn ons ticket om te reizen waarheen we willen.

Bij alles wat ze onderneemt, wil de Eurometropool dingen uittesten en innoveren. Ze behoudt zich hierbij het recht voor om fouten te maken.

Europa

Avonturiers die naar de andere kant van de wereld reizen, nemen vaak een vlag van hun land mee om niet te vergeten waar ze vandaan komen en waar ze naartoe gaan.

Onze vlag is die van de Europese Unie.

Deze vlag herinnert ons eraan dat samenwerking tussen landen en dialoog de kern vormen van wat we doen.

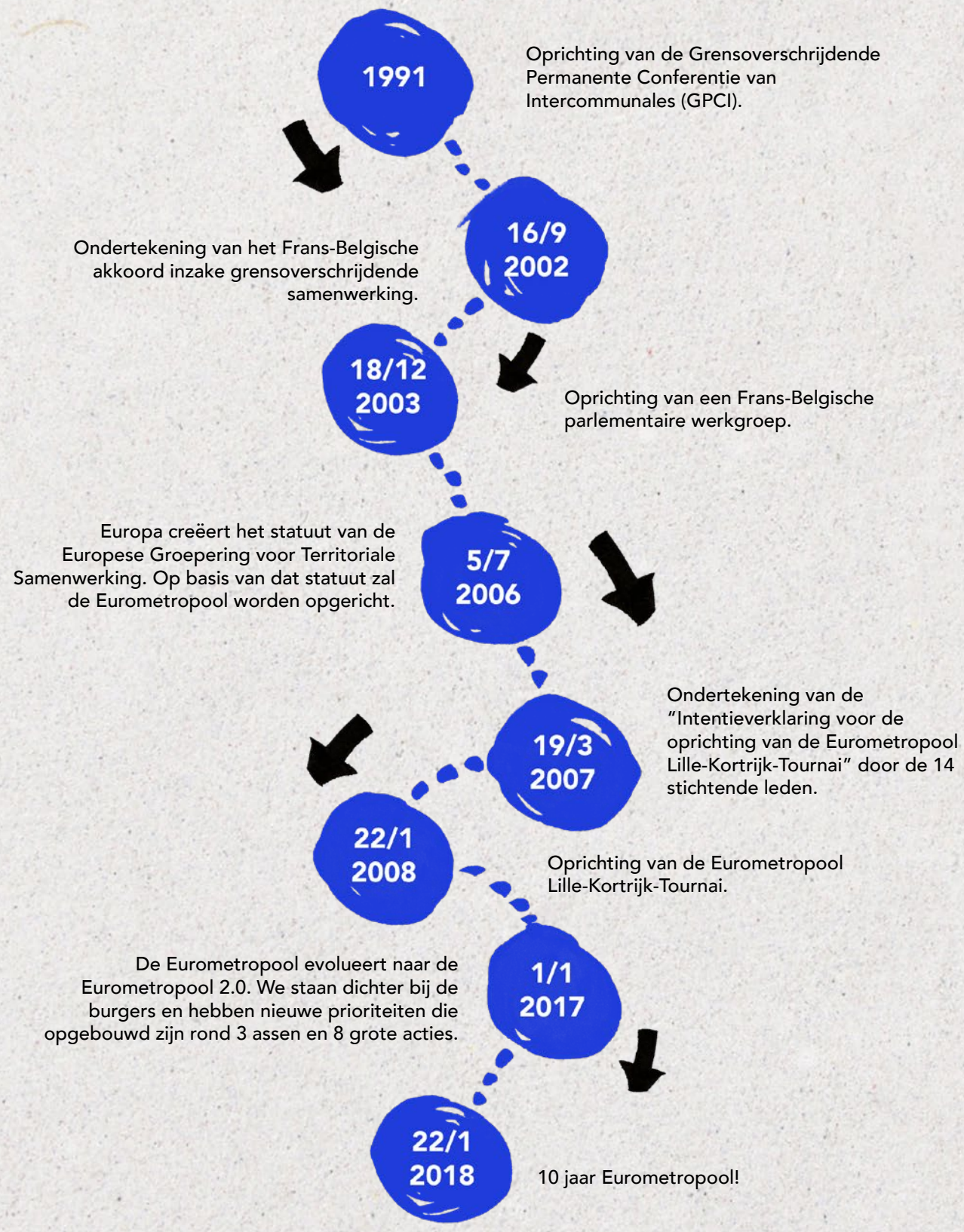
Identiteitskaart van de regio

Meer weten over de Eurometropool

Historiek

Hoe werkt de Eurometropool 2.0 ?

Sinds 2017 bestaat er voor elk van de acht prioritaire acties er een werkgroep (actiegroep). De werkmethode werd aangepast met het oog op meer flexibiliteit en efficiëntie. Deze groepen hebben geen vaste samenstelling noch een permanent karakter, en ze bestaan uitsluitend uit gemotiveerde vrijwilligers met een bepaalde belangstelling voor het desbetreffende thema. Ze brengen politici, vertegenwoordigers van het middenveld, burgers en technici samen om concrete projecten uit te denken, te ontwikkelen en uit te voeren. Iedereen heeft hetzelfde recht van spreken; er worden participatiemethodieken gebruikt om het verloop van de vergaderingen te ondersteunen.

Elke actie wordt aangestuurd door twee animatoren: een politicus en een vertegenwoordiger van het middenveld. Zij zijn de ambassadeurs van het project waarvoor ze verantwoordelijk zijn. Ze geven input aan het project en staan ook in voor de voorstelling ervan aan de fora van de EGTS of aan andere organisaties. Ze zijn verantwoordelijk voor het welslagen van de actie en staan borg voor de concrete realisatie ervan.

De acht actiegroepen van de periode 2017-2020

Grensoverschrijdend alternerend leren

Talen leren

Digitale ontwikkeling

Hoger onderwijs

Grensoverschrijdende mobiliteit

Grensoverschrijdende tewerkstelling

Het Blauwe Park van de Eurometropool

Promotie van alternatieve energie

Deze actiegroepen evolueren in functie van de noden en uit te voeren acties. Ze komen op regelmatige basis bijeen en organiseren zich in kleinere groepen om acties uit te voeren. Het Agentschap richt ook technische groepen op of ondersteunt deze. Het gaat om het lokaal overleg tussen Franse en Belgische burgemeesters en over de bijeenkomsten in het kader van de Europese burgerraadpleging.

Maar dat is niet alles! Naast de inhoudelijke werkzaamheden met de actiegroepen is het Agentschap van de Eurometropool ook bij andere opdrachten betrokken. Doel: de positie van de Eurometropool versterken, niet enkel als lokale actor voor de gemeenten en de burgers van haar regio, maar ook als belangrijke waarnemer in de grensregio, dankzij haar strategische positie in het hart van Europa.

De acht leden van het Agentschap

Catherine CHRISTIAENS
Coördinatrice
Het Blauwe Park

Inês MENDES
Coördinatrice
Grensoverschrijdend alternerend leren, Leren van talen, Hoger onderwijs & Europa van de burger

Ira KEIRSBILCK
Secretariaat

Loïc DELHUVENNE
Directeur van het Agentschap, coördinator digitaal netwerk

Nathalie INGLEBERT
Financieel, administratief en HR-medewerkster

Nathalie RUELLAND
Coördinatrice
Promotie van alternatieve energie, energieomschakeling & luchtkwaliteit

Romain MAURER
Projectmedewerker communicatie

Séverine FLAHAULT
Coördinatrice
Digitaal netwerk, Werk & Mobiliteit

Goed om te weten !

SAMENVATTEND LEXICON

Om je wegwijs te maken, hebben we een klein lexicon met enkele sleutelbegrippen opgesteld. Een goede basis om uit je hoofd te leren voor je erop uittrekt om de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai te ontdekken!

Multiculturalisme : *twee landen maar drie verschillende regio's, elk met zijn eigen karakter. Twee officiële talen (Nederlands en Frans). De verscheidenheid vormt de rijkdom van de Eurometropool!*

Voorzitters: *De Eurometropool wordt voorgezeten door een Voorzit(s)ter en drie Ondervoorzit(s)ters. Het Voorzitterschap werkt op een roterende basis in dubbele pariteit: twee jaar Frans voorzitterschap en twee jaar Belgisch voorzitterschap (het ene jaar voor Wallonië en het andere jaar voor Vlaanderen).*

Bureau: *Het Bureau telt 32 leden die worden verkozen door de Algemene Vergadering waarvan ze deel uitmaken. Het bureau bepaalt de acties en het werkprogramma, evenals de manier waarop ze moeten worden uitgevoerd.*

Algemene Vergadering: *De Algemene Vergadering telt 84 vertegenwoordigers (50% Fransen - 50% Belgen), benoemd door de leden uit de drie deelregio's. De leden debatteren over de gemeenschappelijke ontwikkelingsstrategie, leggen de krachtlijnen vast en stemmen over de begroting.*

EGTS: *Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking. EGTS'en bevorderen de grensoverschrijdende, transnationale en interregionale samenwerking tussen de lidstaten of hun regionale en lokale overheden. De partners van een EGTS voeren gezamenlijke projecten uit, bundelen competenties en wisselen good practices uit om de coördinatie en de samenwerking op het terrein te verbeteren. De Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai is de eerste Europese EGTS, opgericht in januari 2008.*

Frans-Belgische wetgeving: *Hoewel de Eurometropool onder het Franse recht valt (de hoofdzetel is gevestigd in Lille), zijn haar acties onderworpen aan de Franse, Belgische en Europese wetgeving.*

Agentschap: *dit is de operationele zetel van de Eurometropool, gevestigd in Kortrijk. De acht medewerkers (afkomstig uit de drie deelregio's) beheren dagelijks alle werkgroepen, de human resources, de financiën en de communicatie.*

Forum van het maatschappelijk middenveld: *80 vrijwilligers, met uiteenlopende achtergronden, afkomstig van onder andere de Conseil de développement van de Métropole Européenne de Lille, de Conseil de développement van Wapi en Transforum. Deze vrijwilligers zijn betrokken bij de Actiegroepen en werken aan verschillende thema's om de projecten vooruitgang te doen boeken.*

Partners: *er zijn 14 partners – 2 Staten, 3 Regio's/Gewesten, 3 Departementen en Provincies en 5 intercommunales. Bij elk project kunnen andere partners worden betrokken.*

DEEL

1

1 ECONOMISCHE ONTWIKKELING
P. 14-27

2 WERK & OPLEIDING
P. 28-77

3 VERANKERING VAN DUURZAME ONTWIKKELING IN DE EUROMETROPOOL
P. 78-129

4 TRANSVERSALE ACTIES
P. 130-141

ECONOMISCHE ONTWIKKELING

VIA DIGITALE TRANSITIE

Historiek

Eind 2016 telde de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai reeds heel wat actoren die actief waren op het vlak van nieuwe technologieën (EuraTechnologies, Eurometropolitan e-Campus, Howest …), maar ook tal van start-ups en onderzoekscentra.

Binnen de Eurometropool bestond geen uitwisseling tussen de verschillende actoren die werkten rond nieuwe technologieën. De drijvende krachten van de grensoverschrijdende regio hadden nieuwe governance-instrumenten ontwikkeld die het mogelijk maakten om in de drie deelregio's een ambitieuze ontwikkelingsstrategie te ontplooien.

Daarnaast stelde men vast dat ICT nog te weinig ontwikkeld was binnen het economische weefsel omdat KMO's te weinig middelen en tijd aan digitale ontwikkeling besteedden.

Essentiële elementen

- **DIGITAL EUROMETROPOLIS**, het eerste Eurometropool-netwerk van digitale ecosystemen

  Hangar K

  Quartier numérique de Wallonie picarde

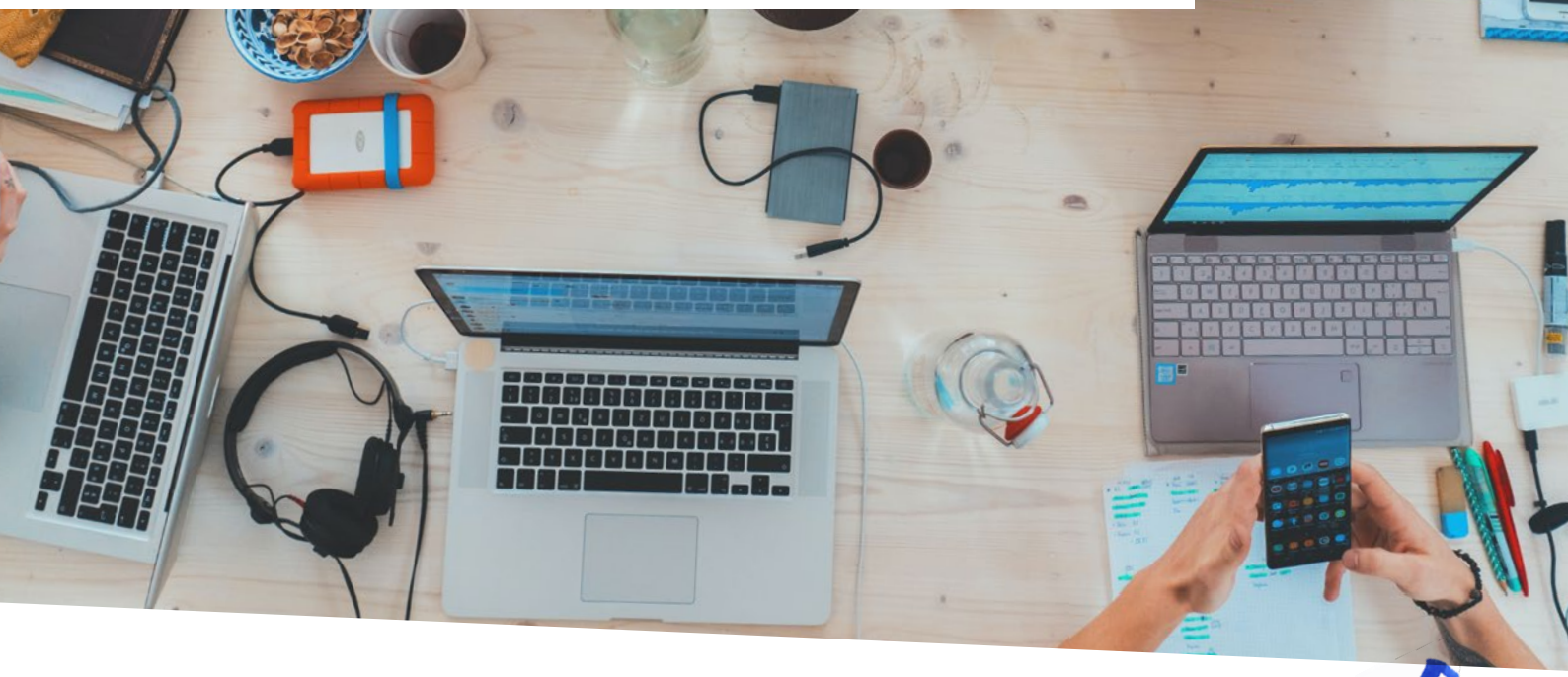
  EuraTechnologies (de drie actoren van het netwerk DIGITAL EUROMETROPOLIS op het terrein)

  SMART CITIES: twee evenementen in Lille en Kortrijk, in 2017-2018

Partners

Naast de leden van de EGTS werkten ook andere actoren mee: leden van het Forum, vertegenwoordigers van Multitel, Digital Wallonia, E-campus, EuraTechnologies, French Tec Lille, het CITC, Urbiviz, gemeenten van de regio, DIRECCTE, Hangar K, Entreprendre.wapi, Smart City Institute …

Pierre de Saintignon

We brengen hulde aan Pierre de Saintignon, die in maart 2019 is overleden. Hij was een van de grondleggers van het netwerk Digital Eurometropolis. Zijn vastberadenheid, zijn pragmatisme en zijn betrokkenheid bij de samenwerking die hij met de Eurometropool heeft opgestart, hebben de digitale ontwikkeling in de Eurometropool een sterke boost gegeven.

Grensoverschrijdende meerwaarde

Door Franse en Belgische actoren die betrokken zijn bij het ontwikkelen van nieuwe technologieën met elkaar in contact te brengen, ontstaan er complementariteiten tussen actoren. De EGTS heeft het besef doen ontstaan dat er op schaal van de Eurometropool heel wat ondernemingen en organisaties actief zijn op het vlak van digitale ontwikkeling. Deze gecoördineerde actie heeft een impuls gegeven aan een grensoverschrijdend netwerk van digitale incubatoren, een netwerk dat voorheen niet bestond en dat kan worden versterkt om de knowhow en de vindingrijkheid van de lokale actoren op internationale schaal beter in de verf te zetten.

In een context van economische globalisering is dit het doel van een netwerk van digitale ecosystemen: enerzijds de innovatie van start-ups in de kijker zetten op internationale beurzen en professionele bijeenkomsten die in het buitenland worden georganiseerd, en anderzijds het merkimago herstellen van een regio die een economische en industriële transitie doormaakt en de ondernemers toegang geven tot een regionale markt van meer dan 2 miljoen potentiële consumenten.

Doelstellingen

De actiegroep DIGITAAL NETWERK werd op 12 oktober 2017 in Lille gelanceerd door de politieke co-animatoren Vincent Van Quickenborne, Pierre de Saintignon en Laetitia Liénard, en de co-animatoren van het maatschappelijk middenveld François Narbonneau en Jean-François Dutilleul, met de steun van het Agentschap van de Eurometropool. De groep werkt sinds februari 2018 in ateliers (kleine groepen) met als doel de verschillende acties die gezamenlijk werden vastgelegd, operationeel te maken (een vijftiental vergaderingen).

De volgende doelstellingen werden door de actiegroep Digitale Ontwikkeling vastgelegd:

- de **Eurometropool-forums van de Smart Cities** voorbereiden
- een **Eurometropool-netwerk van digitale actoren** creëren dat op internationale schaal gepromoot kan worden
- de **digitale actoren in de Eurometropool** in kaart brengen. Dit laat de digitale actoren toe om elkaar sneller te leren kennen op schaal van de Eurometropool en het geeft een overzicht van de competenties die binnen de regio beschikbaar zijn
- **een open data platform creëren op schaal van de Eurometropool**, meer bepaald voor belangrijke onderwerpen Die gegevens zouden beschikbaar moeten zijn voor de actoren van de Eurometropool (start-ups, gemeenten, overheden …).

ACTIE 1.

Smart Cities, praktijken delen, de oplossingen ontdekken die door start-ups en bedrijven worden voorgesteld: twee Eurometropool-forums

Deze forums **"Smart cities in de Eurometropool"** waren vooral gericht op de gemeenten, hun praktijken en ervaringen. Het doel bestond er eveneens in ontmoetingen te creëren tussen de private en de openbare sector om samen te bouwen aan een smart city.

14 maart 2017 in Lille (EuraTechnologies):

1ste Eurometropool-forum van de Smart Cities rond het thema WAT HEEFT DE STAD VAN MORGEN DE BURGER OP DIGITAAL VLAK TE BIEDEN? De focus lag op wat een Smart City precies is en op good practices op het vlak van diensten aan personen en mobiliteit. Er namen ongeveer **200 personen** uit de private en publieke sector deel aan het forum dat plaatsvond in EuraTechnologies. Doel: ontmoetingen creëren om elkaars projecten te leren kennen en praktische oplossingen aan te reiken voor de problemen van de gemeenten (uitwisseling van good practices en innovatieve oplossingen). **25 start-ups en bedrijven** waren aanwezig op het forum voor digitale oplossingen, een platform voor uitwisselingen met de gemeenten.

Op 1 juni 2018 in Kortrijk (Hangar K)

Hangar K, de nieuwe incubator van Kortrijk die in april 2018 officieel werd geopend, ontving het tweede forum van Smart Cities rond het thema : **"DE SLIMME STAD: VAN UTOPIE NAAR REALITEIT – Bouwen aan de stad van morgen met en voor onze inwoners"**. Het doel was aan te tonen dat digitale tools een hefboom voor vooruitgang zijn en acties ondersteunen om tegemoet te komen aan de behoeften van de burgers. Ze vergemakkelijken het dagelijkse leven van de inwoners, bedrijven …. De modernisering van de werking van de gemeente is er om de bevolking beter van dienst te kunnen zijn. Dit forum was gestructureerd rond innovatieve SMART-praktijken (bv. Barcelona), met de tussenkomst van Europese en lokale vertegenwoordigers. De focus lag op innovaties in de game-, handels- en energiesector.

Er namen 130 personen en een twintigtal start-ups en projecthouders dragers aan deel, die pitchten voor de deelnemers.

In de schijnwerpers !

Twee Eurometropool-forums rond smart cities:
inzicht verwerven, inspiratie opdoen en durven, publiek-private ontmoetingen, 330 deelnemers, focus op start-ups..

ACTIE 2.

De digitale dynamiek en knowhow in de Eurometropool valoriseren op internationale schaal: een actieve aanwezigheid op de internationale ‘smart cities’- en digitale beurzen

14 november 2017

Op het **Smart City Expo World Congress van Barcelona**, via een Eurometropool-delegatie

15 en 16 november 2018

Deelname van de Eurometropool aan het **Smart City Expo World Congress van Barcelona** via de stand van het AWEX (Agence wallonne pour l'exportation): stand met video en poster over Digital Eurometropolis, pitches van start-ups, presentaties op het INVEST-evenement; bezoeken aan de strategische plaatsen en ontmoetingen met de overheid van Barcelona (diputació), de vereniging van Smart Cities van de regio Barcelona.

16 tot 18 mei 2019

Deelname aan de internationale beurs **Viva Technology in Parijs** met **12 start-ups** (8 Franse en 4 Belgische: 8 van EuraTechnologies – 3 van de Campus numérique – 1 van Hangar K). De drie actoren van het netwerk Digital Eurometropolis hebben aldus deelgenomen aan de beurs in een collectief paviljoen dat door de Région Hauts de France was georganiseerd, aan de zijde van andere ondernemingen uit de regio. Plaine Images (Tourcoing) was ook van de partij (op de stand en in de nieuwe "motion design"-video).

Een team van de Waalse regionale televisie was voor de gelegenheid afgereisd om een speciale uitzending voor te bereiden: "Label Eco" special Viva Technology. Deze beurs werd breed gecommuniceerd in de Franse en internationale media en stelt jonge ondernemers in staat om potentiële klanten, financiers en investeerders te ontmoeten. De beurs ontvangt meer dan 124.000 bezoekers.

Video van NO TELE:
https://www.notele.be/it73-media65259-labeleco-le-salon-vivatechnology-a-paris.html

3 deelnames aan internationale beurzen

18 Franse en Belgische start-ups en grensoverschrijdende projecten die ter plaatse in de kijker worden gezet bij de bezoekers en investeerders.

ACTIE 3.

Sterke grensoverschrijdende banden tussen de incubatoren in de Eurometropool ontwikkelen, aansturen en consolideren: de geboorte van DIGITAL EUROMETROPOLIS

Om de basis te leggen van het netwerk van de digitale actoren van de Eurometropool, werd op 24 april 2018 een **strategische bijeenkomst tussen de drie deelregio's** gehouden. Deze bijeenkomst leidde tot een principeakkoord tussen deze drie structuren, de belangrijkste digitale hubs van de Eurometropool: EuraTechnologies in Lille, Hangar K in Kortrijk en de Campus numérique in Tournai (die verschillende actoren groepeert, waaronder de Eurometropolitan e-campus).

Op **14 september 2018** ondertekenden deze actoren een **overeenkomst voor het operationaliseren van het Eurometropool-netwerk van digitale ecosystemen in de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai**. Deze overeenkomst, die de duurzaam toe te passen principes en regels verduidelijkt, is een bewijs van hun engagement.

Digital Eurometropolis: 1ste grensoverschrijdend netwerk van digitale ecosystemen van Lille-Kortrijk-Tournai. Dit netwerk heeft als doel een samenwerking tot stand te brengen tussen de ecosystemen van de drie deelregio's en deze ecosystemen internationaal te positioneren. De samenwerkende oprichters nemen, met de steun en coördinatie van de Eurometropool, gezamenlijk deel aan internationale beurzen om de competenties en de troeven van de digitale actoren in de Eurometropool te promoten. Ze informeren elkaar over de Franse en Belgische markt om het actieterrein van hun start-ups uit te breiden

Presentatievideo van het netwerk DIGITAL EUROMETROPOLIS:
https://youtu.be/h13xjhCJ1zU

De drie stichtende ecosystemen van Digital Eurometropoliss

Euratechnologies
Lille in 2009

- Eerste incubator en accelerator van Frankrijk
- Oppervlakte: 80.000 m²
- 3 sectorale campussen
- +300 innovatieve bedrijven en start-ups

Campus Numérique
inhuldiging in 2019

- Oppervlakte: 5.000 m²
- Digitale incubator
- Onderzoekscentrum
- Bedrijvencentrum
- Competentiecentrum Smart Grid

Hangar K
inhuldiging in 2018

- Kortrijk
- Digital incubator
- Oppervlakte: 2.400 m² waarvan 1.700 m² burelen
- 180 werkposten

Deelname aan de EuraTech'Days en de Sommet de la Start-up

Digital Eurometropolis was partner van deze evenementen ter gelegenheid van het tienjarige bestaan van EuraTechnologies in 2019. Voor deze gelegenheid werd een heel programma van festiviteiten uitgewerkt: lezingen, key notes, workshops, masterclasses, hackathon, weekends voor start-ups enz. Op de stand van Digital Eurometropolis werd het grensoverschrijdende digitale netwerk in de kijker gezet. In samenwerking met de Campus Numérique werd een reis georganiseerd om Belgische start-ups de kans te geven het naburige ecosysteem te ontmoeten en synergieën tot stand te brengen met andere digitale actoren.

Een duidelijke bereidheid van de digitale actoren om samen te werken, wat zich heeft vertaald in de oprichting van DIGITAL EUROMETROPOLIS, het eerste grensoverschrijdende digitale ecosysteem dat in 2018 het levenslicht zag.

ACTIE 4.

Deelnemen en ondersteuning bieden aan het 1ste developpersfestival van Europa: “Hack in the woods”, georganiseerd door het MIC

De Eurometropool nam deel aan **Hack in the Woods**, een mix tussen festival en hackathon, van 1 tot **4 augustus 2019**. Dit evenement bracht ontwikkelaars uit heel België en Frankrijk samen in de groene omgeving van een agro-ecologische boerderij. Ze werden uitgenodigd om hun competenties en kennis ten dienste te stellen om een oplossing te vinden voor problemen die door ngo’s naar voren worden geschoven rond het thema “Technologie ten dienste van de mens». Er namen **250 personen** en **meer dan 10 ngo’s** deel en er werden **40 oplossingen** ontwikkeld.

250 deelnemers aan het 1ste festival voor developpers in Europa: “Hack in the Woods” in de Eurometropool

DE BALANS

REALISATIES

- **2 grote Eurometropool-forums** rond Smart Cities (2017 en 2018)
- De implementatie van het **eerste grensoverschrijdende netwerk van digitale ecosystemen** in de Eurometropool (2018): DIGITAL Eurometropolis
- Een **sterke aanwezigheid** van de Eurometropool **op grote internationale beurzen**
- **Kennismaking met lokale actoren,** meer bepaald met twee vlaggenschepen van de digitale sector in onze Eurometropool: Barco (8.12.2017), een internationaal bedrijf met meer dan 3.500 werknemers gevestigd in Kortrijk (productie van digitale dragers zoals videoprojectoren enz.), en Ankama, koningin van de gaming (2.2.2018), gevestigd in Roubaix (300 werknemers) en "moeder" van de beroemde game Dofus

OBSTAKELS & VERBETERPUNTEN

- Hoewel het doel erin bestaat banden te smeden, netwerken met elkaar in contact te brengen en grenzen te doen vervagen met het oog op een grotere samenwerking tussen de actoren, ondervindt Digital Eurometropolis **moeilijkheden om haar doelstellingen te verwezenlijken omdat de drie ecosystemen** – door hun maturiteit en omvang – **verschillende verwachtingen hebben en omdat het ene ecosysteem al verder staat dan het andere**; taal vormt een groot obstakel om te netwerken met andere actoren; daardoor vindt er weinig interactie plaats tussen de verschillende netwerken. Sinds het overlijden van Pierre de Saintignon is er ook een gebrek aan politieke impulsen.
- **Gebrek aan tijd en technische middelen** om de projecten m.b.t. de cartografieën en 'open data'-platformen te finaliseren.
- **De aansturing van het netwerk Digital Eurometropolis moet een permanente dynamiek krijgen** om de lokale interactie te versterken. Menselijke capaciteit is onontbeerlijk en een politiek boegbeeld zou de dynamiek kunnen ondersteunen.

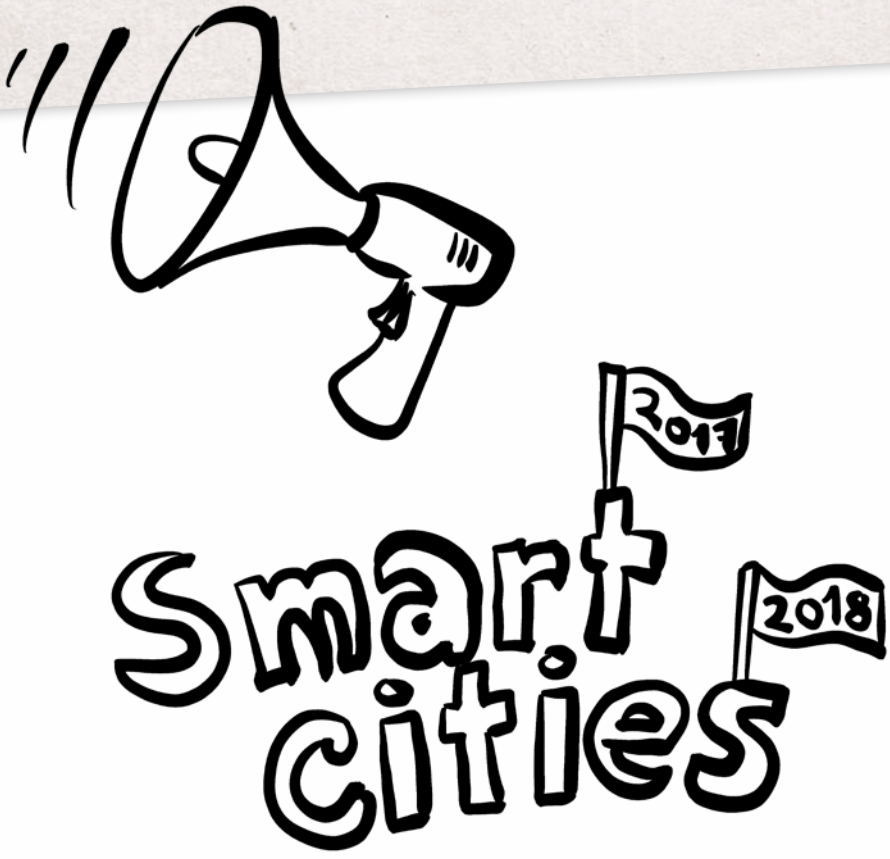
EN ERNA?

Digital Eurometropolis moet **de initiatieven** die sinds de ondertekening van de overeenkomst door de drie digitale ecosystemen van de Eurometropool zijn opgestart, **kapitaliseren en versterken**.

Essentieel in de werking van Digital Eurometropolis is **de wil van de actoren** om hun relaties uit te breiden, hun mobiliteit in de hele regio aan te moedigen, het potentieel en de competenties van hun start-ups te valoriseren en elkaar te helpen teneinde hun internationale uitstraling verder te ontwikkelen. Het is aangewezen het netwerk open te stellen voor andere actoren uit de regio.

Deze ambitie is des te groter omdat de laatste gebeurtenissen in het kader van de gezondheidscrisis in 2020 wijzen op de cruciale rol van de digitale sector om aan de huidige behoeften en uitdagingen te voldoen (milieu, gezondheid, energie, industrie, logistiek, mobiliteit enz.). Meer dan ooit staat digitale ontwikkeling centraal in de economische, sociale, maatschappelijke en ecologische transitie!

Digitale ontwikkeling is geen doel op zich, maar het is wel een **hefboom voor ontwikkeling** in de Eurometropool, onder meer van onze werkmethoden.

WERK & OPLEIDING

A. GRENSOVERSCHRIJDENDE TEWERKSTELLING STIMULEREN EN BEVORDEREN

Historiek

De grens is een economisch, maatschappelijk en ecologisch kruispunt. Dagelijks steken meer dan 48.000 werknemers de grens over. De stromen zijn ongelijk; er zijn grotere stromen vanuit Frankrijk naar Vlaanderen en Wallonië (41.550) dan vice versa (7.256). Toch zijn **er dus stromen in beide richtingen** en daarom kunnen we stellen dat we in hetzelfde werkgelegenheidsgebied wonen.

In 2016 was de arbeidsmarkt, ondanks de inspanningen van heel wat actoren, nog steeds te sterk afgeschermd tussen beide landen. Veel bedrijven hebben nog steeds te kampen met aanwervingsmoeilijkheden (meer bepaald Vlaamse bedrijven, maar ook andere): spanning tussen vraag en aanbod, personeelstekort; Er zijn geen kwalitatieve opleidingsprogramma's om aan die behoeften tegemoet te komen; de informatie over werken in de grensstreek/ over de grens is moeilijk toegankelijk of onbegrijpelijk.

Essentiële elementen

- Meer dan 48.000 grensarbeiders
- Ongeveer 350 opgeleide werkzoekenden in het kader van het project Grenzeloos Competent
- Een grensoverschrijdend werkgelegenheidsgebied
- Een joblabo over voeding (interactieve promotievitrine) – Roeselare
- Een vitrine voor de promotie van de textielberoepen – Mouscron
- Een vitrine voor de promotie van de ecologische bouwsector – Veurne
- Een portaalsite over grensoverschrijdende tewerkstelling: **www.grenzeloos-tewerkstellen.eu**

Partners

De deelnemers aan de Actiegroep Werk, onder wie verkozenen (zoals Axel Ronse, Christine Depuydt, Michel Franceus, Irène Peucelle en Sylvane Verdonck) en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld (zoals Michel Dorchies en Nouria Messaoudi) als co-animatoren.

De partners van de Interreg V-projecten rond tewerkstelling (openbare diensten voor arbeidsvoorziening, vakbonden, bedrijvennetwerken, partners van de EGTS, opleidingscentra, Maisons de l'Emploi …) en de partners van de EGTS zoals het Observatoire partenarial de l'économie aangestuurd door het ADULM en Compétences et Emplois en Métropole européenne de Lille …

Grensoverschrijdende meerwaarde

De Eurometropool is sinds 2015-2016 op verschillende niveaus betrokken bij de voorbereiding van meerdere Interreg V-projecten France-Wallonie-Vlaanderen. Voor al deze projecten speelt de Eurometropool een rol als tussenschakel ten aanzien van de verkozenen en autoriteiten en in de communicatie in het kader van een specifiek project en tussen de verschillende projecten onderling, waarbij de "interprojectmodus" centraal staat. Het doel is om niet opnieuw te doen wat anderen reeds ontwikkelden.

De bijeenkomsten van de actiegroep Werk waren een ideale gelegenheid voor de actoren om kennis met elkaar te maken en om de lopende tewerkstellingsprojecten te bespreken alsook de projecten die in het kader van Interreg V (vanaf 2016-2017) zullen worden gelanceerd, met name deze waarbij de Eurometropool betrokken is.

Het Agentschap brengt mensen met elkaar in contact die er belang bij hebben om samen te werken, teneinde vooruitgang te boeken en tijd te besparen. Op die manier kan men de problemen en situaties aan de orde stellen die op andere niveaus moeten worden aangepakt, aangezien deze projecten verder reiken dan de perimeter van de Eurometropool.

Doelstellingen

- Een **betere afstemming tussen de beschikbare arbeidskrachten en de** (toekomstige) **behoeften** van de bedrijven mogelijk maken
- **Digitale informatiedragers** ontwikkelen om meer openheid te creëren en **de grens "uit de mysterieuze sfeer te halen"** door middel van de **verspreiding van informatie** over de werknemer in het bedrijf
- **Opleidingsprogramma's** implementeren op basis van een gemeenschappelijk competentieprofiel

Naast de algemene doelstellingen heeft de actiegroep eveneens de volgende doelstellingen vooropgesteld: :

- **De Eurometropool-regio positioneren als proefgebied**
- **Samen met de bevoegde partners** (CSIR, EURES …) **nuttige informatie produceren en organiseren:** algemene informatiefiche, "kit voor grensoverschrijdende mobiliteit", communicatiecampagne om de verzamelde informatie te valoriseren en te verspreiden, verhoging van het aantal IBO-begunstigden (individuele beroepsopleiding) enz.
- **Informatie verzamelen over grensoverschrijdende tewerkstelling,** kerncijfers die kunnen worden verspreid (en die in kaart kunnen worden gebracht) ·
- **Aandacht besteden aan de aspecten van "fysieke mobiliteit" die soms de toegang tot een job hypothekeren**

ACTIE 1.

Betrokkenheid bij de drie Interreg V-projecten rond tewerkstelling.

Grenzeloos Competent

De Eurometropool is financieel bij dit project betrokken via de communicatiemedewerker van het Agentschap die 15% van zijn arbeidstijd aan dit project besteedt. Een coördinatrice van het Agentschap van de Eurometropool is ook betrokken bij de aansturing, de begeleidingscomités, de communicatie en de observatie. De financieel verantwoordelijke besteedt tijd aan de administratie van het project wat betreft het deel van de Eurometropool. Het project richt zich op drie sectoren die te kampen hebben met knelpuntberoepen en binnen een innovatieve niche: textiel & nieuwe materialen, ecologisch bouwen en agro-voeding.

Interreg
France-Wallonie-Vlaanderen
UNION EUROPÉENNE
EUROPESE UNIE

Grenzeloos Competent
Compétences sans frontières

Tijdens de periode 2017-2020 draagt de Eurometropool bij aan :

- Vitrines voor de promotie van twee sleutelsectoren:
  - Het Joblabo voor de beroepen uit de agro-voedingssector, in Roeselare, sinds 17 oktober 2017
  - De vitrine van de textielberoepen, in Mouscron, sinds 21 november 2019
- De algemene communicatie over het project, en meer bepaald over specifieke acties: website (**http://www.grenzelooscompetent.eu/nl**), YouTube-kanaal, papieren en digitale dragers, uitnodigingen, roll-ups, persdocumenten voor de textielvitrine in Mouscron, samenvattend document over de resultaten van het projet …
- De voorbereiding van het socio-economische observatorium en de zoektocht naar een innovatief instrument om grensarbeiders in kaart te brengen.
  De hulp van Proximus en Orange werd ingeroepen in het kader van een innovatief telsysteem. Dit observatorium, dat momenteel wordt opgericht, is bedoeld om gegevens te verzamelen en te analyseren om zo de grensoverschrijdende werkzaamheden beter te kwalificeren.
- Naar aanleiding van de beslissing in 2020 om het project te verlengen kunnen video's over "tewerkstellingstrajecten" worden voorgesteld die in 2021 moeten worden ontwikkeld.

Grenzeloos tewerkstellen

De Eurometropool is geassocieerd projectpartner en levert geen financiële bijdrage die bij Europa gevaloriseerd is in het kader van dit project. Een coördinatrice van het Agentschap van de Eurometropool zet zich evenwel in voor de bijeenkomsten van het Begeleidingscomité, de communicatie en de algemene aansturing, met als doel de grensoverschrijdende werkgerelateerde projecten met elkaar in verband te brengen en de bundeling van de acties tussen actoren te bevorderen. Dat was het geval voor het project EN AVANT/VOORUIT*, gedragen door de POM en het Département du Nord: zij werden uitgenodigd om deel te nemen aan specifieke workshops rond het thema 'werken in België' die reeds worden georganiseerd in het kader van Grenzeloos tewerkstellen.

De Eurometropool heeft een bijdrage geleverd aan de website **http://grenzeloos-tewerkstellen.eu**, meer bepaald wat betreft de mobiliteitskwesties en de organisatie van het lanceringsevenement van het project.

Het Agentschap coördineerde het evenement **"Rekruteren over de Frans-Belgische grens en grensoverschrijdende stages: iets voor jou?"**, dat door VOKA en UNIZO werd georganiseerd in samenwerking met de openbare diensten voor arbeidsvoorziening van de drie deelregio's.

Op **24 april 2018** kregen **80 deelnemers** (het merendeel afkomstig van bedrijven, hogescholen en universiteiten) in Kortrijk informatie over de grensoverschrijdende tewerkstellingsmaatregelen en over de desbetreffende referentiepersonen. Ook de kwestie van het grensoverschrijdend alternerend leren kwam aan bod tijdens de drie rondetafelgesprekken. Vandaag is het niet mogelijk een grensoverschrijdend alternerend leertraject te volgen. Er is een zekere congruentie tussen het Franse, Waalse en Vlaamse systeem, maar de praktijken en reglementeringen verschillen. De onderwijsinstellingen en opleidingscentra aan beide zijden van de grens bevestigen dat er nood is aan een grotere mobiliteit, ondanks de verschillen (bv. verloning/ bezoldiging –soms wordt er een andere benaming gebruikt in de deelregio's). Ook het statuut van de alternerende leerling moet worden besproken, want dat is momenteel verschillend in de drie deelregio's. Een derde thema dat tijdens de rondetafelgesprekken besproken werd, is dat van de grensoverschrijdende stages, waarbij hogeschoolstudenten de kans krijgen stage te lopen in een bedrijf aan de andere kant van de grens. Aan de hand van live getuigenissen van bedrijven, stagiairs en scholen werd gewezen op het belang van het aanbieden van stages aan studenten van de andere kant van de taalgrens.

Interreg
France-Wallonie-Vlaanderen
UNION EUROPÉENNE
EUROPESE UNIE

Emploi sans frontières
Grenzeloos tewerkstellen

Act'emploi

De Eurometropool levert geen bij Europa gevaloriseerde financiële bijdrage, aangezien ze geassocieerd projectpartner is. Een coördinatrice van het Agentschap van de Eurometropool volgt het project op en levert input aan die nuttig is voor de verdere ontwikkeling van het project. De communicatiemedewerker van het Agentschap wordt punctueel ingeschakeld. In dat kader:

- startte het Agentschap eind 2019 een reflectieproces op over de manier waarop de **correcte informatie op het vlak van fysieke mobiliteit** van stagiairs en werknemers verzameld en doorgegeven moet worden. In 2021 werd een dienstverlener geselecteerd om het project uit te werken.
- werd eind 2019 een eerste contact georganiseerd tussen de verantwoordelijke van het **MobiliMEL**-platform (Compétences et Emplois) en het FOREM om **grensoverschrijdende ontwikkelingen van het platform** te bespreken.

Interreg
France-Wallonie-Vlaanderen
UNION EUROPÉENNE
EUROPESE UNIE
ACT' EMPLOI

In de schijnwerpers !

In het kader van Grenzeloos Competent vond op 24 april 2018 het **evenement "Rekruteren over de Frans-Belgische grens en grensoverschrijdende stages: iets voor jou?"** plaats in Kortrijk, waaraan ongeveer 80 personen hebben deelgenomen.
De communicatiecampagne «Verplaats je in jouw Eurometropool» wil de doelgroep van werkzoekenden bereiken.

ACTIE 2.

Bijdrage aan de grensoverschrijdende werkzaamheden van het SGAR rond tewerkstelling

In 2018 was het Agentschap betrokken bij de grensoverschrijdende bijeenkomsten over grensoverschrijdende tewerkstelling die door het SGAR (Secrétariat-général aux affaires régionales) van de Région Hauts de France werden georganiseerd. De plenaire sessies, de ateliers en de gegevensverzameling, aangestuurd door de Région Hauts de France, hadden als doel een Frans-Belgisch kaderproject op te zetten. Samen met de tewerkstellingsactoren en de instellingen werd een ontwerp van intentieverklaring en van actiefiches uitgewerkt. Op de Algemene Vergadering van december 2019 werd de Franse staat aangemoedigd om dit grensoverschrijdende overleg opnieuw op te starten in antwoord op de behoeften die de dragers van de Interreg-projecten rond tewerkstelling naar voren hadden gebracht. Effectieve herlancering in november 2020.

De bijdrage van de Eurometropool aan de heropstart van het grensoverschrijdende overleg over werkgelegenheid.

ACTIE 3.

Terugkoppeling aan de verkozenen en de partners van de Eurometropool

Elk jaar werd tijdens de Algemene Vergadering van de Eurometropool een update gegeven over de werkzaamheden van de verschillende werkgroepen rond werkgelegenheid en over de uitgevoerde activiteiten. Elke informatie/presentatie ging vergezeld van projectfolders en uitnodigingen voor evenementen.

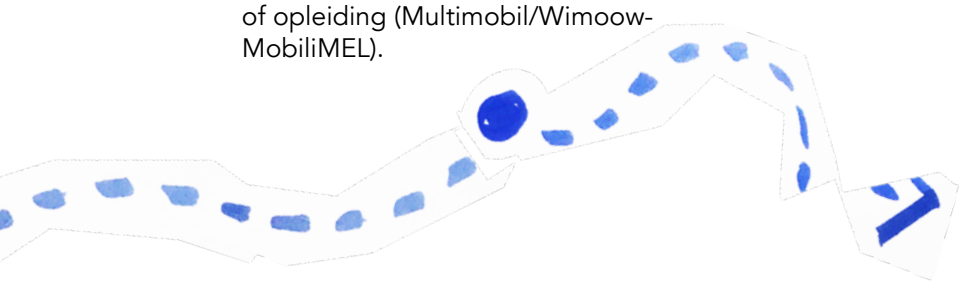
Op de vergadering van december 2019 werd de nadruk gelegd op de moeilijkheden die op Frans-Belgische schaal nog moeten worden opgelost in een gecoördineerd kader, met voorstellen voor mogelijke oplossingen :

- **Probleem van het statuut van grensoverschrijdende werkzoekenden** voor toegang tot opleiding (statuut/financiering), bedrijfsstages, exporteerbaarheid van de steunmaatregelen voor werk, opleiding en mobiliteit

- **Mobiliteitsprobleem** (verplaatsingen): eind 2020 geeft de Eurometropool een eerste aanzet voor een cartografie van de verplaatsingswijzen teneinde het vervoersaanbod leesbaarder te maken voor potentiële gebruikers (werkzoekenden, opdrachtgevers, werknemers, bedrijven); daarnaast creëert de Eurometropool contacten tussen de structuren die mensen begeleiden bij hun verplaatsingen in het kader van een tewerkstelling of opleiding (Multimobil/Wimoow-MobiliMEL).

- Een **communicatie over grensoverschrijdende tewerkstelling** die nog niet voldoende overzichtelijk en samenhangend is, ondanks de reeds geleverde inspanningen.

- Een **gebrek aan** statistische en prospectieve **gegevens**. Op de Algemene Vergadering van 2 oktober 2020 nodigt de nieuwe Voorzitter van de Eurometropool, Rudy Demotte, de actoren van de EGTS (en de anderen) uit om op een pertinente manier gegevens te verzamelen en optimaal gebruik te maken van artificiële intelligentie om nagenoeg realtime gegevens te verkrijgen voor een betere organisatie van het beleid terzake.

In de schijnwerpers !

De op het terrein vastgestelde obstakels en moeilijkheden werden tijdens de Algemene Vergaderingen aan de verkozenen voorgelegd om samen tot praktische en duurzame oplossingen te komen.

DE BALANS

REALISATIES

- **Een bijeenkomst** bestemd voor bedrijven en universiteiten/scholen over **grensoverschrijdende tewerkstelling en stages: "Rekruteren over de Frans-Belgische grens en grensoverschrijdende stages, iets voor jou?"**, met 80 deelnemers.

- Een **portaalsite** die helpt om aan de andere kant van de grens te werken en te rekruteren. Deze is vooral gericht op werkzoekenden en bedrijven om de grensoverschrijdende arbeidsomstandigheden beter te begrijpen: **www.grenzeloos-tewerkstellen.eu**

- **Drie fysieke en virtuele vitrines** voor de sectoren die worden ondersteund in het project Grenzeloos Competent: **textielvitrine** (2019) in Mouscron, vitrine voor agro-industrie (2017) in Roeselare, vitrine voor ecologisch bouwen in Veurne (2020). Het Agentschap van de Eurometropool heeft in het kader van zijn partnerschap binnen Grenzeloos Competent (en zijn intrinsieke waarden) veel communicatiewerk verricht.

- Een informatiecampagne over **grensoverschrijdende mobiliteit** "Verplaats je in jouw Eurometropool", gebruikt in het kader van de "ateliers rond grensoverschrijdende tewerkstelling", georganiseerd door de openbare diensten voor arbeidsvoorziening van de drie deelregio's of de jobbeurs georganiseerd in het kader van de tewerkstellingsprojecten, of rechtstreeks door de werkzoekenden.

- De fundamenten van een **socio-economisch observatorium** via het project Grenzeloos Competent. Dit project moet worden versterkt zodat de gegevens geüpdatet en gedeeld kunnen worden. Er is een telproef met de telefonieoperatoren gestart. De eerste resultaten, die in september 2020 werden ontvangen, moeten in 2021 nog worden aangevuld en verfijnd.

- De **informatie die tijdens de COVID-crisis op regelmatige basis werd verspreid** onder de tewerkstellingspartners en (netwerken van) bedrijven over de maatregelen die in Frankrijk en België van kracht zijn voor grensarbeiders. De **pagina's van de website** van de Eurometropool werden **op grote schaal door hen verspreid.**

OBSTAKELS & VERBETERPUNTEN

Wat het thema 'werk' betreft :

- Het experimentele kader voor het thema 'werk' kon niet op grensoverschrijdende schaal worden opgezet, wat nochtans essentieel is om de tewerkstelling in de Frans-Belgische grensregio op een vlotte manier aan te pakken. Er moeten op Frans-Belgische schaal echter nog verschillende knelpunten worden opgelost: het verzekeren van een goede informatieverstrekking, het elimineren van de psychologische en materiële obstakels, het definiëren van de statuten en het dragen van de financiële lasten: **een kaderovereenkomst tussen alle verantwoordelijke actoren is noodzakelijk.**

- De territoriale versnippering van de Franse organisaties (MEL) maakt het er niet gemakkelijker op om grensoverschrijdende acties op te zetten en uit te voeren (deze acties mogen niet worden beperkt tot het grensgebied van de MEL – het gaat om de hele regio). De **grootstedelijke EN grensoverschrijdende coördinatie** van de tewerkstellingsacties zou een troef zijn voor de werkgelegenheidsgebieden in de Eurometropool.

- Wie werk zegt, zegt verplaatsingen, ook al wordt er steeds meer aan telewerk gedaan. De fysieke mobiliteit van de werknemers moet op een duurzame manier worden ondersteund: een **gemeenschappelijke, grensoverschrijdende mobiliteitscentrale** is wenselijk.

- De creatie van een **socio-economisch observatorium** is een zware opgave aangezien de gegevens niet altijd objectief of vergelijkbaar zijn. De organisatie van een concrete en duurzame grensoverschrijdende dynamiek en tool moet worden ondersteund om aanbevelingen en richtsnoeren te kunnen formuleren en gemeenschappelijke acties te kunnen ontwikkelen die in overeenstemmingzijn met de markt.

- 2020 was geen goed jaar op het vlak van werkgelegenheid (lockdown door de COVID 19-crisis en economische regressie).

Wat de organisatie betreft :

- Men werd geconfronteerd met een overvloed aan vergaderingen tussen de actoren die bij de verschillende projecten betrokken waren: het enthousiasme waarvan ze blijk gaven bij de start van de actiegroep Werk, nam (tot hun spijt) af omdat ze niet konden deelnemen aan alle vergaderingen voor de Interreg V-projecten die van start gingen. Het Agentschap heeft de leden evenwel op de hoogte gebracht van de vorderingen van de Interreg V-projecten rond grensoverschrijdende tewerkstelling (met name via e-mail en tijdens de vergaderingen) en heeft de toenadering tussen de tewerkstellingsinitiatieven aangemoedigd met het oog op meer synergieën en coherentie

- De communicatiemedewerker van het Agentschap van de Eurometropool besteedde meer dan de aanvankelijk voorziene 15% van zijn arbeidstijd aan de communicatie rond het project Grenzeloos Competent/Compétences sans frontières.

- De (vele) tijd die de coördinatrice en/of de Administratief Verantwoordelijke van het Agentschap van de Eurometropool aan de projecten besteedde(n), kon niet worden gevaloriseerd in het kader van de Interreg V-projecten.

- De co-animatie bleek moeilijk haalbaar omwille van de verschillende agenda's, de wijzigingen op professioneel vlak en de vele verplichtingen van de co-animatoren.

EN ERNA?

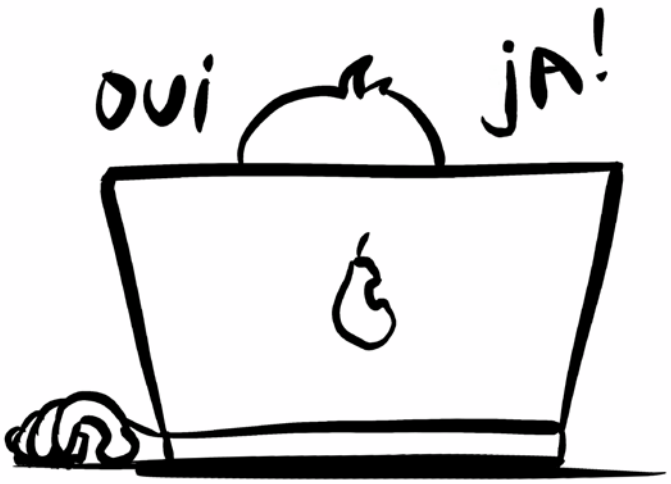
De Eurometropool zal tot het einde (december 2021) betrokken blijven bij de drie Interreg V-tewerkstellingsprojecten, aangezien "Grenzeloos tewerkstellen" en "Grenzeloos Competent" werden verlengd.

In het kader van Act'emploi zal een (idealiter interactieve) pedagogische kaart over mobiliteit worden uitgewerkt om de verplaatsingen van (toekomstige) werknemers te vergemakkelijken.

In het kader van Grenzeloos Competent zal het Agentschap video's over tewerkstellingstrajecten laten maken. Die zullen op het YouTube-kanaal van Grenzeloos Competent worden gepost als aanvulling op het bestaande aanbod in het kader van de Interreg V-projecten. Deze **educatieve dragers in het NL en FR** (audio/video), die gemakkelijk gedeeld kunnen worden (internet, sociale media, jobbeurzen), hebben tot doel **de taal van de buren te ontdekken en aan te leren in verschillende contexten van het dagelijkse beroepsleven** (aanwerving, gesprekken, verplaatsingen, cultuur …).

Er wordt overwogen communicatie te ontwikkelen **voor de valorisatie van de tools** die in het kader van de drie Interreg V-tewerkstellingsprojecten (2016-2021) zijn gecreëerd en ontwikkeld. Deze communicatie zal in 2021 worden gepubliceerd/verspreid.

Het Agentschap heeft aangestuurd op de hervatting van de gesprekken tussen de tewerkstellingsactoren en ondernemingen uit Frankrijk en België om een gezamenlijk experimenteel kader te organiseren (hervatting van de werkzaamheden van de grensoverschrijdende groep van het SGAR). Het Agentschap zal zijn medewerking verlenen afhankelijk van de meerwaarde die het hierbij kan bieden.

WERK & OPLEIDING

B. HET LEREN VAN TALEN AANMOEDIGEN

Historiek

De promotie van de talen die in de Eurometropool worden gesproken (Nederlands en Frans) is **een culturele, sociale en economische uitdaging**. De taalbarrière blijft vandaag de grensoverschrijdende mobiliteit van studenten en werkzoekenden belemmeren, hoewel Vlaanderen een potentieel werkgelegenheidsgebied is en er in Lille heel wat universiteiten zijn. Nederlands wordt amper onderwezen in Noord-Frankrijk en de Vlaamse jongeren opteren steeds meer voor Engels ten nadele van het Frans.

Om **de toegang tot het leren van talen in de regio te vergemakkelijken**, was het Forum van het maatschappelijk middenveld lang voor 2017 begonnen met het zoeken naar initiatieven om Frans en Nederlands te leren, teneinde het aanbod van zowel fysiek als afstandsonderwijs uit de regio voor alle doelgroepen (jongeren en volwassenen) te bundelen

Op basis daarvan heeft de nieuwe actiegroep vier actiepistes vastgelegd :

1. Taaluitwisselingen (FR-NL) tussen scholieren van de Eurometropool;
2. Organisatie van grensoverschrijdende stages voor toekomstige leerkrachten die vreemde talen onderwijzen;
3. Oplijsten van het fysieke onderwijsaanbod en van de digitale tools om talen te leren (FR en NL);
4. Promotie van het Nederlands en Frans onder werkzoekenden

Essentiële elementen

- 5 vergaderingen van de actiegroep sinds 2017, die uitmondden in de lancering, in januari 2018, van het Interreg-microproject "**TA**lent pour les **LA**ngues – **TA**lent voor Talen"
- **TALATA**: met ondersteuning van het **Département du Nord**, het Waals Gewest, de **Provincie West-Vlaanderen** en de D**SDEN van de Académie de Lille**, die het partnerschap mogelijk gemaakt hebben met 6 Belgische en Franse lagere scholen, 4 Belgische middelbare scholen en 2 Franse colleges.
- Duur van het microproject: 6 maanden voorbereiding in 2017 + 18 maanden uitvoering van januari 2018 tot juni 2019
- 12 verbroederde scholen; 6 Frans-Belgische duo's: 3 in het lager onderwijs en 3 in het middelbaar onderwijs
- 4 opleidingssessies en 4 nieuwsbrieven voor 36 leerkrachten-partners en directieleden van de 12 pilootscholen verstuurd door de Stuurgroep (Agentschap, VIVES, HOWEST, HELHa, ESPE LNF en Lille 3).
- 300 leerlingen van 9 tot 14 jaar en 6 leerkrachten-stagiairs
- 1 website: **www.talata.be**
- 5 persartikels
- 1 budget van 30.000 euro

Partners

- Het Département du Nord
- De Provincie West-Vlaanderen
- Het Waals Gewest
- Leden van het Forum van het maatschappelijk middenveld van de Eurometropool
- De "TALATA"-stuurgroep gecoördineerd door het Agentschap van de Eurometropool en bestaande uit docenten en medewerkers van het hoger en universitair onderwijs (HELHa, ESPE Lille Nord de France, HOWEST, Lille 3, APNES en DSDEN van de Académie de Lille)

Grensoverschrijdende meerwaarde

De grensoverschrijdende meerwaarde schuilt in de missie van de actiegroep "Talen leren": het faciliteren en ontwikkelen van opportuniteiten om de twee talen van de Eurometropool te leren. Kennis van het **Frans** en het **Nederlands** – een hefboom om de inwoners van de 3 deelregio's dichter bij elkaar te brengen – wordt beschouwd als een factor voor grensoverschrijdende mobiliteit die o.a. de studie- en tewerkstellingsmogelijkheden bevordert.

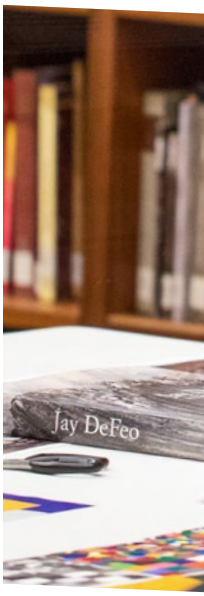
Doelstellingen

- Het leren van de twee talen van de regio (Nederlands en Frans), ongeacht de leeftijd, stimuleren.
- Focussen op scholieren die de Eurometropool nog niet heeft benaderd in het kader van andere projecten.
- De programma's om Nederlands te leren in Noord-Frankrijk ontwikkelen wanneer die nog niet bestaan of versterken wanneer er reeds specifieke initiatieven georganiseerd worden.
- De taalnetwerken en de grensoverschrijdende academische wereld dichter bij elkaar brengen door innovatieve onderwijsmethoden voor het leren van moderne talen uit te wisselen.
- De partnerships op het vlak van taalonderwijs (van basis- tot hoger onderwijs) stimuleren en uitbreiden op basis van de best practices die aan weerszijden van de grens worden ontwikkeld.

ACTIE 1.

De programma's voor volwassenen om in de regio NL of FR te leren in kaart brengen en bundelen in een brochure om op grote schaal te verspreiden

Een eerste catalogus van de **programma's voor volwassenen om de talen van de Eurometropool te leren** maakt een onderscheid tussen twee categorieën van opleidingen: online opleidingen en contactonderwijs. De actiegroep lanceert het idee om deze **catalogus** te koppelen aan de creatie van een "interactieve" kaart van de fysieke leerplaatsen. Dit deel van het project kon niet worden uitgevoerd omdat er menselijke middelen en tijd waren vrijgemaakt voor het Interreg-microproject "TALATA".

Er wordt een eerste overzicht opgesteld van de taalopleidingen Frans en Nederlands in de regio.

ACTIE 2.

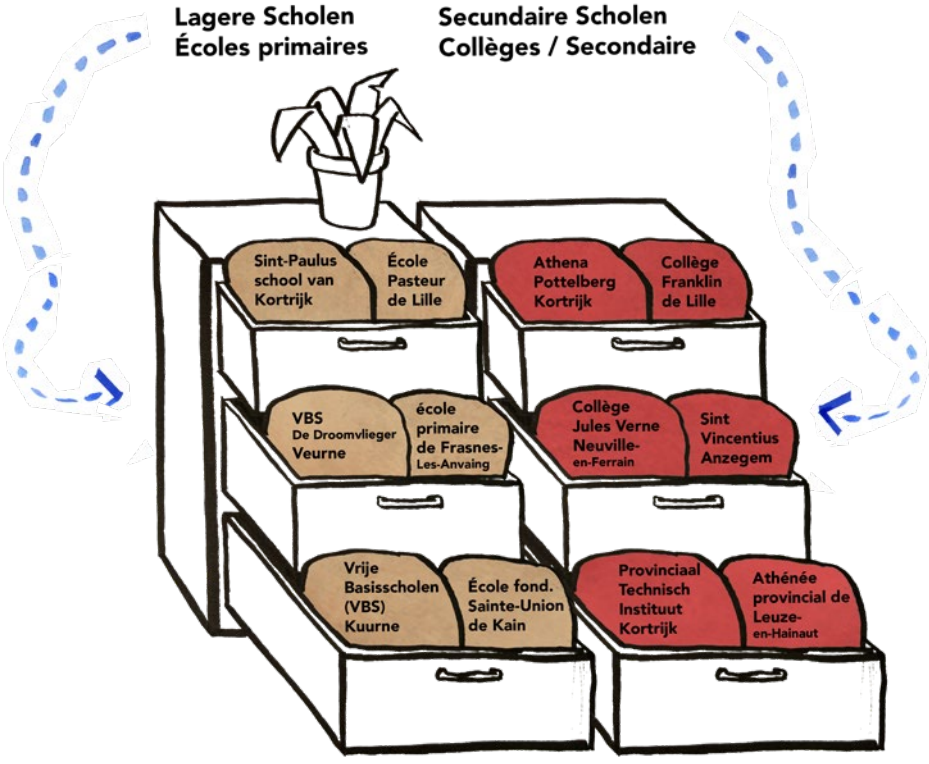
Lancering, uitvoering en afsluiting van het INTERREG-microproject “TALATA” (TAlent pour les LAngues – TAlent voor Talen)

De actiegroep besliste om 6 taaljumelages tot stand te brengen tussen scholen uit de 3 deelregio’s van de Eurometropool: zo zag het project TALATA het levenslicht.

TALATA richt zich op **scholieren van 9 tot 14 jaar** uit de Eurometropool Lille- Kortrijk-Tournai. Het microproject bevordert de groepscohesie en de collectieve identiteit van de leerlingen en leerkrachten uit de regio. Het project streeft naar integratie (sociale en culturele inclusie + duurzame ontwikkeling) door het stimuleren van de Nederlandse en Franse taal dankzij de opleiding die door de partners van de Stuurgroep (ESPE/COMUE LNF, VIVES, HELHa, HOWEST, APNES, Université de Lille en DSDEN van de Academie van Lille) wordt georganiseerd bij 12 klassen van 12 pilootscholen.

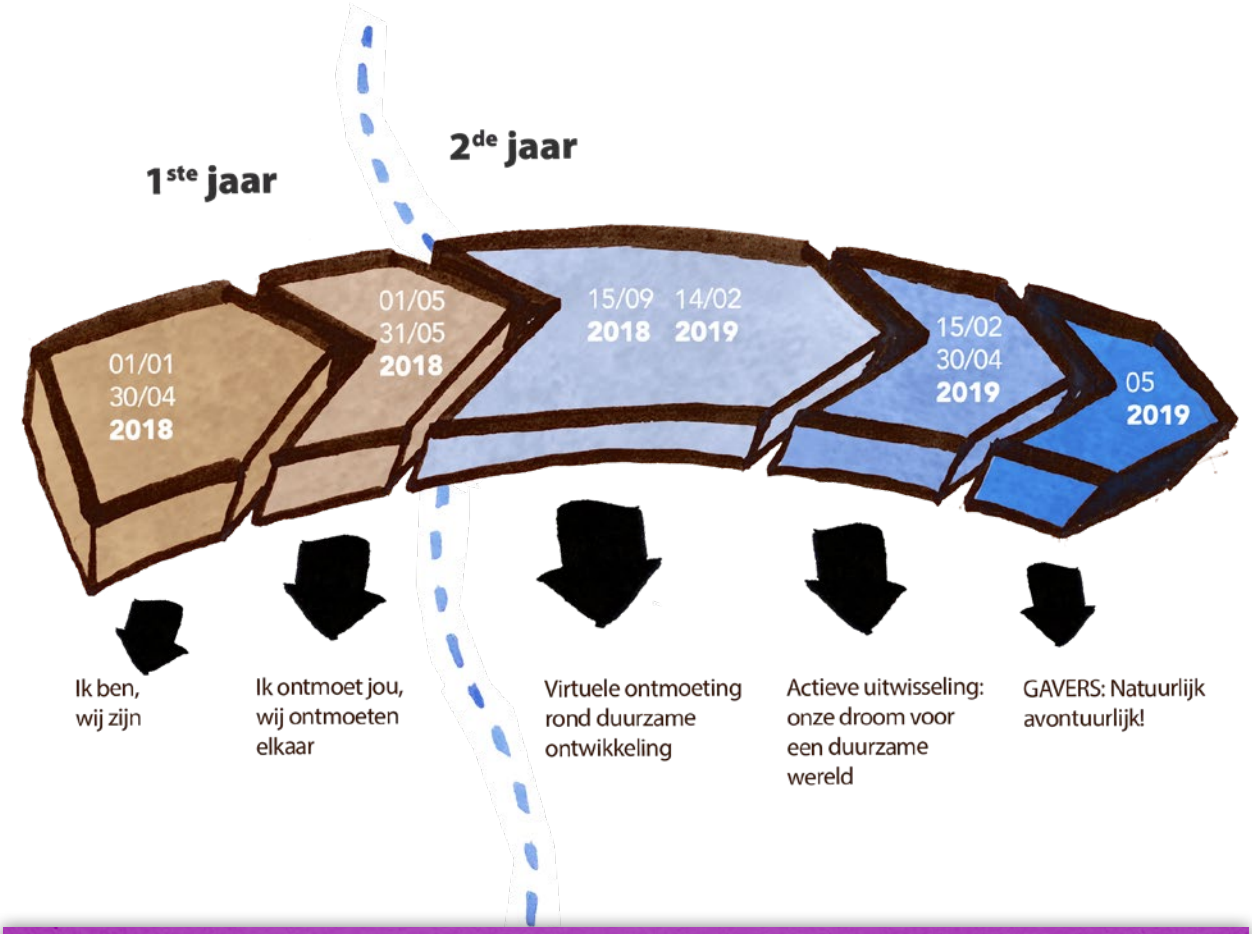
De doelstelling

is een strategie ontwikkelen om het gebruik van de taal te stimuleren, zodat deze betekenis krijgt voor leerlingen en leerkrachten. Zes schoolduo’s bestaande uit een Franstalige en een Nederlandstalige klas ontmoeten elkaar op regelmatige basis gedurende 18 maanden.

De 5 ACTIEs de TALATA

Taal wordt in de kijker gezet aan de hand van 5 acties **gebaseerd op ontmoetingen**. De 1ste actie betreft het leggen van contact via de sociale media. De 2de actie bestaat uit een "echte" ontmoeting op en in de omgeving van de school in Vlaanderen. De 3de actie is een gesprek over duurzame thema's op de sociale media. De 4de actie is een "live" ontmoeting in Wallonië en Frankrijk waar ervaringen worden uitgewisseld over duurzame ontwikkeling. De laatste actie is een excursie naar het provinciaal domein De Gavers in Vlaanderen, waar sport en kennis over de natuur in beide talen worden gecombineerd.

In de schijnwerpers !

In het kader van dit project werd de website **www.talata.be** ontwikkeld die als inspiratie kan dienen voor andere lagere en middelbare scholen in de regio.

DE BALANS

REALISATIES

De 5 acties van het microproject resulteerden in een **catalogus met de producties die gedurende 18 maanden door de 6 Frans-Belgische schoolduo's** (samengesteld op basis van de 12 partnerscholen) **werden gerealiseerd** (cf. www.talata.be).

De "TALATA"-stuurgroep benadrukt de volgende aspecten:

- De korte afstand tussen de scholen vergemakkelijkt de grensoverschrijdende mobiliteit en maakt deze betaalbaar.
- De interregionale uitwisseling van expertise op het vlak van taaldidactiek leidt tot de versterking van de innovatieve methoden en tot een duurzame samenwerking.
- De focus op talen als middel om elkaar te ontmoeten en van en met elkaar te leren, kan naar andere regio's worden uitgebreid.
- Door middel van taalonderwijs wordt ingezet op de ontwikkeling van soft skills en interculturele waarden zoals het plezier van het ontdekken van zijn/haar buur, erkenning, duurzame ontwikkeling en de valorisatie van competenties.

OBSTAKELS & VERBETERPUNTEN

- De Eurometropool kan nog veel meer inzetten op de promotie van het leren van de Nederlandse taal op de scholen in de MEL. Ondanks de nabijheid van de Belgische grens zijn er zeer weinig mogelijkheden om Nederlands te leren op de middelbare scholen en is het moeilijk om leerkrachten Nederlands te vinden. Er is een ernstig tekort aan continuïteit tussen basisscholen en middelbare scholen wat betreft het leren van de Nederlandse taal.

EN ERNA?

De producties die de 300 deelnemende leerlingen over 18 maanden hebben gerealiseerd, vormen de concrete output van het pilootproject. Ze kunnen worden bekeken op de website **www.talata.be** en kunnen via de scholen van de regio worden verspreid.

In 2021 zal de actiegroep worden heropgestart om de Franse scholen van de Eurometropool aan te moedigen Nederlands op te nemen in het lessenpakket en om de nadruk te leggen op het belang van het leren van de twee talen van de Eurometropool voor volwassenen en werkzoekenden.

WERK & OPLEIDING

C. GRENSOVERSCHRIJDEND ALTERNEREND LEREN

Historiek

Naar aanleiding van de werkzaamheden van het Forum van het maatschappelijk middenveld voor 2013-2015 is gebleken dat leerlingen die niet in aanmerking komen voor Europese programma's zoals Erasmus toch de grens gemakkelijker moeten kunnen oversteken. Ter ondersteuning heeft de Eurometropool een studie opgestart over alternerend leren aan de andere kant van de grens, samen met opleidingsoperatoren en politici die aandacht hebben voor knelpuntberoepen en hefbomen voor tewerkstelling.

Ondanks de bestaande Europese hefbomen i**s het vandaag niet mogelijk voor een Franse leerling om zijn praktische opleiding in een Belgisch bedrijf te volgen** (en vice versa). Hetzelfde geldt voor het Waals en het Vlaams Gewest. **De obstakels voor dit soort grensoverschrijdende mobiliteit hebben betrekking op:**

- het arbeidscontract en de verschillende statuten van de leerling;
- de verschillende financiële en verzekeringsmodaliteiten;
- de verschillen wat betreft het tempo van het alternerende leerprogramma en de vereiste leeftijd;
- de taalbarrière op de werkplek.

Essentiële elementen

- meer dan 4.000 jongeren die een beroeps- of technische opleiding volgen en mogelijk in aanmerking komen voor een grensoverschrijdend alternerend leertraject.
- Alternerend leren = een niche voor knelpuntberoepen en een springplank voor de banen van morgen.
- De actiegroep “Grensoverschrijdend alternerend leren” is een twaalftal keer bijeengekomen met deskundigen uit de drie regio’s van de Eurometropool.
- Het project “De obstakels voor grensoverschrijdende mobiliteit wegwerken in het kader van alternerend leren in de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai” wordt geselecteerd door B-Solutions en krijgt een financiële tegemoetkoming van 20.000 euro.
- Een in Europa unieke vergelijkende studie van de drie wetgevingen (Franse, Waalse en Vlaamse wetgeving) op het vlak van alternerend leren.

Partners

De opleidingsoperatoren van de drie deelregio's van de Eurometropool:
OFFA, IFAPME, CEFA (Franstalig België)
SYNTRA (Nederlandstalig België)
CFA, CIA (Frankrijk)

De bevoegde administratieve overheden:
Waals Gewest, Vlaams Gewest, Région Hauts-de-France, DIRECCTE Hauts de France

De toezichthoudende autoriteiten van het nationale/gemeenschapsonderwijs:
Académie de Lille, Franse Gemeenschap, Vlaamse Gemeenschap

Grensoverschrijdende meerwaarde

Grensoverschrijdend alternerend leren mogelijk maken betekent :

- de obstakels voor de mobiliteit van de leerlingen binnen de Eurometropool wegwerken,
- streven naar de erkenning van de diploma's/getuigschriften aan beide zijden van de grens,
- de uitwisseling van good practices bevorderen tussen enerzijds de begeleiders en anderzijds de mentoren (in het bedrijf) van de drie regio's m.b.t. de manuele en technische beroepen,
- interregionale complementariteiten ontwikkelen op het vlak van opleiding en tewerkstelling,
- een nieuwe hefboom voor tewerkstelling voor "knelpuntberoepen" activeren,
- het leren van de talen van de Eurometropool bevorderen.

Doelstellingen

- Gemeenschappelijke synergieën ontwikkelen voor de implementatie van alternerende leertrajecten dankzij de **opportuniteiten die worden geboden door de wijzigingen in de Waalse** (decreet 2015), **Vlaamse** (decreet 2016) **en Franse** (wet van 5 september 2018) **regelgeving**.
- De uitwerking van een **specifieke afwijkingsregeling voor het proefgebied** van de Eurometropool mogelijk maken en, na afloop van het pilootproject, een model worden voor andere regio's van de Europese Unie.
- Streven naar de creatie van een **uniek werkgelegenheidsgebied**, met een vlotte mobiliteit van werknemers, leerlingen en studenten (van wie attesten en diploma's nadien kunnen worden gelijkgesteld), zonder obstakels.

ACTIE 1.

Selectie van de Eurometropool in het kader van de Europese projectoproep “B-Solutions”

Na een analyse waarin een overzicht wordt gegeven van de grensoverschrijdende obstakels waarmee de opleidingsoperatoren worden geconfronteerd, heeft het Agentschap van de Eurometropool gereageerd op een oproep voor het indienen van pilootprojecten van de Europese Commissie met het nieuwe programma “B-Solutions”*. *B-Solutions is een programma voor pilootprojecten van het DG REGIO van de Europese Commissie dat tot doel heeft een nauwere grensoverschrijdende samenwerking te bevorderen en nieuwe mechanismen te ontwikkelen om de juridische en administratieve obstakels op te heffen of te voorkomen.

Het pilootproject **“De obstakels voor grensoverschrijdende mobiliteit wegwerken in het kader van alternerend leren in de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai”** is één van de tien geselecteerde projecten die in juni 2018 uit een dertigtal ingediende antwoorden gekozen werden.

Het pilootproject krijgt een enveloppe van 20.000 euro voor de financiering van de benchmarking in andere grensoverschrijdende regio’s die misschien al verder gevorderd zijn op het gebied van opleiding.

Het pilootproject bestaat uit drie fasen: het uitvoeren van een territoriale analyse, het voorstellen van een ontwerp van kaderovereenkomst die afwijkt van de in de Eurometropool geldende regelgevingen en het op kleine schaal testen van deze formule waarbij de doeltreffendheid ervan wordt geëvalueerd met een twaalftal leerlingen verspreid over de drie deelregio’s.

Er werd ondertussen een grondige territoriale analyse gemaakt waarbij men tot de vaststelling kwam dat er elders in Europa geen soortgelijk pilootproject bestaat. De vergelijkende studie van de drie regelgevingen die in de Eurometropool van kracht zijn, wees op de fundamentele verschillen op het vlak van alternerend leren, alsook op de complexiteit van de uitwerking van een specifieke kaderovereenkomst voor de grensoverschrijdende regio. Ondertussen hebben de juristen ook het ontwerp van kaderovereenkomst opgesteld. Het enige wat nog gedaan moet worden, is dit ontwerp op het terrein testen in samenwerking met de opleidingsoperatoren en met de goedkeuring van de bevoegde autoriteiten in de drie deelregio’s.

SOLUTIONS

Fundamentele verschillen op het vlak van verloning van het alternerend leercontract tussen de 3 regio's:

In Wallonië

Maandbezoldiging berekend op basis van het niveau van de leerling

Niveau A: 270,94€
Niveau B: 382,51€
Niveau C: 510,02€

In Vlaanderen

Maandbezoldiging berekend op basis van het leerjaar

Niv.1ste jaar: 462,30€
Niv. 2de jaar: 510,10€
Niv. 3de jaar : 549,90€

In Frankrijk

Maandbezoldiging berekend op een % van het Franse minimumloon (SMIC) op basis van de leeftijd en het opleidingsjaar.

16-17 jaar :
1ste jaar : 410,73€
2de jaar : 593,27€
3de jaar : 836,67€
18-20 jaar :
1ste jaar : 654,12€
2de jaar : 775,82€
3de jaar : 1.019,22€
21-25 jaar :
1ste jaar : 806,24€
2de jaar : 927,94€
3de jaar : 1.186,55€

ACTIE 2.

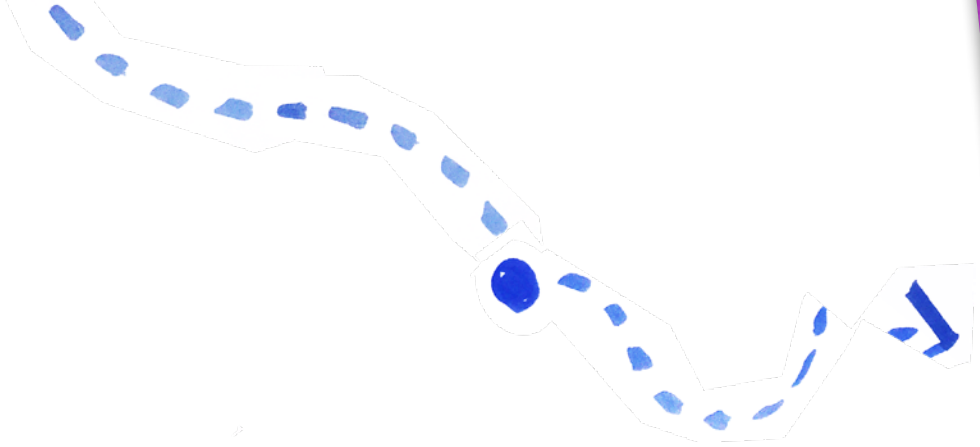
Zoeken naar relevante partners en naar Interreg-financiering om de teams te versterken

Het Agentschap heeft inspanningen geleverd om de actiegroep uit te breiden met institutionele partners en actoren van het alternerend leren die actief zijn in de drie deelregio's van de Eurometropool. Naarmate de acties van het «B-Solutions»-pilootproject vorderen, wordt de actiegroep uitgebreid met juristen en deskundigen die zullen helpen met de "territoriale analyse" en met de opstelling van de "kaderovereenkomst" in afwijking van de regelgevingen die in de Eurometropool van kracht zijn.

Op 5 september 2018 werden met de afkondiging van de Franse wet "Pour la liberté de choisir son avenir professionnel" een aantal nieuwe instanties op het vlak van alternerend leren geïntroduceerd die pas in 2020 echt operationeel zullen zijn. Deze wet wijzigt het project ingrijpend. De Franse wet implementeert andere praktische modaliteiten die van toepassing zijn op de opleidingsoperatoren zoals de CFA's (Centres de Formation en Alternance aan Franse zijde), en er worden nieuwe beheersautoriteiten aangesteld ("France Compétences" en de "Opérateurs de Compétences" (OPCO), exit Région Hauts de France). Hierop stuurt de actiegroep de strategie van het pilootproject bij.

In de schijnwerpers !

De link tussen het project "Duaal leren zonder grenzen" en de strategie van het Interreg V-Programma: Het ontplooien van een grensoverschrijdend aanbod voor alternerend leren waarbij de leerlingen de kans krijgen om hun opleiding geheel of gedeeltelijk te volgen bij een operator of partneronderneming in een andere deelregio, is een ambitieuze doelstelling die wordt gezien als een structureel samenwerkingsproces op drie niveaus: tussen de toezichthoudende administratieve instanties, tussen de opleidingsoperatoren en tussen beroepsgroepen en openbare diensten voor arbeidsvoorziening.

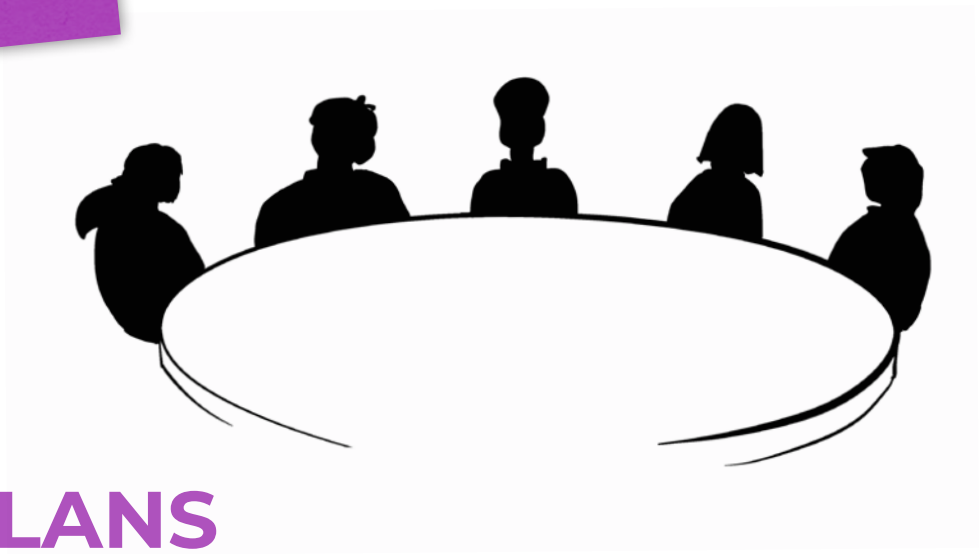
De complexiteit van het project vereist in dit stadium een versterking van de menselijke middelen die aan het projectteam ter

- **De uitvoering van het pilootproject op kleine schaal wordt uitgesteld tot een later academisch jaar.** Doel: het testen van de samenwerkingsformule die tijdens de analysefase werd uitgewerkt. Uitvoering van een proefproject betreffende het grensoverschrijdende alternerend leercontract waarbij 12 leerlingen de kans krijgen hun leertraject af te leggen aan de andere kant van de grens.

- De actiegroep reageert op de recentste Interreg V-projectoproep en dient een **projectconcept "Duaal leren zonder grenzen"** in, dat in juni 2019 werd weerhouden, onder voorbehoud van de wijzigingen die moeten worden aangebracht met het oog op de indiening van het definitieve project vóór eind september 2019.

- **Het definitieve project** beoogt een samenwerking op 3 niveaus: tussen de administratieve toezichthoudende instanties, tussen de opleidingsoperatoren en tussen de beroepssectoren en de openbare diensten voor arbeidsvoorziening. Deze drieledige benadering vraagt tijd om de collega-actoren aan beide zijden van de grens met elkaar in contact te brengen en om hun wederzijdse "erkenning" rond een gemeenschappelijke uitdaging te bekomen: de mobiliteit van leerlingen en de promotie van alternerend leren als innovatieve grensoverschrijdende oplossing voor het probleem van de knelpuntberoepen. Het "B Solutions"-project van de Eurometropool en het Interreg-project bieden de mogelijkheid om een groot deel van de reeds geleverde inspanningen te bundelen, teneinde de opleidingstrajecten van de leerlingen binnen deze regio vlotter te laten verlopen en de samenwerking in opeenvolgende, maar onderling afgestemde fasen te structureren, om zo eventuele overeenkomsten in kaart te brengen en gemeenschappelijke of zelfs geïntegreerde trajecten te stimuleren (co-diplomering, bijvoorbeeld). Op die manier zal het project de vlotte doorstroming en de mobiliteit van de leerlingen binnen de grensoverschrijdende regio vergroten en innovatieve oplossingen bieden voor het probleem van het gebrek aan technische, technologische en taalkundige vaardigheden.

- Ondanks de grensoverschrijdende relevantie van het project, zal dit uiteindelijk niet ingediend worden door de operatoren. Het nieuwe Franse institutionele kader heeft het immers niet mogelijk gemaakt om bij de definitieve indiening de actoren te identificeren die in de nieuwe, door de wet gecreëerde regelingen worden genoemd.

DE BALANS

REALISATIES

De grootste verwezenlijking van de actiegroep is dat de groep erin geslaagd is actoren te mobiliseren rond een gemeenschappelijke visie en dat hun energie en kennis van het onderwerp het mogelijk heeft gemaakt een relevante studie uit te werken over het probleem van de grensoverschrijdende mobiliteit van (alternerende) leerlingen.

Deze actiegroep benadrukte het potentieel van de Eurometropool als innovatief werkgelegenheidsgebied voor de re-integratie van knelpuntberoepen op de arbeidsmarkt. De actiegroep wil middelen inzetten in de sector van het alternerend leren om de kwaliteit van dit type onderwijs te verbeteren; daardoor is aan het licht gekomen dat de aanwerving van gekwalificeerde arbeidskrachten binnen de grensoverschrijdende regio essentieel is.

OBSTAKELS & VERBETERPUNTEN

De obstakels houden nauw verband met de recente wijziging van de wetgeving aan Franse zijde, waardoor het moeilijk wordt afwijkende regels in de Eurometropool te implementeren. Hoewel de juridisch-administratieve verschillen tussen de drie deelregio's van de Eurometropool aanzienlijk zijn, was de actiegroep er bijna in geslaagd om tijdig een Interreg-project in te dienen dat het mogelijk zou hebben gemaakt om de nodige fondsen vrij te maken voor het aanwerven van een halftijdse operationele medewerker verantwoordelijk voor de coördinatie en communicatie tussen de leden van het projectteam. Maar op het ogenblik van de indiening van het definitieve project waren de bevoegde autoriteiten aan Franse zijde echter nog niet aangesteld en kon het project niet naar behoren worden verdedigd.

EN ERNA?

De experimentele fase van het pilootproject dat door het projectteam is opgezet om het ontwerp van kaderovereenkomst voor de Eurometropool te testen, blijft actueel. Het project wordt terzijde geschoven in afwachting van nieuwe financiering en van de uitbreiding van de actiegroep met vertegenwoordigers van de nieuwe Franse administratie die bevoegd is voor alternerend leren.

Door de COVID-19-crisis liep het tweede deel van het project – waarvoor regelmatig fysieke ontmoetingen moesten worden georganiseerd – vertraging op.

Inmiddels werden de conclusies van het eerste deel van het project gepubliceerd in het document "Solving Borders Obstacles, a Compendium of 43 Cases" (oktober 2020 - papieren versie en digitale versie op de website van "B-Solutions").

WERK & OPLEIDING

D. NETWERK VAN HET HOGER & UNIVERSITAIR ONDERWIJS

Historiek

Het **netwerk**, dat **eind 2016** werd opgestart en gecoördineerd wordt door het Forum van de Eurometropool, was aanvankelijk samengesteld uit **vertegenwoordigers van een tiental instellingen** voor hoger en universitair onderwijs. Alle leden hadden een goede kennis van de onderwijssystemen en van de academische diensten voor internationale betrekkingen, en wilden grensoverschrijdende uitwisselingsprojecten ontwikkelen.

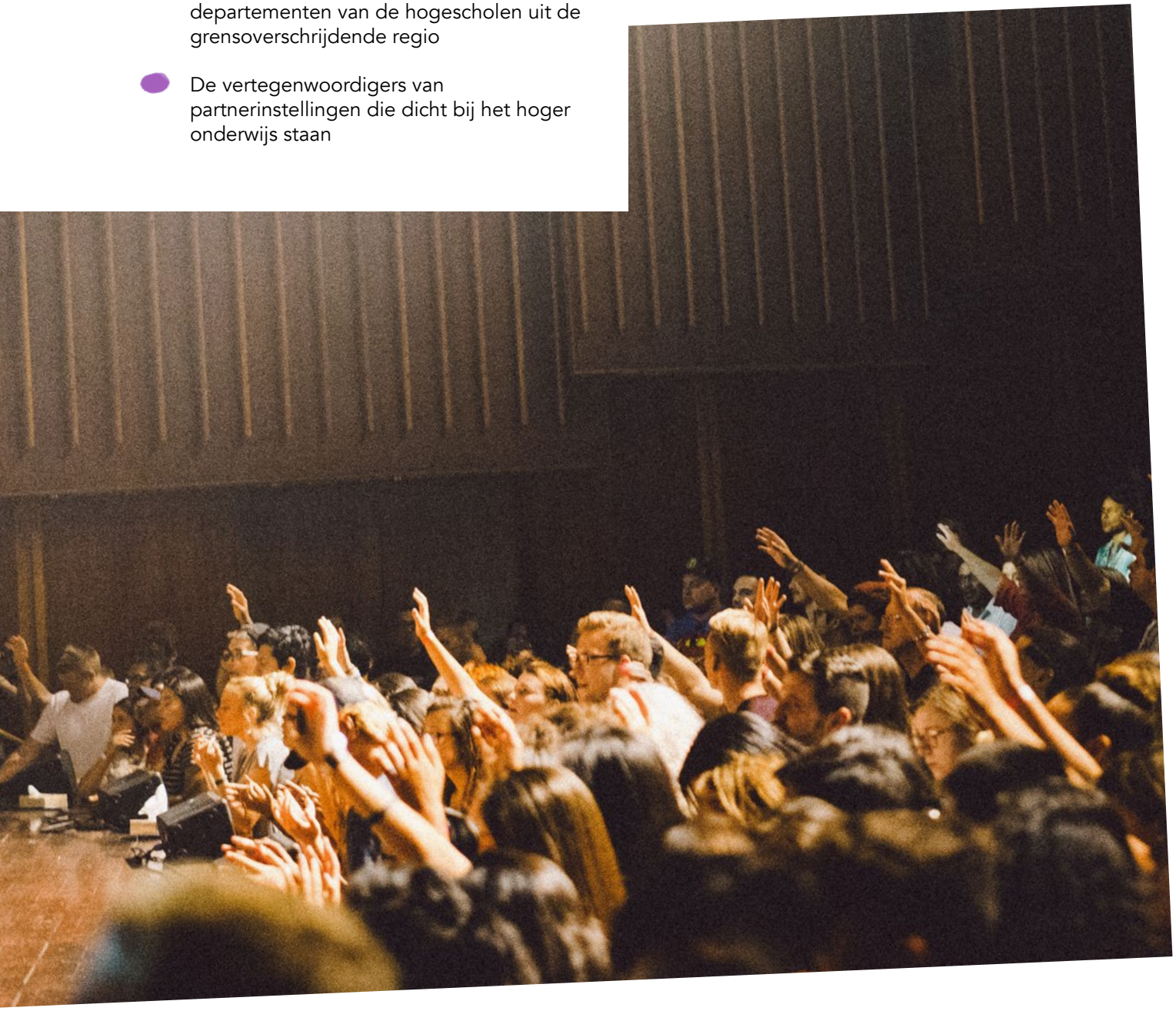
Het netwerk, dat gemiddeld 3 keer per jaar samenkwam, groeide gestaag en verwelkomde **eind 2019 een delegatie van een veertigtal instellingen.** In 2020 breidde het netwerk zich uit met de universiteiten en hogescholen van Mons (dankzij de bijdrage van de partner uit de provincie Henegouwen). Onder de leden zijn er ook verschillende partneradministraties en hogescholen. **De perimeter van het netwerk overstijgt vandaag de grenzen van de Eurometropool** en dekt de regio Valenciennes, Mons, Gent en de kuststreek.

Essentiële elementen

- November 2019: eerste Eurometropool-symposium voor de uitwisseling van good practices van innovatieve projecten, zoals 'nieuwe' technologieën en de creatie van aangepaste pedagogische scenario's.
- 12 bijeenkomsten in de hogescholen en universiteiten van de regio
- Een herkenbaar project van het netwerk: Cap Innov'action
- Een overzicht van het netwerk van het hoger en universitair onderwijs, met 170 referentiecontacten en de veertig tot nu toe opgelijste instellingen.

Partners

- Het Forum van het Maatschappelijk Middenveld van de Eurometropool
- De directies en actoren van de internationale departementen van de hogescholen uit de grensoverschrijdende regio
- De vertegenwoordigers van partnerinstellingen die dicht bij het hoger onderwijs staan

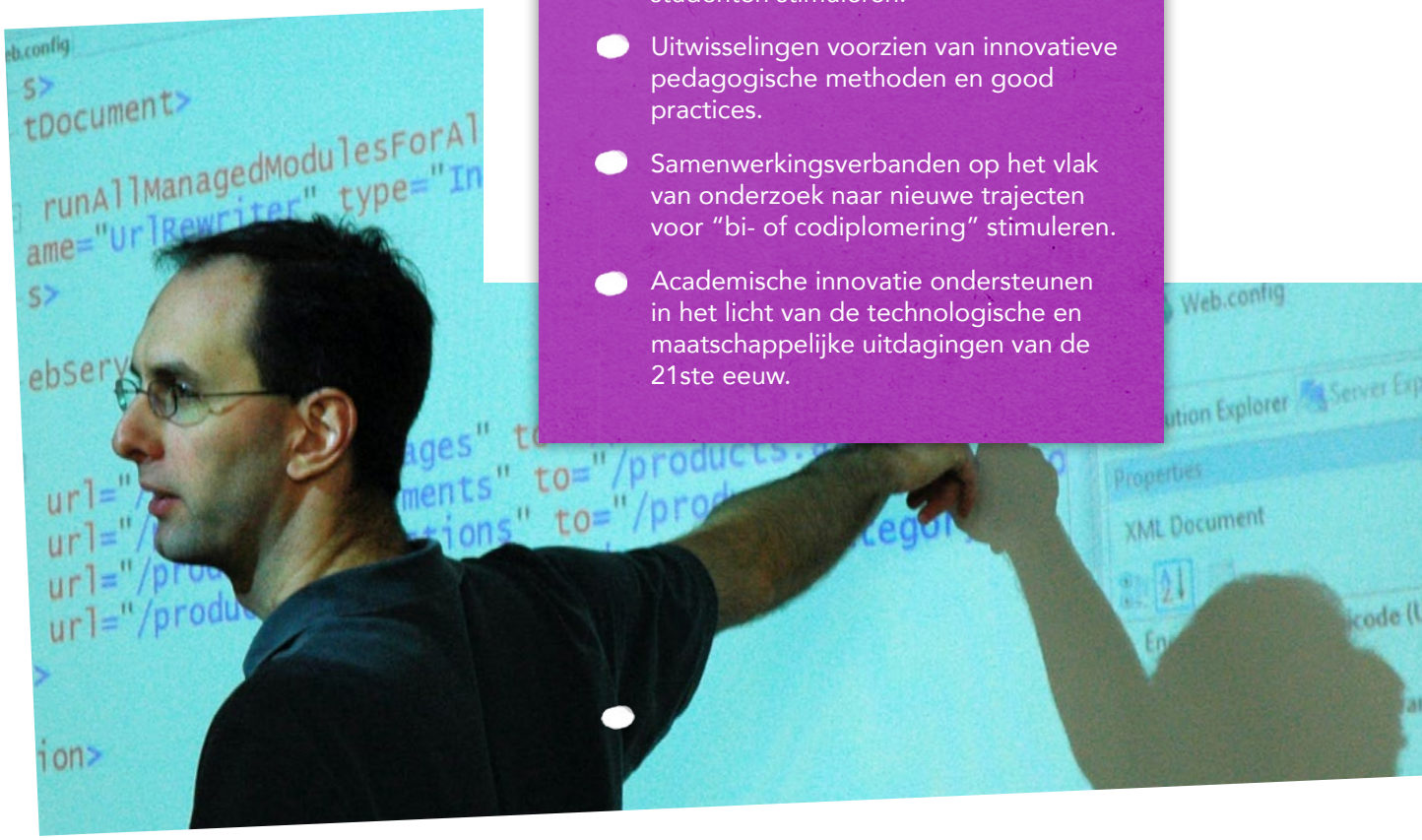

Grensoverschrijdende meerwaarde

Het bevorderen, ontwikkelen en ondersteunen van allerlei vormen van samenwerking en synergie tussen het hoger en universitair onderwijs verrijkt de hedendaagse samenleving waarin de onderwijsmethoden en -technieken zeer snel evolueren. Internationale uitwisselingen en programma's benadrukken de noodzaak om **een versnelling hoger te schakelen op het vlak van "soft skills" en openheid naar nieuwe werkgelegenheidsniches toe**. Daarom probeert de Eurometropool **de knowhow in haar leefgebied in kaart te brengen** door geduldig een nauw netwerk van relaties tussen hogescholen te creëren.

Doelstellingen

- Het netwerk van actoren van het hoger en universitair onderwijs van de Eurometropool uitbreiden.
- De Frans-Belgische samenwerking stimuleren op alle niveaus van het hoger onderwijs, van bachelor tot doctoraat.
- De ontwikkeling van de grensoverschrijdende uitwisselingen van leerkrachten en het onthaal van studenten stimuleren.
- Uitwisselingen voorzien van innovatieve pedagogische methoden en good practices.
- Samenwerkingsverbanden op het vlak van onderzoek naar nieuwe trajecten voor "bi- of codiplomering" stimuleren.
- Academische innovatie ondersteunen in het licht van de technologische en maatschappelijke uitdagingen van de 21ste eeuw.

ACTIE 1.

De bijeenkomsten in het kader van de “Ronde van het hoger onderwijs”

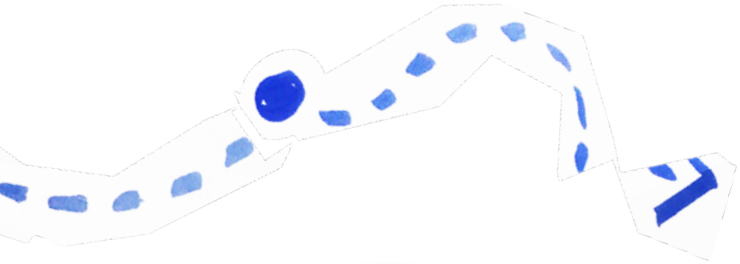
Het doel van de “Ronde van het hoger onderwijs” bestaat erin ontmoetingen te organiseren tussen de instellingen voor hoger onderwijs uit de drie deelregio’s van de Eurometropool. De bijeenkomsten beginnen steeds met een presentatie van de door de gastinstelling aangeboden cursus en soms met een bezoek aan de instelling, met een focus op het R&D-departement (Research and Development). De voorbije drie jaar zijn er een vijftiental grensoverschrijdende onderwijspartnerschappen ontstaan die spontaan of onder impuls van het Agentschap van de Eurometropool zijn blijven groeien.

Na de eerste succesvolle bijeenkomst van september 2016 in de Kulak (Kortrijk) vonden nog elf bijeenkomsten plaats waaraan een twintigtal docenten en projectmedewerkers van het hoger onderwijs hebben deelgenomen:

- Februari 2017 in de **Eurometropolitan e-Campus te Tournai**, met een focus op voorbeelden van grensoverschrijdende uitwisselingen.
- Mei 2017 in de **ESPE (Ecole du Professorat et de l'Education) Lille Nord de France te Villeneuve d'Ascq** waar een communicatiemethode tussen scholen werd uitgewerkt.
- November 2017 in **HOWEST te Kortrijk** waar een reeks success stories en specifieke aanvragen voor grensoverschrijdende partnerships werden besproken.
- Januari 2018 in de **HELHa** (Haute Ecole de Louvain en Hainaut) te Tournai.
- Mei 2018 in de **Ecole Centrale de Lille** (Villeneuve d'Ascq).
- Oktober 2018 in de **Hogeschool VIVES** te Kortrijk.
- December 2018 in de **HEH** (Haute Ecole en Hainaut) te Tournai.
- Maart 2019 in de **EDHEC** te Croix.
- Mei 2019 in **HOWEST** te Kortrijk.
- September 2019 op de **Eurometropolitan e-Campus** te Tournai.
- Februari 2020 in het **ISCTC** (digital Lab) te Lille.

11 grensoverschrijdende bijeenkomsten bij beurtrol om kennis te maken met de andere partnerinstellingen.

Een tiental projecten zijn ontstaan onder impuls van deze bijeenkomsten en de bijdrage van het Agentschap van de Eurometropool

ACTIE 2.

Focus op emblematische Eurometropool-projecten

1.

Elk jaar beloont het project **CAP INNOV'ACTION** studenten uit de richtingen toerisme en communicatie van drie hogescholen die voor de Eurometropool het relevantste, leukste en creatiefste project hebben uitgewerkt. Dit tripartiete grensoverschrijdende project (**HOWEST** uit Kortrijk, **HEH** uit Tournai en **ECOSUP** uit Tourcoing) is een 3-daagse wedstrijd die in de verschillende deelregio's van de Eurometropool wordt georganiseerd. Het Agentschap is erelid van de pedagogische jury.

Het doel is om de Eurometropool te promoten als een aantrekkelijke toeristische regio, met een focus op :

- de ontwikkeling van een grensoverschrijdende cultuur,
- de ondersteuning van het toerisme in de Eurometropool,
- de relatie tussen Franse, Waalse en Vlaamse studenten en docenten,
- de presentatie, aan de bedrijven en professionele partners, van de toeristische producten die door de winnaars van de wedstrijd zijn ontwikkeld, waarbij gebruik wordt gemaakt van de huidige professionele communicatietechnieken.

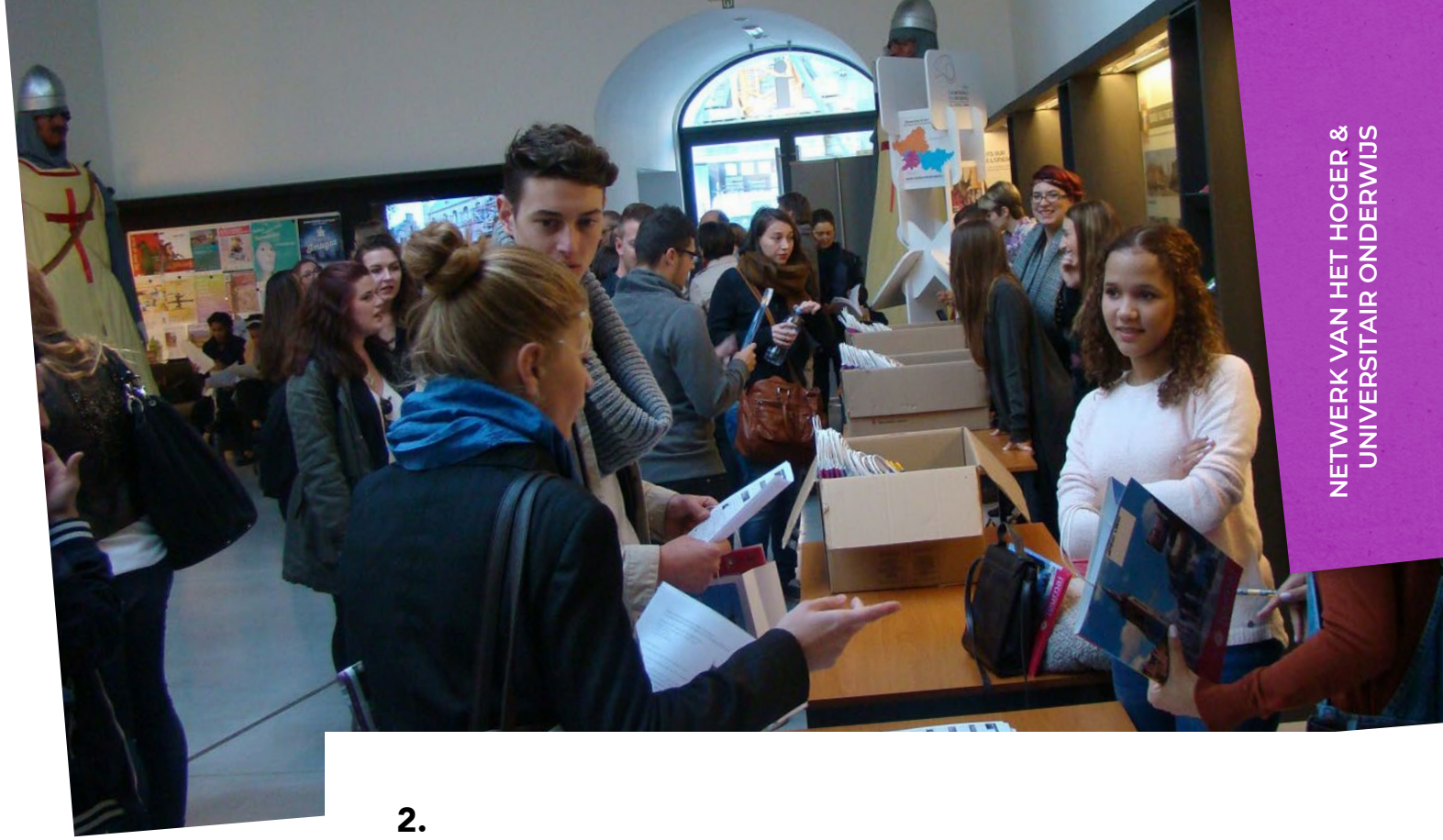
ET SA RÉGION

ANTOING

« Cap Innovation » comme source d'inspiration

Une centaine d'étudiants de Tournai, Courtrai et Tourcoing a pris part au projet « Cap InnovAction » dans le domaine « Your Nature ».

Cinq groupes cibles ont été définis et soumis aux jeunes.

2.

Een raamakkoord voor de creatie van een netwerk tussen de Franse en Belgische instellingen voor hoger onderwijs die leerkrachten opleiden (INSPE LNF, HOWEST, VIVES, HEH, HELHA) stelt 2 werkassen voorop

- de voorwaarden te creëren om Belgische en Franse leerkrachten in de klas te ontvangen voor een zeer korte periode om zo het Waalse, Vlaamse en Franse onderwijssysteem te ontdekken en pedagogische praktijken uit te wisselen,
- stageplaatsen uitwisselen voor Franse en Belgische studenten, toekomstige leerkrachten van het basis- en secundair onderwijs, onder begeleiding van lerarenopleiders.

In de schijnwerpers !

Elk jaar reist het Agentschap van de Eurometropool door de 3 deelregio's van de Eurometropool om toelichting te geven bij de Eurometropool als territoriaal project: het doel is om de grensoverschrijdende kijk beter bekend te maken en te verbreden. Elk jaar verwelkomt en ondersteunt het Agentschap stagiairs uit de richtingen communicatie, politieke wetenschappen, toerisme, ruimtelijke ordening, organisatie van evenementen enz.

ACTIE 3.

Organisatie van een jaarlijks grensoverschrijdend colloquium van het hoger en universitair onderwijs

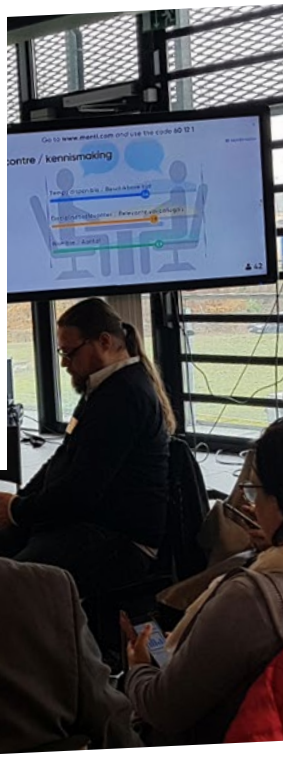
Het **belangrijkste project** dat wordt opgezet tijdens de bijeenkomsten van het netwerk is de co-creatie van een jaarlijkse evenement op schaal van de Eurometropool rond een relevant thema van het hoger en universitair onderwijs. Met de steun van het Agentschap wordt een grensoverschrijdende ad-hoc werkgroep opgericht. Deze werkgroep organiseert de planning van de bijeenkomsten, die tijdens de plenaire zitting van het netwerk wordt gevalideerd.

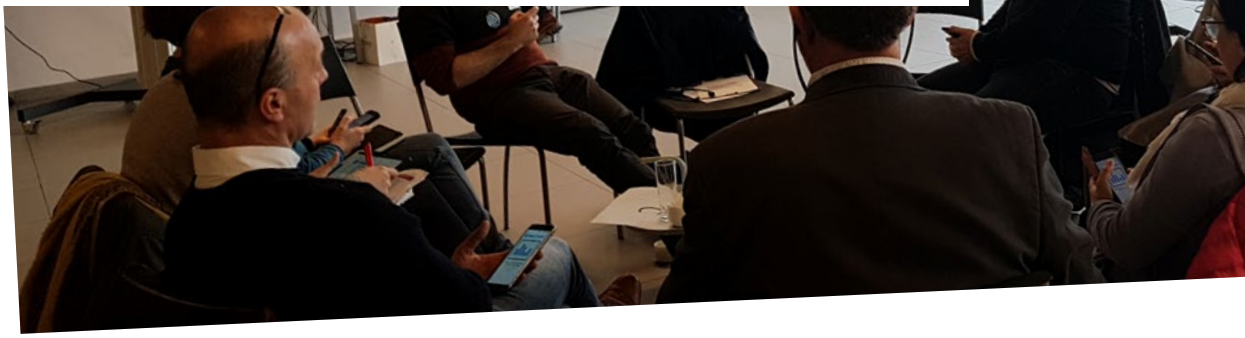
De l**ancering van deze formule in november 2019 op de Eurometropolitan e-Campus in Tournai heeft betrekking op "Innovatie in de projectpedagogie"** in al zijn vormen. Deze eerste jaarlijkse bijeenkomst bracht **meer dan 60 professionals uit het hoger onderwijs en de universiteiten samen.**

De formule is origineel, gezellig, uitermate participatief, en vooral eenvoudig: de bijeenkomst duurt een hele voormiddag, met twee pauzes voor informele uitwisselingen. De werkzaamheden vinden plaats in ateliers en de feedback wordt live gedeeld. Het evenement wordt afgesloten met een ludieke digitale evaluatie tijdens de zitting en een lunch om visitekaartjes uit te wisselen.

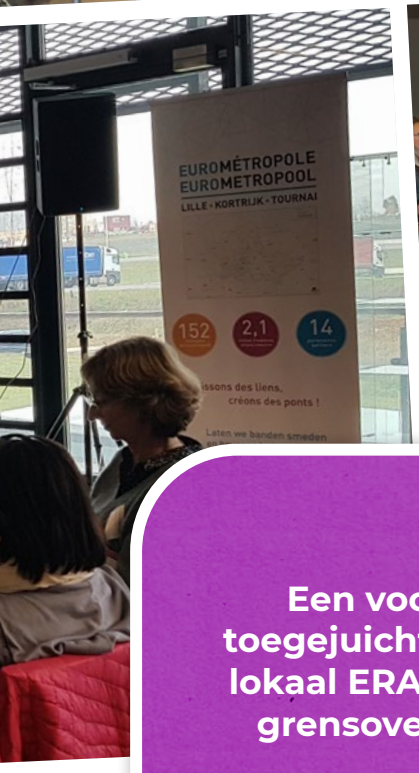
Doel van de bijeenkomst: de uitdagingen van het onderwijs van de 21ste eeuw op grensoverschrijdende schaal aanpakken. Volgens het "Pecha Kucha"-principe worden 12 innovatieve projecten uit 12 academische hoeken van de Eurometropool en daarbuiten voorgesteld en gevolgd door interessante besprekingen in ateliers. Het is voor de deelnemers een ideale gelegenheid om de troeven van de grensoverschrijdende samenwerking op het vlak van innovatieve onderwijspraktijken en digitalisering van het onderwijs te bespreken.

Een voorstel dat door de meeste deelnemers wordt toegejuicht: de energie van het netwerk bundelen om een lokaal ERASMUS-programma op te zetten, d.w.z. op lokaal grensoverschrijdend niveau en voor een korte periode.

ACTIE 4.

De mobiliteit tussen universiteiten en instellingen voor hoger onderwijs bevorderen aan de hand van een tweetalig Erasmus-programma op grensoverschrijdende schaal in de korte keten

Tweede semester 2020: een nieuwe werkgroep onderzoekt de noodzaak om de academische relaties over de grenzen heen te versterken met het oog op de ontwikkeling van de lokale mobiliteit die nog niet door de Europese programma's wordt ondersteund.

Doelstellingen :

- een tweetalig "coherent onderwijsgebied" creëren (Nederlands en Frans)
- interuniversitaire samenwerkingsverbanden bevorderen en ondersteunen
- het delen van competenties en ervaringen verrijken
- het kennisnetwerk uitbreiden
- in de opleiding lesmodules integreren met gezamenlijke projecten van de hogescholen van de 3 deelregio's
- de relaties tussen hogescholen en bedrijven stimuleren

We zijn vertrokken! We komen hier in 2021 op terug.

DE BALANS

REALISATIES

De organisatie van het symposium van het hoger onderwijs in november 2019 is het hoogtepunt van de inspanningen van de kerngroep van hogeschooldocenten om vooruitgang te boeken op het vlak van pedagogische innovatie binnen de grensoverschrijdende regio.

Naar aanleiding van dit jaarlijkse evenement, dat door de gehanteerde formule en door de inhoud uniek is in zijn soort, heeft het netwerk zich uitgebreid met andere instellingen voor hoger onderwijs, met name in de regio's Mons/Charleroi, Gent/Brugge en de Noord-Franse kuststreek.

OBSTAKELS & VERBETERPUNTEN

De grensoverschrijdende toenadering van professionals uit het hoger onderwijs is vrij ongewoon. Meestal zijn verre internationale partnerships immers veel aantrekkelijker dan een Frans-Belgische samenwerking. Daarom ondersteunt het Agentschap de kerngroep van actoren van het netwerk, waarbij het de visie van het netwerk verduidelijkt door die in een nieuw perspectief te plaatsen dat de studenten en toekomstige kaderleden van de regio tal van opportuniteiten biedt.

Het Agentschap stuit vaak op moeilijkheden om actoren te mobiliseren die al heel wat werkzaamheden verrichten in het kader van andere projecten. De twee uitdagingen die hierbij aangepakt moeten, zijn de volgende:

- Naarmate het netwerk vordert, aantonen dat grensoverschrijdende samenwerking op termijn een "win-winsituatie" is, zowel voor de partnerinstelling als voor de territoriale dynamiek.
- De taalbarrière wegwerken: Nederlands wordt in de Région Hauts de France te weinig aangeleerd, wat een obstakel vormt voor deze studentenmobiliteit naar Vlaanderen.

Door de COVID-19-crisis heeft de actiegroep haar activiteiten "on hold" moeten zetten, ondanks de lancering van een nieuw proces.

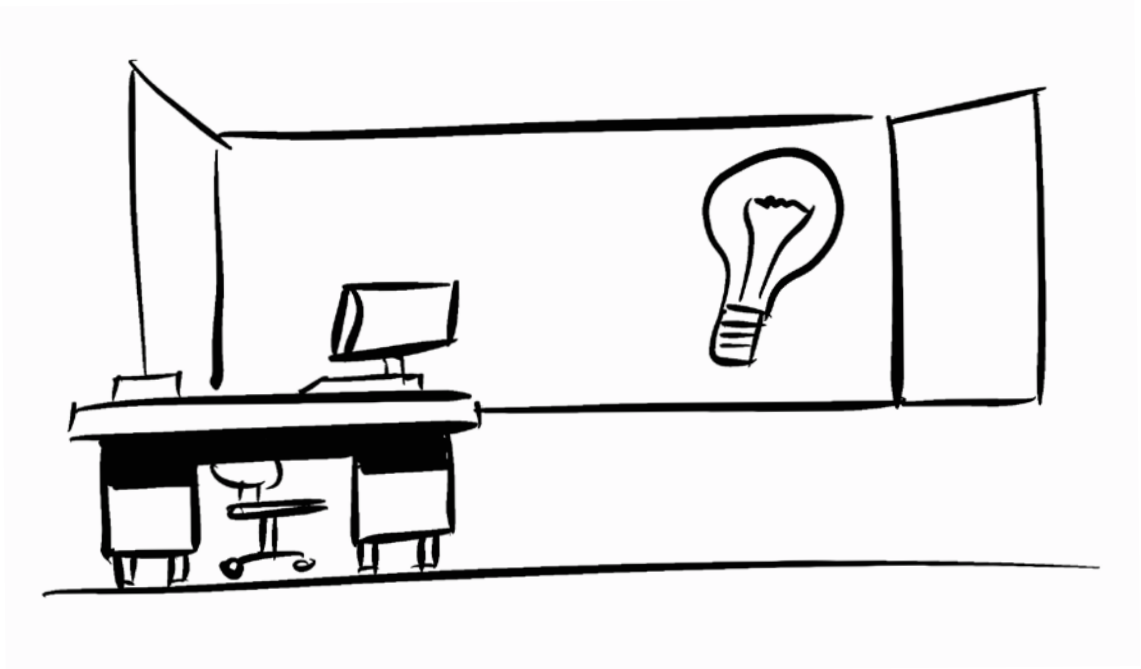
EN ERNA?

Tijdens de laatste bijeenkomsten van het netwerk, dat met andere instellingen is uitgebreid, is gebleken dat er nood is aan een operationeel charter "Visie – Missie – Waarden – Strategie en Operationaliteit". Dit document wordt momenteel opgesteld.

Dit charter heeft tot doel de missie van het netwerk te verduidelijken, nieuwe doelstellingen in kaart te brengen om die missie te verwezenlijken, en een flexibel gedeeld bestuur te implementeren dat het gemeenschappelijke grensoverschrijdende leefgebied versterkt, in samenhang met de behoeften aan innovatie, onder meer als gevolg van de snelle opkomst van de "soft skills".

Enkele toekomstige thema's zijn al in 2021 aan de orde, zoals de organisatie van grensoverschrijdende stages en alternerende leertrajecten, de ontwikkeling van een nauwere samenwerking tussen het hoger onderwijs en het bedrijfsleven, soft skills, mobiliteit van studenten binnen de korte keten, en gemeenschappelijke grensoverschrijdende opleidingsprogramma's.

Het is de bedoeling om, **voortbouwend op het succes van de eerste editie, één keer per jaar een participatief symposium** over het hoger onderwijs in de Eurometropool te organiseren rond een belangrijk en federerend thema.

VERANKERING VAN DUURZAME ONTWIKKELING IN DE EUROMETROPOOL

A. DUURZAME GRENSOVERSCHRIJDENDE MOBILITEIT

Historiek

Sinds de oprichting van de Eurometropool is mobiliteit één van de belangrijkste werkassen. Waarom?

Omdat **de grens** geen doodlopende straat is ... maar een economisch, maatschappelijk en ecologisch **kruispunt in het grensoverschrijdende leefgebied**. Omdat de mobiliteit en de vrijheid van de burgers de grenzen binnen Europa overstijgen. Omdat er dagelijks meer dan 50.000 werknemers de grens oversteken.Omdat de regio een brede waaier van recreatieve en toeristische bestemmingen aanbiedt: grote culturele en sportevenementen, grote volksevenementen, prestigieuze of meer lokale plaatsen …; omdat het grensoverschrijdende leven dynamisch is …

De inwoners van de Eurometropool zitten immers niet stil en steken vaak de grens over in het kader van de vrije tijd, shopping, opleiding en werk! Ze doen dat voornamelijk met de auto … Uit gewoonte of omdat er geen andere middelen beschikbaar zijn, of omdat de trein niet concurrentieel genoeg is met de auto … De Eurometropool had de prijsdaling van grensoverschrijdende treintickets al bedongen. Maar afgezien van de tarieven werkt de Eurometropool vooral samen met haar partners om de informatieverstrekking en de dienstverlening te verbeteren.

Essentiële elementen

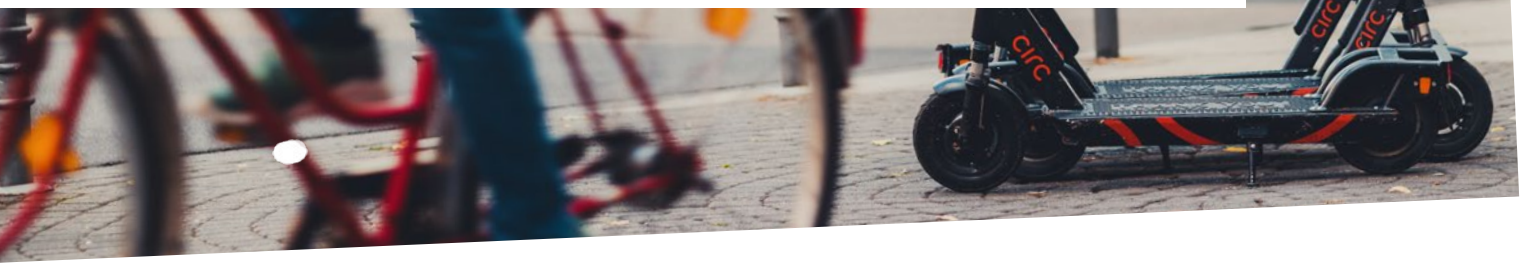
- 2 grensoverschrijdende spoorwegverbindingen in de Eurometropool (Lille<>Kortrijk / Lille<>Tournai).
- Slechts 1 grensoverschrijdende busverbinding (MWR) – de Franse buslijn Citadine d'Halluin (Ilevia) heeft 1 halte in Menen (Vlaanderen).
- 1 informatiecampagne rond mobiliteit op schaal van de Eurometropool (eind 2018) "Verplaats je in jouw Eurometropool".
- 50-tal voorstellen & aanbevelingen geformuleerd in de verschillende bijdragen van de Eurometropool.
- 1 nieuwe grensoverschrijdende tarifering na de afschaffing van het Trampoline-ticket in 2019.
- 1 grensoverschrijdend abonnement voor jongeren/ scholieren (sinds 2019).
- +20 vergaderingen rond MOBILITEIT in drie jaar (2017-2019).
- 150 leden van de actiegroep geïnformeerd aan de hand van "mobiliteitsmails" met relevante informatie, conclusies van webinars …
- Gemiddeld een 40-tal deelnemers aan de vergaderingen van de actiegroep.
- Ondersteuning van de DREAL in het kader van het grensoverschrijdend overleg over doorgaand vrachtwagenverkeer in de Eurometropool (twaalftal vergaderingen sinds 2018).

Partners

De co-animatoren van de actiegroep (Jos Helewaut, Alain d'Orgeville, Arnaud Bazelaire, Jean-Christophe Lampe en de verkozenen Irène Peucelle en Lieven Vantieghem (tot 2018)) hebben met de steun van het Agentschap van de Eurometropool heel wat mobiliteitsgerelateerde aspecten in de Eurometropool geproduceerd, geanalyseerd, bevraagd, getest, voorgesteld enz. De leden van het Forum waren zeer productief in deze groep, die samengesteld is uit vertegenwoordigers van de drie deelregio's:

- vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld en van het Forum
- politieke verkozenen, al dan niet leden van de Algemene Vergadering (verkozenen van de regio)
- technici van de Métropole Européenne de Lille, de Provincie West-Vlaanderen, het Vlaams Gewest, het Département du Nord, de Région Hauts-de-France, de snelwegbeheerders, de DREAL …
- hooggeplaatste vertegenwoordigers en/of technici van de transportoperatoren
- technici van diverse organisaties die werken rond ruimtelijke ordening, verplaatsingen (ADULM, ADAV, CEREMA …)

Grensoverschrijdende meerwaarde

De Eurometropool werkt aan een betere grensoverschrijdende en duurzame mobiliteit, want er bestaan slechts twee grensoverschrijdende treinverbindingen en één grensoverschrijdende busverbinding voor de hele regio. Problemen met betrekking tot de kwaliteit van de dienstverlening, de ticketting en de grensoverschrijdende tarifering kunnen alleen op grensoverschrijdende schaal worden opgelost.

Er kan enkel samenhang tussen de projecten worden bekomen door middel van een dialoog met de bevoegde actoren en een grensoverschrijdend aanbevelingskader.

Om de grensoverschrijdende mobiliteit te bevorderen, moeten bedrijven meer mogelijkheden krijgen om geschikte werknemers te vinden. En moeten werkzoekenden meer mogelijkheden krijgen om werknemer te worden. Daarnaast moeten de contacten tussen universiteiten, hogescholen enz. gestimuleerd worden en moeten er menselijke dynamieken zonder grenzen gecreëerd worden in een leefgebied zonder tussenschotten.

Doelstellingen

1. De informatie dynamiseren en de promotie van een duurzame mobiliteit organiseren

2. De Eurometropool omvormen tot een Smart Regio op het vlak van mobiliteit

3. De verbindingen in kaart brengen die essentieel zijn voor een betere mobiliteit binnen de Eurometropool (lokale verbindingen/toegankelijkheid van buitenaf/mobiliteit die de economische ontwikkeling ondersteunt)

4. Een innovatief grensoverschrijdend tariefaanbod uitwerken, afgestemd op de behoeften en op een efficiënte interoperabiliteit

Acties vastgelegd door de actiegroep Mobiliteit :

1. Het alternatieve aanbod voor de personenwagen promoten
2. Reality check van de grensoverschrijdende verbindingen
3. Smart Regio: de informatie-uitwisseling en de toegang tot realtime info mogelijk maken voor een beter beheer van de stromen en om het gebruik van andere vervoerswijzen dan de personenwagen te stimuleren
4. De diagnose van de busverbindingen die in 2016 werd uitgevoerd, actualiseren teneinde mogelijke verbeteringen (bus of andere) voor de gebruikers in kaart te brengen
5. Nieuwe oproep van de politici aan de spoorwegoperatoren en de regionale partners
6. Eurometropool-FORUM rond mobiliteit

ACTIE 1.

Goed informeren en begrijpen: uitwisseling van informatie tijdens de bijeenkomsten van de Actiegroepen, per e-mail of tijdens conferenties

1. Over het **Crit'air-vignet** dat in juli 2016 in Frankrijk werd ingevoerd in het kader van de beperkingen ten gevolge van het toenemende aantal vervuilingspieken.

2. Over de geplande invoering van de **lage-emissiezone** (LEZ) in de Métropole Européenne de Lille en over de voortgang ervan.

3. Over de **"Enquête Ménages Déplacements" van 2016** onder leiding van de Métropole Européenne de Lille, die voor het eerst op schaal van de Eurometropool werd uitgevoerd, wat mogelijk werd gemaakt dankzij de financiële steun van het Vlaams en het Waals Gewest.

4. Over de **LEZ** (lage-emissiezone) van **Antwerpen** en **Brussel**.

5. Over de activiteiten van het SMIRT dat "Hauts de France Mobilités" is geworden, en in het bijzonder over de aanpassing van zijn **PASS PASS-platformen** aan de grensoverschrijdende specificiteiten van de regio, zoals de ontwikkeling van een Nederlandse en Engelse taalversie. Integratie van de gegevens van de Belgische operatoren om grensoverschrijdende routes te berekenen voor verschillende verplaatsingswijzen, inclusief carpooling.

6. Over de evolutie van de **transportoperatoren** of hun toezichthoudende organisaties (Ilevia, voorheen Transpole), houder van de nieuwe Concession de service public voor stedelijk personenvervoer, nieuwe organisaties in elke regio in Vlaanderen, reorganisatie van De Lijn, wijzigingen binnen TEC enz.).

7. Over **andere good practices op het vlak van mobiliteit in andere grensoverschrijdende regio's**, aan de hand van een seminarie georganiseerd samen met de MOT (Mission Opérationnelle Transfrontalière) en het CNFPT (Centre national de la fonction publique territoriale): Verschillende visies op grensoverschrijdende mobiliteit (13.11.2019). Drie complementaire aspecten van de uitdagingen inzake grensoverschrijdende mobiliteit: observatie, strategieën en implementatie.

8. Over FIETSEN tijdens de lockdown, fietsen in Europa, steunmaatregelen en begeleidende organisaties, fietsplannen (2020).

9. Een **videoconferentie over mobiliteit** voor de leden van het Forum (juli 2020).

Er is een schat aan informatie die gedeeld kan worden tussen de Fransen en de Belgen over steunmaatregelen, mobiliteitsplannen, veranderende competenties, pilootprojecten, innovatieve projecten enz.

ACTIE 2.

Luisteren, vragen stellen, bijdrages leveren, waarschuwen, aanmoedigen: ontmoetingen en gesprekken met de spoorwegoperatoren

1. **Bespreking van de globale en grensoverschrijdende strategische visies** van de SNCF (en van de Région Hauts-de-France) en van de NMBS (december 2017). Het Agentschap van de Eurometropool heeft verschillende ontmoetingen gehad met verantwoordelijken van de SNCF, de NMBS en de Région Hauts de France om **hen bewust te maken van het potentieel van de zones die door de grensoverschrijdende verbindingen worden bediend** (in termen van territoriale dynamiek en uitwisselingen), en heeft hen erop gewezen dat het belangrijk is om meer aandacht te besteden aan deze verbindingen (de grensoverschrijdende verbindingen in stand houden, versterken, aantrekkelijker en zichtbaarder maken, de kwaliteit ervan verhogen ...).

2. Beantwoording van de oproep van de NMBS en de SNCF: **brief van de Eurometropool** (april 2018) gericht aan de NMBS, de SNCF en de Région Hauts de France. Er werden **18 voorstellen en aanbevelingen** geformuleerd m.b.t. hun nieuwe plannen en overeenkomsten betreffende de grensoverschrijdende verbindingen: de verbeteringsvoorstellen hadden betrekking op de ticketverkoop en de tarifering, de informatieverstrekking en de promotie, de dienstverlening en het algemene beheer. Er werd voorgesteld om het transport binnen de grensoverschrijdende ruimte meer te beheren op het niveau van de Eurometropool. Men maakte een onderscheid tussen de dringende verzoeken, d.w.z. op korte termijn (voor juni 2019), en de nuttige innovaties die wenselijk zijn op middellange of lange termijn.

3. Vanaf februari 2019 komt er in de Eurometropool een **speciale tarifering voor jongeren- en studentenabonnementen.**

4. Door de NMBS, de SNCF en de generatoren van verplaatsingen met elkaar in contact te brengen, heeft het Agentschap de **uitvoering van gezamenlijke acties** mogelijk gemaakt: met het Stade Pierre Mauroy (speciaal vervoersaanbod) tijdens de Davis Cup in de MEL om de verplaatsingen van de Belgische fans te vergemakkelijken, en specifieke acties met het museum LaM in Villeneuve d'Ascq tijdens de grote Alberto Giacometti-tentoonstelling om Belgen aan te trekken.

5. Het Agentschap heeft de **feedback** (opmerkingen over inconsistenties, slechte leesbaarheid, tekortkomingen van de grensoverschrijdende treinverbindingen) die het **van de gebruikers** kreeg, aan de SNCF en de NMBS overgemaakt en heeft de vervoersdienst van de Région Hauts de France hiervan op de hoogte gebracht. Het Agentschap heeft in de loop van 2019 nauwere betrekkingen met de spoorwegoperatoren aangeknoopt. Sommige aspecten werden verbeterd, maar er moet nog veel worden gedaan op het vlak van informatieverstrekking, coherentie, zichtbaarheid en toegankelijkheid.

6. De leden van de Eurometropool stemden ermee in (eind 2017) om mee te werken aan de denkoefening over luchtkwaliteit die door de Prefect van de Région Hauts-de-France was gelanceerd teneinde de vervuiling door fijn stof aan beide zijden van de grens te bestrijden. Vervolgens hebben de leden van de EGTS op 29 maart 2019 een beslissing aangenomen om de samenwerking ter verbetering van de luchtkwaliteit (die deels verband houdt met het verkeer) aan te moedigen: het doel is om samen te handelen om eenzelfde doel te verwezenlijken.

18 voorstellen en aanbevelingen voor de spoorwegoperatoren (NMBS en SNCF) > een speciale tarifering voor de grensoverschrijdende abonnementen voor jongeren en studenten.

ACTIE 3.

Observeren, vergelijken, uittesten en aanbevelen: een REALITY CHECK van de grensoverschrijdende verbindingen en een analyse van de busverbindingen

1. Doel: een reële check uitvoeren, op voorstel van het FORUM van het maatschappelijk middenveld, om hetgeen is aangekondigd te vergelijken met de realiteit op het terrein (informatieverstrekking, trajecten, reistijden, tarieven enz.). De actiegroep heeft hiervoor een gedetailleerd lastenboek uitgewerkt.

2. 14 studenten van de Université de Lille (Master 2 studierichting Réseaux Accessibilité Déplacements (RESAD) van de Master Urbanisme et Aménagement – Villes et projets) hebben de reële situatie op het terrein uitgetest.

3. 14 grensoverschrijdende trajecten werden tussen september en december 2018 met het openbaar vervoer afgelegd: 7 tussen Frankrijk/Vlaanderen en 7 tussen Frankrijk/Wallonië, soms gemengde trajecten.

4. Een voorstelling van de resultaten in januari 2019 aan de actiegroep: positieve aspecten en werkpunten in elke deelregio via **14 fiches en 7 aanbevelingen** die werden geformuleerd voor de transportoperatoren: communicatie, zichtbaarheid, logica van de trajecten, routeplanner …

5. De pers heeft hier in juli 2019 over bericht.

6. De in 2016 gerealiseerde **diagnose van de grensoverschrijdende busverbindingen** werd in juli 2018 geactualiseerd in samenwerking met de verschillende betrokken organisaties (De Lijn/Provincie West-Vlaanderen, TEC, Transpole). Deze diagnose wijst op de lacunes en moedigt de busoperatoren aan om rechtstreeks met elkaar in dialoog te treden.

In de schijnwerpers !

Een Reality check van 14 grensoverschrijdende trajecten met het openbaar vervoer: 7 aanbevelingen in aanvulling op de behoeften die in de diagnose van de grensoverschrijdende busverbindingen werden vastgesteld..

ACTIE 4.

Wederzijdse kennis, overleg en reflectie stimuleren en ondersteunen om zo bij te dragen aan een “smart regio”: bijeenkomsten van de snelwegbeheerders

Concreet :

1.

Het Agentschap organiseerde vanaf december 2018 vier bijeenkomsten met de snelwegbeheerders van Noord-Frankrijk, Wallonië en Vlaanderen: de DIR Nord (Direction Interdépartementale des Routes du Nord), het Centre Perex voor Wallonië en het Vlaams Verkeerscentrum voor Vlaanderen: 20.12.2018 (Région Hauts de France) / 24.1.2019 in het Centre d’ingénierie et de gestion du trafic (CIGT) in Villeneuve d’Ascq (verkeerswisselaar 4 cantons) / 24.6.2019 in het Verkeerscentrum van Antwerpen voor heel Vlaanderen / 12.3.2020 in het Centre Perex, in hun nieuwe gebouw in Namen, van waaruit het verkeer in heel Wallonië opgevolgd wordt.

4 kennismakingsbijeenkomsten tussen de Franse en Belgische (snel)wegbeheerders om een beter beeld te krijgen van de verkeerssituatie en het verkeer op grensoverschrijdende schaal beter te beheren.

2.

Doelstellingen :

- meer communicatie tussen de (snel)wegbeheerders;
- gezamenlijke planning van de wegenwerken;
- totstandbrenging van een natuurlijke samenwerking om de informatieverstrekking en het beheer van crisissen in de grenszones te verbeteren (elk incident heeft een impact op de andere netwerken);
- meer informatie-uitwisseling, toegang tot realtime informatie. Beheer van de gemeenschappelijke informatie die moet worden weergegeven op de dynamische informatieborden aan beide zijden van de grens om gebruikers te waarschuwen: incidenten, stakingen, promotie van carpooling, verkeersbeperkingen (vervuiling of andere), noodzakelijke alternatieve routes, promotie van de Park&Ride's enz.

ACTIE 5.

De burgers goed informeren over de grensoverschrijdende verplaatsingsmogelijkheden via een tweetalige communicatiecampagne “Verplaats je in jouw Eurometropool”

1. Teneinde de alternatieven voor de personenwagen te promoten, lanceerde de Eurometropool tijdens de Week van de Mobiliteit 2018 (september-november) een informatiecampagne (tweetalige flyers, affiches) over grensoverschrijdende mobiliteit.

2. Doel: de verplaatsingsmogelijkheden en speciale tarieven zoals het grensoverschrijdend ticket kenbaar maken.

3. 9.000 flyers en 150 affiches met QR-code werden verspreid, in samenhang met de actuele informatie op de website van de Eurometropool.

4. De campagne werd ondersteund door alle vervoersoperatoren van de regio en meer bepaald door Hauts-de-France Mobilités. Deze laatste ontwikkelde het ‘Pass Pass’-platform (routeplanner en carpoolingplatform), dat evolueert naar een grensoverschrijdende tool (FR/NL/EN) met de integratie van Franse én Belgische gegevens

   - https://www.passpass.fr/nl - In juli 2019 werd de applicatie voor smartphones gelanceerd
   - **Het carpooling-platform** rekent geen kosten aan: https://www.passpasscovoiturage.fr/

   De Eurometropool zorgde voor de proofreading van de Nederlandse versies en legde de nodige contacten om de gegevens te bekomen.

5. De Eurometropool promoot deze voor het Belgische publiek toegankelijke tools, maar pleit gelijktijdig voor een bundeling van de krachten, van de gegevens en van het aanbod teneinde de tool efficiënter te maken.

In de schijnwerpers !

Een eerste tweetalige informatiecampagne rond mobiliteit om de inwoners van de Eurometropool aan te moedigen andere verplaatsings mogelijkheden dan de personenwagen te gebruiken: “Verplaats je in jouw Eurometropool”. Campagne uitgevoerd samen met de transportoperatoren.

ACTIE 6.

De visie en realisatie van grensoverschrijdend vervoer doen evolueren. Daarvoor moet je op schaal van de grensregio werken. De Eurometropool levert hiervoor onderbouwde vaststellingen en een samenwerkingsmodel.

1. **Een goed onderbouwde brief gericht aan de spoorwegoperatoren** (de eerste in april 2018);

2. **Aanbevelingen aan de werkgroep Bereikbaarheid van de MEL betreffende toegankelijkheid;**

3. **Een reality check van 14 grensoverschrijdende trajecten en een geactualiseerde diagnose van de grensoverschrijdende busverbindingen** (eind 2018 en 2019);

4. **Advies betreffende het Schéma Directeur des Infrastructures de Transports van de Métropole Européenne de Lille** (SDIT) – 2019
De actiegroep haalde 8 uitdagingen aan en lichtte **21** onderbouwde voorstellen toe.

5. **Grensoverschrijdend overleg over het doorgaand vrachtwagenverkeer in de Eurometropool (2018 en 2020)**
In opdracht van de prefect heeft de DREAL in 2018 het Agentschap van de Eurometropool gemobiliseerd voor het grensoverschrijdend overleg over de haalbaarheid van de omleiding rond de MEL voor doorgaand vrachtwagenverkeer, om op grensoverschrijdende schaal gezamenlijke oplossingen aan te reiken. In dat kader werden de intercommunales geraadpleegd. In 2020 organiseerden DREAL, DIR Nord en het Agentschap van de Eurometropool samen de tweede fase van het grensoverschrijdend overleg over dit onderwerp.

6. **Een Frans-Belgische intentieverklaring over mobiliteit (2018).** Martine Aubry, Voorzitster van de Eurometropool, ondertekende één van de twee Frans-Belgische intentieverklaringen m.b.t. mobiliteit. Deze verklaring, die eveneens werd ondertekend door de Franse regering, de minister-presidenten/Voorzitters van de drie regio's (Vlaanderen, Wallonië en Hauts de France) en de voorzitter van de EGTS West-Vlaanderen/Flandre-Dunkerque-Côte d'Opale, erkent voor elke ondertekenende partij "het belang van een efficiënt en duurzaam openbaar-vervoersaanbod om de mobiliteit en de grensoverschrijdende economie te ontwikkelen, met aandacht voor de luchtkwaliteit in het grensoverschrijdende leefgebied".

7. In 2020 werden de voorbereidingen getroffen voor de ontwikkeling van een **grensoverschrijdend aanbevelingskader voor een duurzame grensoverschrijdende mobiliteit,** op basis van de beslissing van de Algemene Vergadering van 5 december 2019.

   - Een samenvattend document en voorstellen in februari 2020
   - Een ontwerp van lastenboek om de mobiliteitsdiagnose te actualiseren
   - Uitwisselingen tussen de deelregio's vanaf maart 2020 (vergadering tussen de Prefect en de Gouverneur van West-Vlaanderen in maart 2020, tussen de Prefect en Rudy Demotte eind 2020)
   - Vergaderingen over specifieke onderwerpen (fietsen, vrachtwagens, luchtkwaliteit) teneinde input te bekomen voor de prioritaire onderwerpen
   - Een technische vergadering eind 2020 tussen Mouscron en de MEL over het SDIT en het tramproject MEL > Station van Herseaux (2de station van Mouscron)

In de schijnwerpers !

Talrijke goed onderbouwde voorstellen voor een duurzame grensoverschrijdende mobiliteit, ondersteund door de beslissing van de partners van de EGTS om een grensoverschrijdend aanbevelingskader voor te ontwikkelen (5.12.2019).

ACTIE 7.

De actoren samenbrengen rond de prioriteiten inzake mobiliteit voor milieu en gezondheid: concrete ontwikkeling van actieve mobiliteitsvormen

Sinds 2019 promoot de Eurometropool de fietsroutes in het Blauwe Park. In 2020 werd de bewegwijzering geïnstalleerd in de Blauwe Ruit, een 90 km lange fietslus door de MEL, Vlaanderen en Wallonie Picardië. Het doel is om de recreatieve fietsroutes en de dagelijkse fietsroutes met elkaar te verbinden.

In 2020 heeft de wereldwijde COVID-19-gezondheidscrisis het gebruik van de fiets gestimuleerd. Op die manier wordt een antwoord geboden op de problemen inzake luchtkwaliteit door de vele vervuilingspieken die voor steeds meer burgers een bron van bezorgdheid zijn.

De fiets is voor veel burgers weer een efficiënt, gezond en niet-vervuilend verplaatsingsmiddel geworden. Ook de fietstechnologie staat niet stil (fietsen met trapkrachtondersteuning, Speedpedelecs, plooifietsen enz.), waardoor de fiets gemakkelijker voor langere dagelijkse afstanden gebruikt kan worden. De fiets krijgt ook een prominentere plaats op Europese schaal (bv. fietsroute in het TEN-T).

1. De Eurometropool **moedigt de autoriteiten aan beide zijden van de grens aan om samen te werken** teneinde **netwerken te ontwikkelen die nuttig zijn voor dagelijkse en/of recreatieve verplaatsingen:** bewegwijzering, verbetering van de trajecten, diensten enz. De Eurometropool had een ontmoeting met de steden Mouscron (oktober 2020) en Tournai (september 2020), die beide aangesloten willen worden op de Blauwe Ruit en willen inzetten op veilige fietsroutes naar Frankrijk via de bedrijvenparken (Tournai>Lille; Mouscron>Tourcoing/Wattrelos). Eind september 2020 hadden het Agentschap, IDETA en verschillende politici uit Tournai eventuele trajecten met de fiets verkend.

2. De Eurometropool stimuleert de ontwikkeling van **knooppuntennetwerken** in de MEL om op die manier fietsroutes aan te sluiten op de netwerken van de naburige regio's (Flandre intérieure (FR), West-Vlaanderen, Wallonie Picardië) die reeds bewegwijzerde knooppunten hebben. Er werd een fietsdossier samengesteld voor de actiegroep Mobiliteit naar aanleiding van een reeks webinars die het Agentschap van de Eurometropool over dit onderwerp volgde: plannen, methoden, steunmaatregelen / middelen / fietsen in Europa.

3. Een **universitaire workshop** rond het thema **"Eurometropool: grensoverschrijdende fietsverbindingen"** tussen eind oktober 2020 en midden april 2021. 4 studenten zullen de situatie analyseren en voorstellen formuleren voor mogelijke creaties, opwaarderingen en grensoverschrijdende inrichtingen die nodig zijn voor een actieve mobiliteit met een focus op de fiets (klassieke fietsen, fietsen met trapkrachtondersteuning en speedpedelecs). Het doel is het bevorderen van de creatie van een netwerk tussen alle fietsroutes, zowel voor recreatief als voor dagelijks gebruik. Een bewegwijzerd, veilig, aangenaam en doordacht fietsnetwerk met tal van verbindingsmogelijkheden zal de fiets aantrekkelijker maken als verplaatsingsmiddel.

In de schijnwerpers !

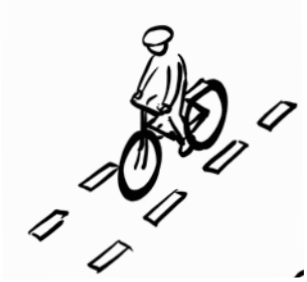
Een dynamiek voor de creatie van intermodale dagelijkse fietsverbindingen en voor de ontwikkeling van een levendig en efficiënt grensoverschrijdend fiets-ecosysteem.

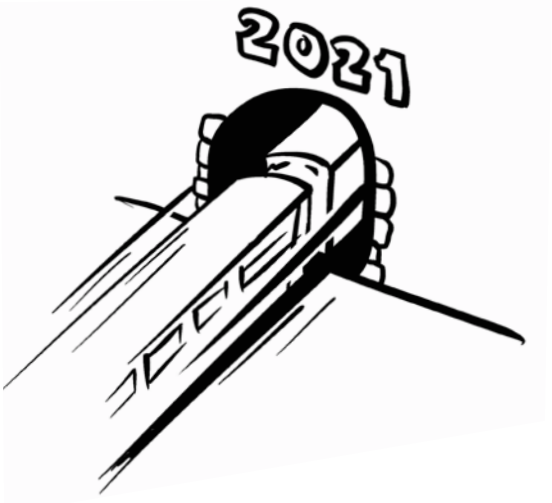

DE BALANS

REALISATIES

- Een **tweetalige communicatiecampagne** in de drie deelregio's, getiteld "Verplaats je in jouw Eurometropool", om de burgers aan te moedigen de grens over te steken en hen te informeren over grensoverschrijdende verplaatsingen
- Het behoud van een grensoverschrijdende tarifering en de invoering van **grensoverschrijdende treinabonnementen voor jongeren/scholieren**
- **Betere informatie** op de **websites** van de spoorwegoperatoren
- **Tientallen onderbouwde voorstellen** voor een duurzame grensoverschrijdende mobiliteit (SNCF/NMBS, MEL)
- **Terugkoppeling van op het terrein verkregen informatie** over de grensoverschrijdende verbindingen (analyse van de busverbindingen, reality check enz.)
- **Constructieve bijeenkomsten tussen snelwegbeheerders** die elkaar nog niet kennen
- Beslissing van de Algemene Vergadering van de Eurometropool (5.12.2019) om een specifiek **grensoverschrijdend aanbevelingskader voor een duurzame grensoverschrijdende mobiliteit** te organiseren voor coherente projecten binnen de grensoverschrijdende regio
- **Verderzetting van het grensoverschrijdend overleg over (doorgaand) verkeer** en over de identificatie van de grensoverschrijdende behoeften: observatie en slim beheer van de verkeersstromen op grensoverschrijdende (of zelfs Euro-regionale) schaal met specifieke tools die gezamenlijk werden ontworpen.
- Belangstelling voor de Blauwe Ruit die aanleiding geeft tot de ontwikkeling van andere **fietsprojecten**: verzoeken om aansluiting op de Blauwe Ruit en identificatie van complementaire routes tussen Frankrijk en België voor dagelijkse verplaatsingen (werk, winkelen, vrije tijd, school enz.).

OBSTAKELS & VERBETERPUNTEN

- Gebrekkige kennis, onder de mobiliteitsoperatoren, van de grensoverschrijdende regio en dus ook van de dynamiek binnen de deelregio's, het grensoverschrijdende leven en de behoeften van het leefgebied.
- Een slechte wederzijdse kennis tussen de Franse en Belgische vervoers- en mobiliteitsactoren.
- Een zeer groot aantal actoren die complexe machtsspelletjes spelen naar aanleiding van recent gewijzigde bevoegdheden.
- Een moeilijke mobilisatie van de verkozenen op lange termijn ... als co-animator en als deelnemers aan de actiegroep.
- De moeilijkheid om constructief overleg te voeren omdat er praktisch geen fysieke vergaderingen meer plaatsvinden (2020).

EN ERNA?

De werkzaamheden zullen worden voortgezet rond de volgende thema's :

- Het doorgaand vrachtwagenverkeer in de Eurometropool
- De (snel)wegbeheerders voor een smart regio (grensoverschrijdende observatie van de grensoverschrijdende verkeersstromen, systeem voor een slim beheer van de verkeersstromen op globale schaal)
- De link met de verbetering van de luchtkwaliteit (naar aanleiding van de grensoverschrijdende sessie rond luchtkwaliteit van 16 september 2020): om een efficiënt netwerk van recreatieve en dagelijkse fietsroutes (woon-werkverkeer, dagelijks leven) te creëren, moet de fiets een hogere prioriteit krijgen
- De treinverbindingen: kwaliteit en betrouwbaarheid, informatie aan het publiek, interoperabiliteit van de ticketsystemen, tariefintegratie van de lijnen
- De hyperlokale relaties met de grensgemeenten in het kader van de bijeenkomsten voor lokaal overleg

Het leefgebied heeft behoefte aan concrete en efficiënte grensoverschrijdende verplaatsingsmogelijkheden die de concurrentie met de auto kunnen aangaan. Het heeft ook nood aan meer stabiele en aanpasbare grensoverschrijdende verbindingen. Trage wegen zijn nodig om te kunnen inzetten op actieve en niet-vervuilende (of veel minder vervuilende) verplaatsingswijzen.

Er moet dus nog werk worden gemaakt van een algemeen aanbevelingskader, intermodaliteit en interoperabiliteit, een grootschalige communicatie en de verbetering van de milieugezondheid.

De tools en human engineering die voor deze verplaatsingswijzen worden gemobiliseerd, moeten gedeeld en versterkt worden.

VERANKERING VAN DUURZAME ONT-WIKKELING IN DE EUROMETROPOOL

B. HET BLAUWE PARK

Historiek

Sinds de oprichting van de EGTS is water één van de belangrijkste werkthema's van het Agentschap. De huidige actiegroep het Blauwe Park heeft de voorbije jaren verschillende vormen aangenomen, maar haar ambitie bleef dezelfde: water een prominente plaats geven in de grensoverschrijdende regio, grenzen wissen en de burger in staat stellen zich deze regio toe te eigenen.

Sinds het ontstaan van de Eurometropool wordt gewerkt rond het blauwe (en later groene) netwerk: dit netwerk vormt de kern van de samenwerking tussen de partners en weerspiegelt de vervaging van de grenzen – water kent geen administratieve grenzen. Het gaat hierbij over water in al zijn vormen: rivieren en grote waterlopen, maar ook de vele beken en ondergrondse waterlagen, die het fijnmazige netwerk van onze regio vormen. Het is een onderling verbonden, fijnmazig hydrografisch netwerk, een uniek bekken. Water en bij uitbreiding de natuur zijn bevorderlijk voor de grensoverschrijdende samenwerking.

De uitvoering van een dergelijk project omvat van in het begin heel wat uitdagingen, aangezien water een transversaal element is dat met tal van aspecten verband houdt: toerisme, milieu, binnenvaart, overstromingen, drinkwatervoorraden enz.

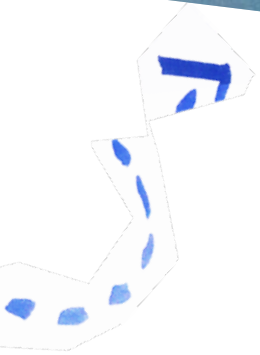
Het doel van het project bestaat er dan ook in de kennis van het water – in al zijn vormen – binnen de regio te versterken. In dat kader werden drie dimensies van water geïdentificeerd, die later het voorwerp uitmaakten van verschillende studies: de corridors, de fijnmazige netwerken en de ondergrondse waterlagen. Het blauwe netwerk werd in 2016 omgedoopt tot de Blauwe Ruimte en in 2017 tot het Blauwe Park.

Essentiële elementen

- Wereldwaterdag: het jaarlijkse evenement van het Blauwe Park met een focus op de acties en de studies.
- De ideale gelegenheid om het te hebben over erfgoed, biodiversiteit, natuur, cultuur enz. in de grensoverschrijdende regio. In 2018 wordt een nieuwe naam gegeven aan het project: het "Blauwe Park van de Eurometropool". Doel: onze regio een gemeenschappelijke identiteit geven.
- 3 Summer- & Springschools rond de drie dimensies van het waternetwerk: "de corridors", "de fijnmazige netwerken" en "de ondergrondse waterlagen", geleid door Studio Paola Viganò, stedenbouwkundig architecte met een internationale bekendheid, samen met haar team.
- Het charter van de Blauwe Ruimte: de thema's worden onderverdeeld volgens 5 strategieën die door Studio Viganò in 2017 werden vastgelegd.
- 24.05.2018: beslissing van de Algemene Vergadering betreffende het Actieplan.
- Website en cartografie: **www.hetblauwepark.eu**: deze website bundelt alle werkzaamheden, studies, projecten, acties en evenementen van de regio.
- Publicatie van een boek "Het Blauwe Park van de Eurometropool" bestemd voor het grote publiek: 4.000 tweetalige exemplaren.
- Het Pact: een oproep aan de burgers, verenigingen en bedrijven om in het Blauwe Park initiatieven te ontwikkelen en zich die initiatieven toe te eigenen.
- 7 ateliers om het actieplan te concretiseren.
- De fietsgids "Het Blauwe Park van de Eurometropool": 16.000 exemplaren verspreid.
- BlueWalks: 220 deelnemers – 13 excursies te voet, met de fiets of per boot – 10 thema's die tijdens de excursies aan bod komen.
- Blauwe Ruit – klassieke bewegwijzering en toeristische kaart: 203 uniforme borden – 30.000 kaarten.
- Blauwe Ruit – een duurzame signaletiek: versterkt de identiteit van deze lus in het hart van het Blauwe Park. (Proof of Concept in het kader van Lille WDC 2020 met de steun van het Interreg-project France-Wallonie-Vlaanderen TRIPOD-II) – nominatie voor de POC AWARDS.

Partners

De **co-animatoren** van de actiegroep het Blauwe Park:

Stefaan De Clerck, Jean-François Legrand, André Sonneville en Jean-Marie Ernecq. De **actiegroep** verenigt ongeveer 50 verkozenen, technici en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld.

7 ateliers (fiets, BlueWalks, Cultuur, Website & Cartografie, Academische Workshop "Reflectie over het Blauwe Park", Design in de Blauwe Ruit en werkgroep 'De Blauwe Ruit') die meer dan **120 relevante actoren** bijeenbrachten.

Grensoverschrijdende meerwaarde

Water is per definitie grensoverschrijdend :

- Water kent geen grenzen noch obstakels.
- Het Blauwe Park telt 5440 km waterlopen waarvan 300 km bevaarbare waterwegen: de groene en blauwe ruimten zijn dus nooit veraf.
- De rivieren, kanalen en waterlopen vormen het natuurlijke netwerk dat steden en dorpen met elkaar verbindt.
- Het Blauwe Park is een grensoverschrijdend gebied dat de natuur hoog in het vaandel draagt: het biedt een brede waaier van activiteiten op en rond het water aan die te voet, met de fiets of per boot toegankelijk zijn.
- Het Blauwe Park creëert een continue ruimte tussen de inwoners en de gebruikers langs en over het water en de natuur, waardoor iedereen zijn of haar regio kan (her)ontdekken.
- Het Blauwe Park is een transversaal, territoriaal langetermijnproject dat toerisme, biodiversiteit, economie, vervoer, vrije tijd, hulpbronnen enz. combineert.

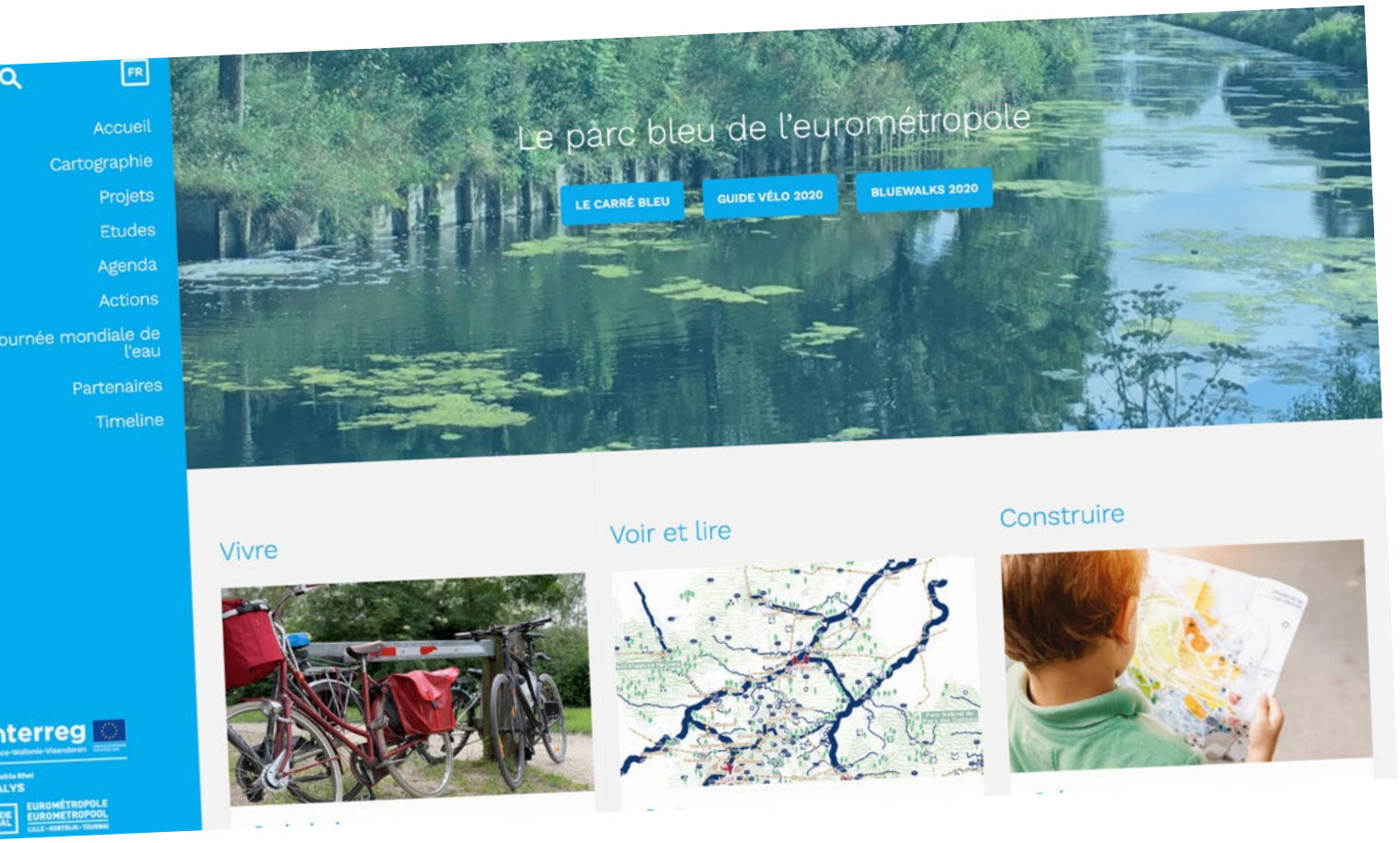
Doelstellingen

- Doelstelling nummer 1 : creatie van een gemeenschappelijke identiteit voor het territorium van het Blauwe Park
- Een continue ruimte creëren
- Concrete acties opstarten die de rijkdom van het park tonen
- We nodigen de burgers uit om hun grensoverschrijdend gebied te ontdekken en het zich toe te eigenen
- Verder inzetten op de 3 dimensies van het water : corridors, fijnmazige netwerken en ondergrondse waterlagen
- Informatie delen over uitgevoerde studies rond divers thema's op of rond het water
- Met de website een overzicht aanbieden van het blauwe netwerk op ons grondgebied
- De burger is omnipresent in al onze acties

ACTIE 1.

Opvolging en ontwikkeling van de projectenkaart & de website www.hetblauwepark.eu

De website van het Blauwe Park, gecreëerd in 2017, is een interactief platform waarop heel wat informatie terug te vinden is. De site biedt een overzicht van het blauwe netwerk (rivieren, waterlopen, beken …) dat de Eurometropool structureert, en bevat informatie over de lopende acties rond verschillende watergerelateerde thema's. Op de website vindt men ook een regelmatig bijgewerkte projectenkaart van de projecten langs en op het water, met de mogelijkheid om ze geografisch te visualiseren. De kaart geeft eveneens een overzicht van de gebieden met een hoog ontwikkelingspotentieel. Op de site is ook een agenda terug te vinden die alle culturele evenementen in de regio bundelt.

22.03.2018

Lancering van het Blauwe Park in La Chaufferie – Tourcoing: 133 deelnemers en eerste versie van de website en de projectenkaart

www.hetblauwepark.eu

01.03.2020

De website wordt geactualiseerd met het oog op een betere toegankelijkheid voor de burger.

ACTIE 2.

Versterking van de cultuur

Een specifieke actie wordt aan cultuur gewijd omdat cultuur een belangrijke plaats inneemt in de Eurometropool en omdat het een toegangspoort tot de regio is. Veel lokale culturele actoren zijn bij deze werkgroep betrokken. De ambitie is om de regio op cultureel vlak op te waarderen. In 2018 komen de partners bijeen in het kader van de voorbereidende werkgroep Cultuur. Er wordt ook een overlegbijeenkomst tussen de culturele actoren van WAPI georganiseerd om het netwerk te versterken: **op 10 december 2018 wordt het evenement 'Cultuur in het hart van de Eurometropool' georganiseerd**.

Tussen 2018 en 2020 vinden 6 bijeenkomsten van het atelier cultuur plaats. Tijdens die bijeenkomsten wordt een werkkader gevalideerd dat gestructureerd is in 3 fasen: de bestaande initiatieven kenbaar maken en versterken / een grensoverschrijdende dimensie geven aan de bestaande evenementen / de ontwikkeling van projecten aanmoedigen en ondersteunen daar waar een gebrek is. Een driemaandelijkse kalender wordt gecreëerd 'Cultuur in het Blauwe Park' en er worden 3 projecten als speerpunten gekozen: Eldorado van Lille 3000 (april-december 2019), Intersections Triënnale over moderne kunst in Tournai (juni-september 2019) en Het Festival van Vlaanderen in Kortrijk (2020). In 2019 wordt ook een samenwerking opgezet met Pieter Paul Guide, een gratis kunst- en cultuurgids.

Het initiatief 'Hour Culture' is ontstaan in 2020 vanuit de wens om ruimte te creëren voor uitwisseling en dialoog tussen de professionele culturele actoren uit de drie deelregio's. De eerste bijeenkomst, die voor 100% digitaal werd georganiseerd, vond plaats in mei 2020. Op het programma: de tentoonstelling 'PLOOIEN. KUNST & TEXTIEL' van het 'Musée de la Tapisserie et des Arts Textiles' & het 'Musée des Beaux-Arts' in Tournai. De tweede editie vond tevens digitaal plaats op 29 oktober in BK6 te Kortrijk : een open platform waar burgers, kunstenaars, culturele organisaties, ondernemers, ontwerpers, educatieve partners, verenigingen, wetenschappers en politici hun krachten bundelen.

In september 2020 zou het Feest van het Blauwe Park plaatsvinden, maar dat evenement werd door de gezondheidscrisis uitgesteld.

25.06.2018
oprichting van het atelier cultuur, met verschillende partners verenigd in de voorbereidende werkgroep Cultuur.

Doel:
een transversaal en grensoverschrijdend atelier cultuur creëren (35 leden op vandaag).

ACTIE 3.

Oproep tot partnerships voor burgerinitiatieven m.b.t. het Blauwe Park van de Eurometropool

Alle actoren van het Blauwe Park worden in september 2018 uitgenodigd om mee te werken aan de ontwikkeling van het Blauwe Park en hun projecten op een specifiek platform te integreren. Op dit platform kunnen ze hun projecten voorstellen en mogelijke partners vinden aan beide zijden van de grens: **www.partnerships.eurometropolis.eu.**

Van de tientallen geregistreerde projecten, werden er enkele uitgevoerd met de medewerking van de Eurometropool.

Daarnaast ging in september 2020 een samenwerking van start tussen drie **basisscholen** (één uit elke deelregio) om 8-9-jarigen kennis te laten maken met Europa. In oktober 2020 vond een bijeenkomst plaats tussen twee **middelbare scholen** in Kuurne en Marcq-en-Baroeul, met leerlingen van 17-18 jaar, over Eurometropool-gerelateerde thema's.

21.09.2020

Voorstelling van het bier "Le Parc Bleu / Het Blauwe Park"! Op initiatief van een burger werd een unieke samenwerking opgezet tussen drie brouwers (één uit elke deelregio) om een 100% lokaal bier te creëren.

ACTIE 4.

Coördinatie van een werkgroep rond het thema ‘fietsen’

Het fietsatelier is drie keer samengekomen en telt 29 leden. Dit atelier wil de **zachte mobiliteit** binnen het groene en blauwe netwerk in het Blauwe Park versterken en het gebruik van de fiets voor dagelijkse en recreatieve doeleinden stimuleren.

Onder impuls van de werkgroep werden verschillende tools voor burgers, fervente fietsers en wielertoeristen ontwikkeld :

- Een **synthesekaart** verwijst naar de kaarten uitgegeven door de partners van de verschillende deelregio’s.
- De **gids met fietsroutes** toont de fietsmogelijkheden van het Blauwe Park en nodigt de gebruikers uit om aan beide zijden van de grens de rijkdom van het Blauwe Park langs het water te ontdekken. De gids beschrijft de werking en de eigenheden van de fietsnetwerken. Het document wordt regelmatig geactualiseerd en herdrukt op verzoek van de partners (laatste versie: juni 2020).

16000
exemplaren gedrukt in 2019

17000
in 2020: een groot succes!

ACTIE 5.

De ‘Blauwe Ruit’

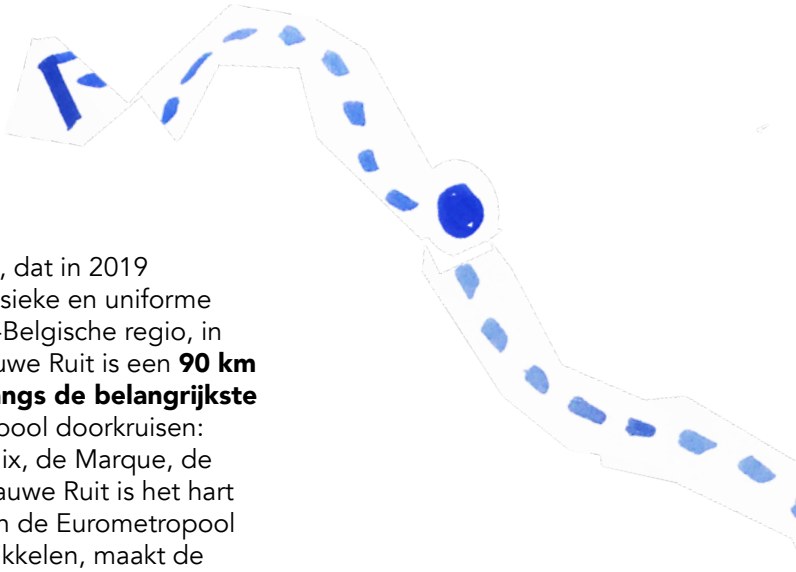

Interreg
France-Wallonie-Vlaanderen
UNION EUROPÉENNE
EUROPESE UNIE

Micro-projet | Microproject
Carré BleuBlauweruit

Het Interreg-microproject "Blauwe Ruit/Carré Bleu", dat in 2019 werd gelanceerd, beoogt de installatie van een klassieke en uniforme bewegwijzering langs de paden/wegen in de Frans-Belgische regio, in samenwerking met de toeristische partners. De Blauwe Ruit is een **90 km** lange grensoverschrijdende lus van zachte paden **langs de belangrijkste waterlopen** die de 3 deelregio's van de Eurometropool doorkruisen: de Schelde, het Spierekanaal, het kanaal van Roubaix, de Marque, de Deûle, de Leie en het kanaal Bossuit-Kortrijk. De Blauwe Ruit is het hart van **het Blauwe Park** en verbindt de deelregio's van de Eurometropool via de waterwegen. Door deze Blauwe Ruit te ontwikkelen, maakt de Eurometropool van dit circuit een verenigd element met een sterke identiteit, toegangspoort voor het grote publiek tot het Blauwe Park van de Eurometropool.

Het bewegwijzerde parcours loopt **langs 24 interessante plaatsen**. Een gratis kaart bundelt alle toeristische informatie m.b.t. het 90 km lange Frans-Belgische fietstraject. De kaart is beschikbaar in/op de toeristische diensten/plaatsen in de hele Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai.

Om de identiteit van de Blauwe Ruit te versterken en de grensoverschrijdende dimensie te benadrukken, werd een **duurzame markering** ontwikkeld in co-creatie met ontwerpers en bedrijven in het kader van Tripod II "Design in de publieke ruimte" (Interreg-project gedragen door 12 partners die allen actief zijn op het vlak van economische ontwikkeling en/of design) en een POC (proof of concept) van Lille World Design Capital 2020. De installaties worden op emblematische plaatsen van de Blauwe Ruit geplaatst.

In de schijnwerpers !

Internationale wedstrijd "Open Call" om de Blauwe Ruit een eigen identiteit te geven: er werden maar liefst 21 voorstellen ingediend uit alle hoeken van de wereld (Europa, Azië, Amerika)

ACTIE 6.

Interreg-microproject “BlueWalks”

300
zoveel personen namen deel aan de BlueWalks tussen maart 2019 en september 2020.

Het doel van dit Interreg-project, dat eind 2018 van start ging, bestond erin alle burgers het Blauwe Park te laten ontdekken aan de hand van thematische, tweetalige en volledig gratis wandelingen te voet, met de fiets of per boot, onder begeleiding van een gids. Een unieke kans om het Blauwe Park op een andere manier te ontdekken en zich de regio opnieuw toe te eigenen.

Tien toeristische actoren werkten mee aan BlueWalks, die een groot succes kenden bij de burgers. In 2019:

- 13 thematische wandelingen – waaronder 4 grensoverschrijdend. 8 wandelingen, 4 fietstochten en 1 boottocht
- 18.000 folders
- Trajecten tussen 2 en 40 kilometer
- 230 deelnemers, 17 gidsen, 10 verschillende thema's
- 14.500 views op de sociale mediax

In 2020 :

- 18 wandelingen stonden op het programma, maar deze werden door de Covid-19-crisis
- 4 wandelingen vonden plaats in juli en augustus plaats, waaronder 1 wandeling en 3 fietstochten. Een vijftigtal personen namen deel aan de wandelingen rond erfgoed, geschiedenis, water, natuur, streekproducten …

ACTIE 7.

Organisatie van Summerschools om de dynamiek verder te zetten gecreëerd door de ateliers van Studio Viganò

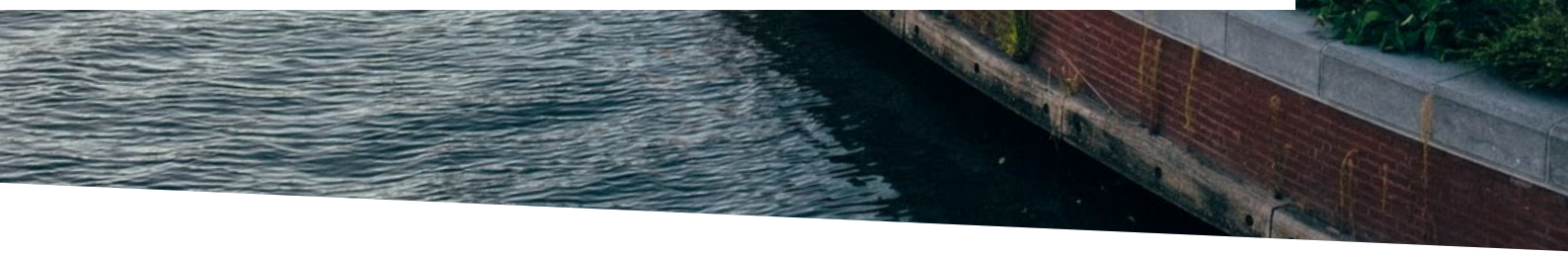

Het academisch atelier mobiliseert de universiteiten en hogescholen van de Eurometropool en brengt ze samen binnen één platform. Op die manier kunnen de middelen en thema's rond het Blauwe Park gebundeld worden en kunnen de studenten in een grensoverschrijdende dynamiek verenigd worden.

Het academisch atelier werkt rond twee pijlers:

- Uitvoering van concrete acties op basis van specifieke concepten, aan de hand van verschillende tools, teneinde de inrichtingsvoorstellen van de studenten zichtbaar te maken.
- Ontwikkeling van het denkproces: gebaseerd op het charter van de Blauwe Ruimte en de strategische assen die door de werkgroep zijn vastgelegd: ruimte voor continuïteit, co-existentie van functies, ecologisch apparaat, solidariteit, lichte activatie (die het mogelijk maakt om thema's als sociale inclusie en biodiversiteit te bespreken).

Er werden **3 internationale workshops** georganiseerd over de groene en blauwe ruimten (corridors, fijnmazige netwerken (capillairen) en ondergrondse waterlagen). Die workshops werden geleid door architecte Paola Viganò en haar team: Chiara Cavalieri (Ecole Polytechnique Fédérale de Lausanne) en Michael Stas (Studio Paola Viganò). Aan deze workshops namen verschillende internationale studenten deel. Op het **programma** stonden terreinbezoeken, besprekingen en rondetafelgesprekken met experten uit de regio. Op basis van die input moesten de studenten vervolgens de uitbouw van het Blauwe Park verder uitwerken. Hoe? Aan de hand van concrete projecten en voorstellen voor territoriale inrichting. Sommige van hun voorstellen kunnen in het Blauwe Park verwezenlijkt worden.

In de schijnwerpers !

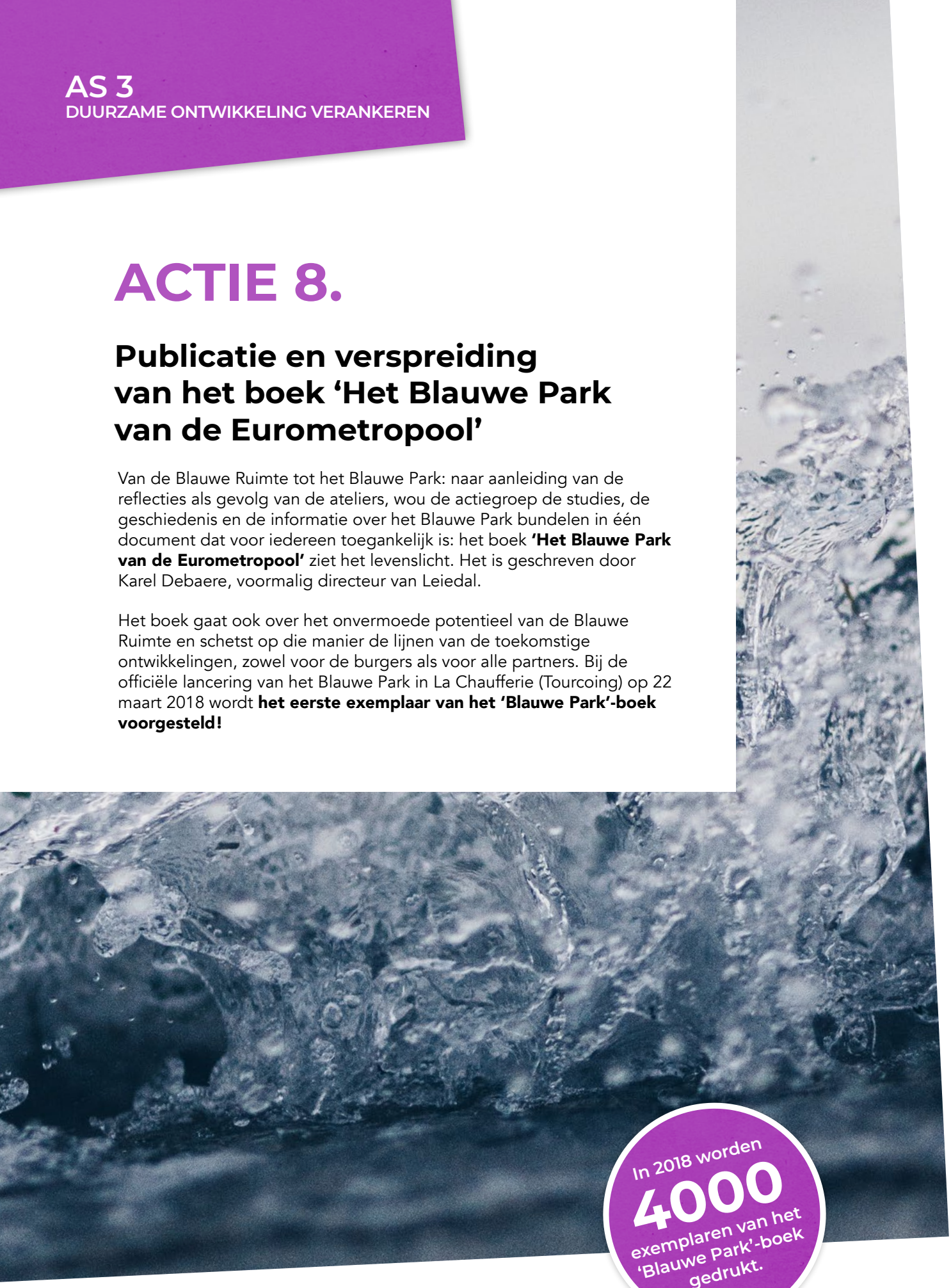
22.03.2019 : Lancering van de internationale wedstrijd "Open Call for Ideas" op 3 sites, één per deelregio: de Libaude in Les Weppes (Métropole Européenne de Lille), de Reutelbeek in Geluwe (Vlaanderen) en de moerassen van Léaucourt (Pecq, Wallonie picarde). Thema's: écologie en solidariteit. En vooral: concrete voorstellen!

ACTIE 8.

Publicatie en verspreiding van het boek ‘Het Blauwe Park van de Eurometropool’

Van de Blauwe Ruimte tot het Blauwe Park: naar aanleiding van de reflecties als gevolg van de ateliers, wou de actiegroep de studies, de geschiedenis en de informatie over het Blauwe Park bundelen in één document dat voor iedereen toegankelijk is: het boek **‘Het Blauwe Park van de Eurometropool’** ziet het levenslicht. Het is geschreven door Karel Debaere, voormalig directeur van Leiedal.

Het boek gaat ook over het onvermoede potentieel van de Blauwe Ruimte en schetst op die manier de lijnen van de toekomstige ontwikkelingen, zowel voor de burgers als voor alle partners. Bij de officiële lancering van het Blauwe Park in La Chaufferie (Tourcoing) op 22 maart 2018 wordt **het eerste exemplaar van het ‘Blauwe Park’-boek voorgesteld!**

In 2018 worden **4000** exemplaren van het ‘Blauwe Park’-boek gedrukt.

ACTIE 9.

Deelname aan diverse evenementen om het Blauwe Park in de schijnwerpers te zetten

Het team van het Agentschap en de partners van de actiegroepen stellen het Blauwe Park voor tijdens verschillende evenementen en activiteiten

- **08.11.2018** : 39° bijeenkomst van het Agence d'Urbanisme in Frankrijk – Atelier Metropolitan Design in Tourcoing
- **12.11.2018** : bij VIVES, grensoverschrijdend Interreg-project 'Habitat Défi Jeunes'
- **15.11.2018** : Zuidwest, intercommunale van 13 cultuur- en erfgoeddiensten (op het grondgebied van Leiedal)
- **14.12.2018** : Maubeuge voor het Département du Nord
- **26.04.2019** : Inspiratiedag Cultuur voor Zuidwest
- **7.11.2019** : Voorstelling van de Eurometropool tijdens de vernieuwing van de jumelage tussen Kuurne en Marcq-en-Baroeul
- **06.03.2020** : Watertalks in het kader van Festival Kortrijk
- Deelname aan de werkgroep 'Design in Wapi'

Het Agentschap treedt ook op als:

- geassocieerd partner in de Interreg-portefeuille **'Flandria Rhei'.**
- geassocieerd partner in het Interreg-microproject **'Visit Tinder'**, local tips for great trips.
- **Tripster** is een toeristische onthaaldienst en is een initiatief van de toeristische diensten van Tournai, Kortrijk en Roubaix.

WATERTALKS in het kader van het Festival Kortrijk in maart 2020: het Blauwe Park wordt voorgesteld tijdens een evenement dat in het teken staat van water in Vlaanderen

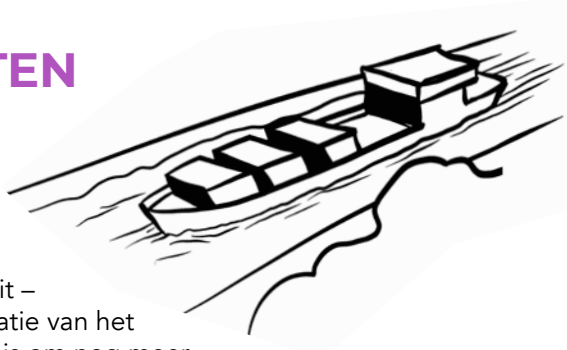
DE BALANS

REALISATIES

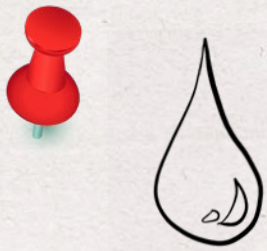
- De **Summer & Springschools** van 2017 en 2018 over de 3 dimensies van het water onder leiding van Paola Viganò en haar team gevolgd door internationale studenten
- De **publicatie** voor het grote publiek in juli 2018 van het boek « Het Blauwe Park van de Eurometropool » : verspreiding van 4000 tweetalige boeken
- De **website en de projectenkaart** www.hetblauwepark.eu evolueert in functie van de verbreding van het Blauwe Park
- De **jaarlijkse ontmoeting** in maart van het Blauwe Park en gelinkt aan Wereldwaterdag, brengt professionelen en burgers samen. .
- Door 7 ateliers op te starten om het actieplan te concretiseren, dat goedgekeurd werd door de Algemene Vergadering in maart 2018, met als resultaat:
  - Het Interreg micro-projet **BlueWalks** : 220 deelnemers verspreid over 21 wandelingen
  - De **fietsgids** « Het Blauwe Park van de Eurometropool » en haar synthesekaart
  - De **bewegwijzering** van de Blauwe Ruit, Interreg micro-project, en de toeristische kaart : 203 uniforme panelen, 30.000 kaarten
  - De **duurzame markering** op de Blauwe Ruit door designinstallaties
  - **Cultuur** als volwaardige actie leidt tot de reintegratie van cultuur binnen de Eurometropool
  - de verdieping van het Blauwe Park door het **Academische atelier**
  - **De productie** van het bier « La Parc Bleu/Het Blauwe Park » op initiatief van een burger

OBSTAKELS & VERBETERPUNTEN

- Er zijn reeds heel wat initiatieven lopende, maar de uitdagingen waarmee we geconfronteerd worden, blijven enorm.
- De Eurometropool en haar partners nodigen iedereen uit – organisaties en burgers – om bij te dragen aan de realisatie van het Blauwe Park. Eén van de uitdagingen voor de toekomst is om nog meer nadruk te leggen op de burger: dit houdt in dat er meer moet worden ingezet op een transversale 'bottom-up'-benadering.
- Een goede, permanente communicatie, via onze partners, is een ander punt dat verbeterd moet worden om onze impact te maximaliseren.
- Het samenbrengen van de juiste mensen aan beide zijden van de grens: de diagnose over het grondwaterbeheer delen door middel van technisch overleg.

EN ERNA?

Het Blauwe Park van de Eurometropool is zowel een realiteit als een ambitie.

In 2020 zullen de reeds opgestarte acties van de kaderbeslissing , goedgekeurd op 16.03.2018 door de Algemene Vergadering, en van het actieplan worden geactualiseerd en zullen er andere thema's worden aangesneden: risicobeheer, water en klimaat, de watervoorraden, economische activiteiten langs het water enz. Het Blauwe Park zal transversaal werken met de andere domeinen van de Eurometropool. Op die manier creëren we een zeer sterk federerend project met een groot draagvlak.

We zetten verder in op de **4 pijlers** die werden gedefinieerd om de evolutie van het Blauwe Park te versterken:

Het Blauwe Park zien

- De website en de projectenkaart blijven een work in progress met het oog op de creatie van een collaboratieve ruimte.
- Organisatie van bezoeken in het Blauwe Park – concrete aspecten tonen.
- Het Blauwe Park komt naar je toe

Het Blauwe Park beleven

- Voortzetting van de BlueWalks.
- Bijeenkomst voor lokaal overleg over verschillende thema's waarbij de juiste personen rond de tafel worden gebracht.
- Optimalisering en opwaardering van de Blauwe Ruit.
- Creatie van de 'Blauwe Ruit'-community.
- Verder inzetten op fietsen in het Blauwe Park.

Het Blauwe Park bouwen

- Een academische kalender uitwerken.
- Concretisering van inrichtingsvoorstellen.
- Uitvoering van een ecologisch plan.
- Valorisatie van de werkzaamheden m.b.t. de Blauwe Ruimte in samenhang met de academische partners.
- De thema's die nog niet aan bod kwamen, verdiepen

De burger in het Blauwe Park

- Aansluiting zoeken met initiatieven van de burgers.
- Samenwerken met scholen aan beide zijden van de grens

VERANKERING VAN DUURZAME ONTWIKKELING IN DE EUROMETROPOOL

C. BEVORDERING VAN DE ENERGIEOMSCHAKELING : CIRCULAIRE ECONOMIE, LUCHTVERONTREINIGING

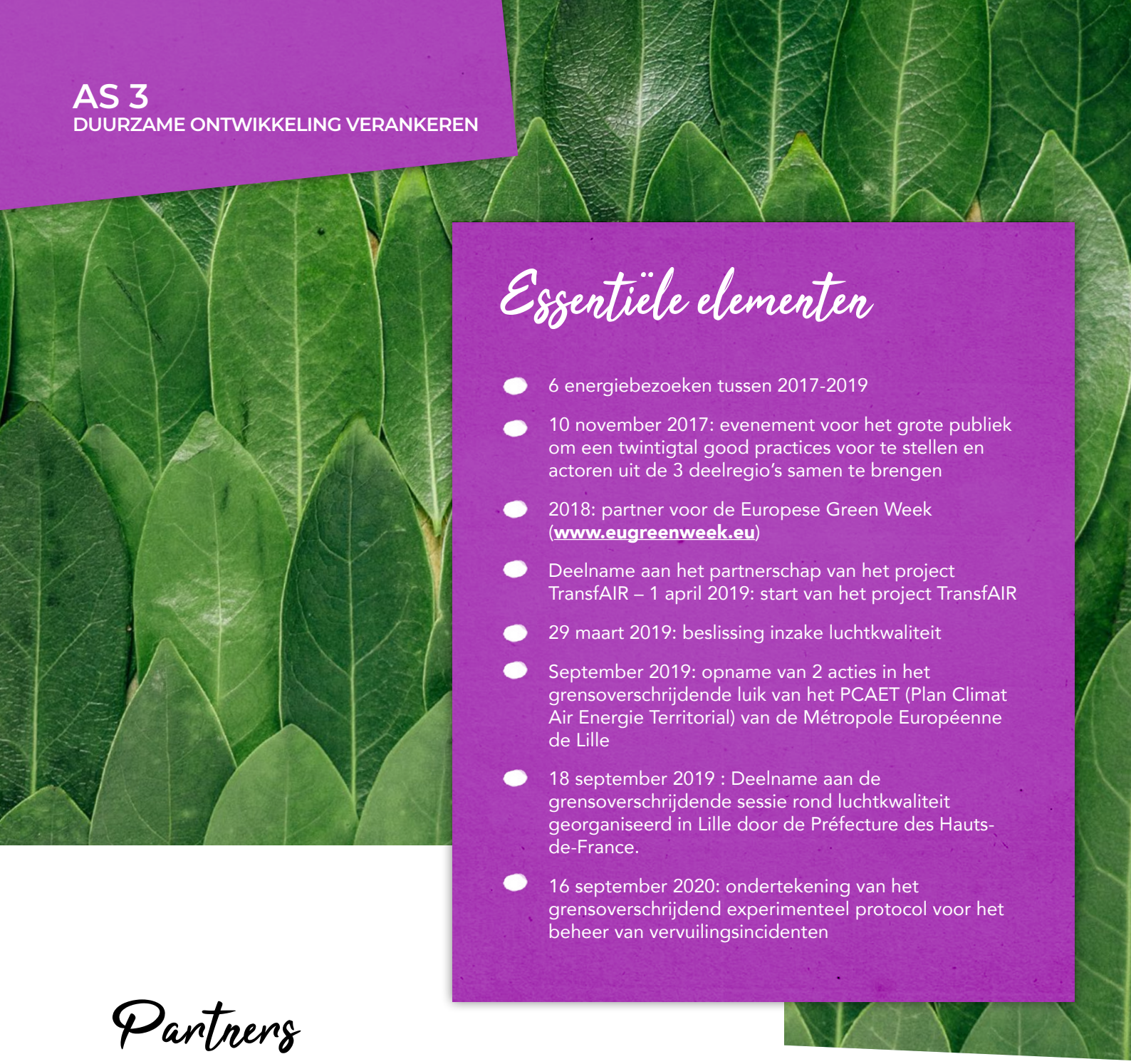

Historiek

In de periode vóór de strategie 2017-2020 waren acties ter promotie van alternatieve energie gepland. Het betrof meer bepaald de valorisatie van het Burgemeestersconvenant. In 2015 vond een grensoverschrijdende bijeenkomst plaats om de good practices van steden en gemeenten te delen. Daarnaast werden er energiebezoeken georganiseerd om voorbeeldige energie-efficiënte gebouwen in de schijnwerpers te zetten. Voor de nieuwe periode was het logisch om deze dynamiek van het Burgemeestersconvenant voort te zetten en de geplande acties uit te voeren. Het Agentschap deed dit door tot in 2019 energiebezoeken te organiseren en door de institutionele partners te ontmoeten die belast zijn met de promotie van het Burgemeestersconvenant. Het was vooral de bedoeling de uitwisseling van good practices te vergemakkelijken en de wederzijdse kennis van de actoren van de regio te bevorderen.

Het was ook van belang om aandacht te besteden aan hernieuwbare energie en de circulaire economie. Het uiteindelijke doel : de energieomschakeling te bevorderen. De lokale initiatieven van de openbare diensten en bedrijven werden in de kijker gezet en gedeeld met een publiek van verkozenen, burgers, technici en actoren op het terrein.

Gelijktijdig kwam uit politieke hoek een vraag om het thema ‘luchtvervuiling’ gezamenlijk aan te pakken. Sinds enkele jaren worden in de regio regelmatig smogperiodes vastgesteld. De Région Hauts-de-France, het Waals Gewest en het Vlaams Gewest beheren vervuilingspieken op een andere manier. Daarom moet men op verschillende niveaus systematisch overleg voeren en gecoördineerde acties implementeren. Om dit mogelijk te maken, zijn geharmoniseerde gegevens en een goede communicatie essentieel. Op initiatief van de prefectuur van Hauts-de-France werden politieke gesprekken opgestart. De politieke en technische partners van de drie deelregio’s kwamen regelmatig bijéén, met de ambitie om samen een mondiaal samenwerkingsmechanisme over dit thema op te zetten, waarbij ook de burgers worden betrokken. Het Interreg-project is het belangrijkste technische instrument om deze ambitie te realiseren.

Essentiële elementen

- 6 energiebezoeken tussen 2017-2019
- 10 november 2017: evenement voor het grote publiek om een twintigtal good practices voor te stellen en actoren uit de 3 deelregio's samen te brengen
- 2018: partner voor de Europese Green Week (**www.eugreenweek.eu**)
- Deelname aan het partnerschap van het project TransfAIR – 1 april 2019: start van het project TransfAIR
- 29 maart 2019: beslissing inzake luchtkwaliteit
- September 2019: opname van 2 acties in het grensoverschrijdende luik van het PCAET (Plan Climat Air Energie Territorial) van de Métropole Européenne de Lille
- 18 september 2019 : Deelname aan de grensoverschrijdende sessie rond luchtkwaliteit georganiseerd in Lille door de Préfecture des Hauts-de-France.
- 16 september 2020: ondertekening van het grensoverschrijdend experimenteel protocol voor het beheer van vervuilingsincidenten

Partners

- De institutionele partners van de Eurometropool,
- Bedrijven, verenigingen, federaties, het maatschappelijk middenveld, lokale verkozenen en technici,
- De operatoren van het Interreg-project TransfAIR (ATMO Hauts-de-France, ISSEP-Institut Scientifique de Service Public, AwAC-Agence wallonne de l'air et du climat, VMM-Vlaamse milieumaatschappij, irCELine- Cellule Interrégionale de l'Environnement),
- Het advies en de expertise van een twintigtal specialisten op het vlak van energieomschakeling, meting van de luchtverontreiniging en burgerparticipatie,
- Tal van inspirerende initiatieven en projecten in en buiten de regio,
- EMIZ (Etat Major Interministériel de Zone),
- BRAL- Stadsbeweging voor Brussel.

Grensoverschrijdende meerwaarde

Grensoverschrijdende samenwerking rond de thema's 'luchtkwaliteit' en 'energieomschakeling' maakt het mogelijk om:

- nationale, territoriale en lokale analyses,doelstellingen en acties te delen,
- gezamenlijke ambities vast te leggen om de energieomschakeling te versnellen,
- de actoren bewust te maken van de marges voor vooruitgang en de obstakels weg te nemen die samenwerking op milieugebied bemoeilijken,
- de eigen ambities in overeenstemming te brengen met de Europese ambities, met name wat betreft het circulaire-economieplan en de "zero pollution"-ambitie van de Green Deal, zowel op lokaal als op regionaal niveau,
- te experimenteren met samenwerkingsmechanismen om deze globale uitdagingen aan te pakken vertrekkende van uitéénlopende of complementaire perspectieven,
- de synergie van de competenties van de deelnemers en organisaties te versterken teneinde de acties te optimaliseren,
- de grensoverschrijdende reflex te stimuleren met als doel de relaties vlotter te laten verlopen en de wederzijdse kennis te automatiseren om zo de vooroordelen weg te nemen,
- de burger een plaats te geven als co-operator voor de verbetering van de milieugezondheid van een leefgebied dat geen grenzen kent.

Doelstellingen

Doelstellingen van de grensoverschrijdende samenwerking op het vlak van energieomschakeling:

- De territoriale, lokale en Europese actualiteit opvolgen, relevante praktijken en informatie die verband houden met de respectievelijke ambities, selecteren en verspreiden.
- Trends en innovaties in kaart brengen, de actoren stimuleren om "out of the box" te denken. De trekkers van de 3 deelregio's van de grensoverschrijdende regio samenbrengen.
- De reeds bestaande dynamieken op het vlak van energieomschakeling en luchtvervuiling bundelen: de opportuniteiten voor gezamenlijke projecten in kaart brengen.
- Ruimten creëren om het advies en de expertise van deskundigen, specialisten, onderzoekers en andere relevante actoren van binnen en buiten de regio te bundelen, te delen en ter beschikking te stellen, om zo nieuwe informatiedomeinen te ontsluiten en de visies te verruimen.
- Samen ambitieuze, federerende en inspirerende initiatieven voor burgers en lokale overheden in kaart brengen en ontwikkelen met het oog op de implementatie van coherente acties ten behoeve van een groene groei en schone lucht.

ACTIE 1.

Het delen van praktijken bevorderen en een netwerk van de circulaire economie opzetten voor de energieomschakeling van de regio

Het is de bedoeling om de actoren kennis te laten maken met good practices uit de 3 deelregio's, aan de hand van de organisatie van bezoeken en evenementen en de voorstelling van concrete voorbeelden, in het Frans en Nederlands. Op die manier kan men inspirerende innovaties delen en de contacten tussen de actoren en verkozenen van de regio stimuleren.

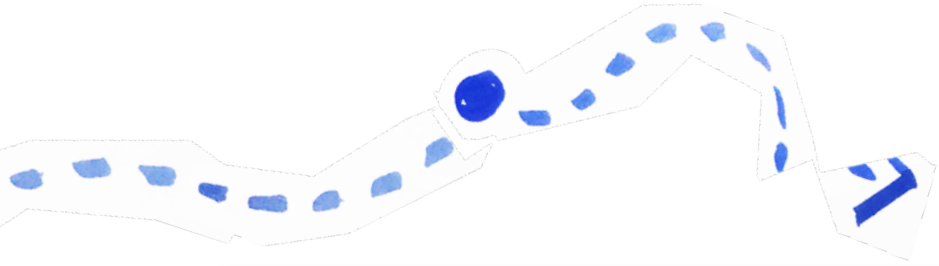

Hoe verloopt dit in de praktijk?

- Uitwisseling van good practices: er worden energiebezoeken (technische voorstelling van een relevante innovatie) georganiseerd op verschillende plaatsen in de 3 deelregio's,
- Overleg tussen de actoren van de regio over technische aspecten,
- Verzameling van informatie over good practices, de financiële instrumenten en steunmaatregelen voor projecten rond energieomschakeling (bedrijven, lokale overheden, verenigingen uit de 3 deelregio's) en inwinning van het advies van de actoren en verkozenen van de regio,
- Ter beschikking stellen van de presentaties over de good practices en de verspreiding op de sociale media (met ondertiteling) van een 4 uur durende video en een twintigtal interviews. Deze documenten kunnen worden geraadpleegd op de sociale media en op de website van de Eurometropool,
- Informatieplatform, creatie van een grensoverschrijdend netwerk van de circulaire economie tussen de actoren en partners en bevordering van de samenwerking rond de creatie van een grensoverschrijdend warmtenet,
- Ontwerp van benchmarking in België en Frankrijk over het Europese instrument 'Burgemeestersconvenant' (overleg tussen intercommunales voor een gezamenlijke uitwerking),
- Bespreking van het ontwerp van benchmarking over Europese financiering en Europese good practices m.b.t. grensoverschrijdende warmtenetten (met Leiedal en de Métropole Européenne de Lille).

Tussen 2017 en 2020 vonden

6 energiebezoeken

plaats in de drie deelregio's van de Eurometropool. Deze gratis en tweetalige evenementen waren voor iedereen toegankelijk en vormden een ideale gelegenheid om innovatieve gebouwen in de regio te ontdekken.

ACTIE 2.

Burgers en verkozenen mobiliseren om de kwaliteit van de buitenlucht te verbeteren

Luchtkwaliteit is een thema dat in Frankrijk specifieke aandacht krijgt op de Nationale Dag van de Luchtkwaliteit die elk jaar in september wordt georganiseerd. Naar aanleiding van de grensoverschrijdende sessies rond luchtkwaliteit, die op dezelfde dag plaatsvonden, werden politieke gesprekken over dit onderwerp gehouden met het oog op de lancering van een samenwerking om de luchtvervuiling in de regio te verminderen.

Op 29 maart 2019 werd op de Algemene Vergadering van de Eurometropool een kaderbeslissing rond luchtkwaliteit goedgekeurd. Die beslissing bekrachtigt de gemeenschappelijke wens om samen te werken en stelt 8 actiepistes voor om te zetten in een actieplan op alle bestuursniveaus.

Daarnaast vonden verschillende bijeenkomsten plaats met de Etat Major Interministériel de Zone (EMIZ) voor de opstelling van het experimenteel protocol van overeenkomst voor het grensoverschrijdende beheer van vervuilingspieken. De Eurometropool stond in voor de vertaling en de verspreiding van de informatie. **16 september 2020: ondertekening van het experimenteel protocol van overeenkomst voor het grensoverschrijdende beheer van vervuilingspieken** tussen de overheden en de Franse, Waalse en Vlaamse administratieve diensten. Op die dag werd ook een stand van zaken gegeven van het Interreg-project TransfAIR.

Daarnaast werden organisaties, referentiepersonen en potentiële partners op het vlak van luchtkwaliteit in Frankrijk, België en Europa in kaart gebracht en werd een benchmark opgemaakt van de bestaande praktijken aan de Europese grenzen, met het oog op een gezamenlijke analyse van de bronnen en emissies op grensoverschrijdend niveau.

Bijsturing van de actie met het oog op een grensoverschrijdende samenwerking op het vlak van burgersensibilisering: het Agentschap ontmoette professionele actoren en specialisten en won informatie in over studies en inclusieve en innovatieve methodologieën. Er werd een vergelijkende lijst opgesteld van de procedures om de burger bij het thema 'luchtvervuiling' te betrekken.

In 2020 werkte het Agentschap mee aan de 1ste editie van de trofeeën van de circulaire mode, georganiseerd door de Métropole Européenne de Lille: de Vlaamse en Waalse deelregio's sensibiliseren, de wedstrijd promoten en kandidaten en good practices zoeken op het vlak van circulaire mode in de Eurometropool-regio. Het Agentschap van de Eurometropool maakte ook deel uit van de jury en kende zijn "coup de cœur"-award toe aan zijn favoriete initiatief: in 2020 viel deze eer te beurt aan Greendy Pact.

In de schijnwerpers !

Verband tussen mobiliteit en luchtkwaliteit: deze twee thema's werden gelijktijdig besproken tijdens de bijeenkomsten over het doorgaand vrachtwagenverkeer in de Eurometropool.

DE BALANS

REALISATIES

- **10 november 2017: energie-evenement naar aanleiding van de COP 23 in Bonn** en productie van content op de sociale media: presentaties van good practices, rondetafelgesprekken, interviews en een netwerkruimte werden in korte tijd gerealiseerd. Vertegenwoordigers uit verschillende domeinen werden gemobiliseerd (circulaire economie, energie-efficiëntie, hernieuwbare energie, financiering en begeleiding van de energieomschakeling, politici). Op die manier kon **heel wat informatie worden uitgewisseld met honderden personen** met diverse achtergronden: het bedrijfsleven, overheden, verenigingen, nationale, regionale en lokale verkozenen en politieke vertegenwoordigers van hoge bestuursniveaus, technici, actoren op het terrein, burgers en studenten uit de 3 deelregio's.

- De kwaliteit van de **6 energiebezoeken**: deze inspirerende bezoeken getuigen van de diversiteit van de innovatieve dynamieken in de regio.

- De **beslissing van maart 2019 bevestigde de wil van de leden van de Eurometropool om samen gemeenschappelijke doelstellingen te realiseren** met het oog op de vermindering van de luchtvervuiling.

- Identificatie van methoden en praktijken die de actieve participatie van de burgers rond het thema 'luchtkwaliteit' bevorderen.

- **16 september 2020: ondertekening van een grensoverschrijdend experimenteel protocol** voor het beheer van vervuilingspieken in de Eurometropool en lancering van een burgerraadpleging.

- **16 oktober 2020: uitreiking van de grensoverschrijdende trofeeën van de circulaire mode** in Lille: 271 kandidaten, 18.000 uitgebrachte stemmen, 9 trofeeën waaronder de "coup de cœur"-award van de Eurometropool die door Europarlementslid Saskia Bricmont werd uitgereikt aan Greendy Pact, een boetiek voor de uitwisseling van tweedehandskledij.

OBSTAKELS & VERBETERPUNTEN

Of het nu gaat over energie of luchtkwaliteit, grensoverschrijdende samenwerking wordt soms eerder gezien als een extra uitdaging dan als een meerwaarde, want deze thema's zijn op zich al complex voor elke deelregio

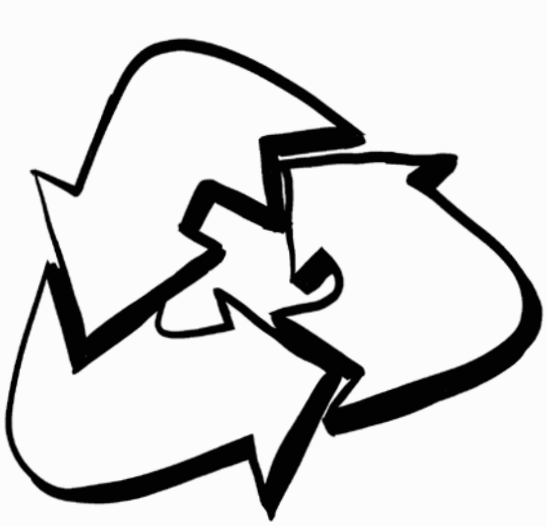
- **Het vinden van acties die voor de 3 deelregio's rendabel zijn: het delen van good practices stopt bij het stimuleren van het wederzijds belang.**Dat is slechts één van de fasen van de samenwerking. Ruimte en tijd voor overleg over de middelen zijn noodzakelijk; op die manier kan men zich voorbereiden op samenwerking rond deze thema's (relationele, interactieve ruimte, assimilatie van de informatie en verschillende perspectieven, identificatie van overeenkomsten).

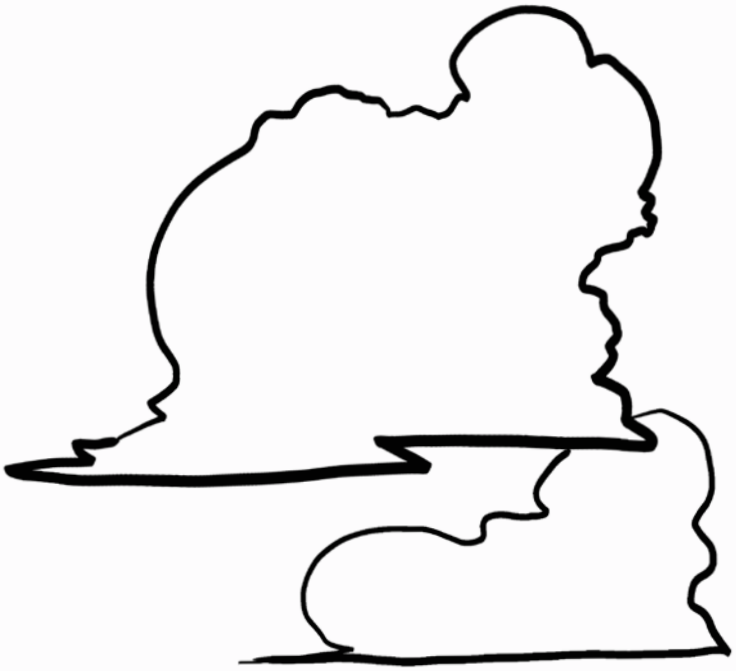
- Het is soms moeilijk om ambities en uitvoeringsmiddelen te groeperen: asymmetrische investeringen in thema's of sectoren, verschillende werking van de instellingen, afwijkende perspectieven en andere behoeften van de respectieve doelgroepen.

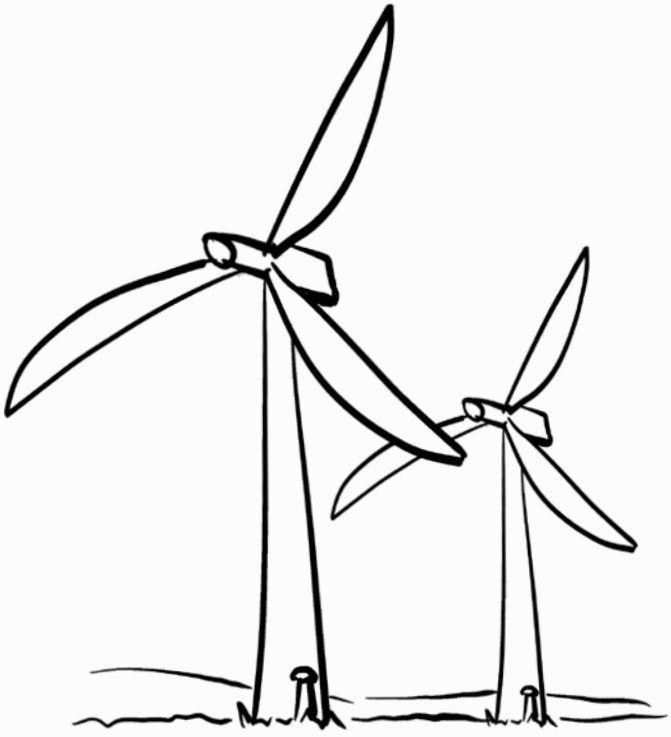
- **Heterogeniteit wat betreft de mate van engagement** bij de grensoverschrijdende samenwerking: bewustwording en een gelijkmatig engagement van de drie deelregio's zijn essentiële factoren om doeltreffende acties rendabel te maken en snel te coördineren.

- **Bij de bespreking van deze thema's binnen de actiegroep moet rekening worden gehouden met de adviezen en methodologieën die worden voorgesteld door de actoren en specialisten** die de behoeften van de doelgroep kennen, maar het is eveneens belangrijk om op de hoogte te zijn van de actualiteit om een weloverwogen actieplan op te stellen dat afgestemd is op de specifieke situatie in elke deelregio.

- Bij de **communicatie over energiekwesties**, vervuiling, klimaat en milieugezondheid (en hun onderlinge samenhang) moeten de **doelgroepen beter omkaderd** worden zodat ze de ontvangen informatie correct kunnen ontcijferen: er is nood aan een meer pedagogische aanpak met informatie toegankelijk voor het grote publiek.

EN ERNA?

Wat de bevordering van de energieomschakeling betreft:

We zullen de organisatie van de tweede editie van de trofeeën van de circulaire mode ondersteunen, met name wat betreft het grensoverschrijdende luik. We brengen de partners ook samen om te overleggen over de mogelijkheden voor grensoverschrijdende samenwerking binnen de sector van de circulaire economie.

Wat de luchtkwaliteit betreft:

Ondertekening van het experimenteel protocol voor crisisbeheer op 16 september 2020:

De Etat Major interministériel de Zone van de Région Hauts-de-France zal contact opnemen met de bevoegde instanties van de andere deelregio's om de operationele implementatie van het protocol voor te bereiden.

Interreg-project TransfAIR (afsluiting van het project uitgesteld tot het najaar 2022): Module 5 betreffende de communicatie met en sensibilisering van de burgers wordt momenteel uitgewerkt. De lancering van de activiteiten voor de burgers is gepland voor het einde van het eerste kwartaal van 2021. Het is de bedoeling de gegevens en communicatie met de burgers te stroomlijnen met het oog op een gedeelde kennis van de verontreiniging in de hele regio.

Burgerraadpleging en betrokkenheid van het lokale niveau:

Het plan om de burgers te raadplegen over de luchtkwaliteit werd voorgesteld tijdens de grensoverschrijdende sessie rond luchtkwaliteit in Kortrijk op 16 september 2020. Het doel is te peilen naar de mening van de burgers en lokale verkozenen wat betreft de verbetering van de luchtkwaliteit. Er moet immers nog heel wat gebeuren en de eerste stap is inzicht verwerven en mobiliseren. Door de burgers hierbij te betrekken, kan men een beter beeld krijgen van de impact van de communicatie en sensibilisering op hun kennis van dit thema. Burgers zullen hun gedrag enkel willen veranderen als ze de ontvangen informatie goed begrijpen.

Zoals bij al haar activiteiten zal de Eurometropool ernaar streven de samenhang van haar realisaties te versterken met het oog op een aantrekkelijke communicatie naar de burgers toe. Hierbij moet men rekening houden met de culturele verschillen en op zoek gaan naar 'gemene delers' die de uitvoering van de gezamenlijke acties vlotter laten verlopen.

TRANSVERSALE ACTIES

A. EUROMETROPOOL-BIJEENKOMSTEN VOOR LOKAAL OVERLEG

Historiek

Eén van de vaststellingen van 2016 was het gebrek aan wederzijdse kennis bij de lokale actoren en verkozenen: de instellingen en politieke organen worden regelmatig vernieuwd en de grens vormt soms nog steeds een obstakel voor een potentiële dialoog over de grens heen. Er zijn nog heel wat verschillen tussen de deelregio's: de manier van werken, de regelgeving, de taal ... Het was dan ook raadzaam bijeenkomsten te organiseren in specifieke ruimten.

Het doel van de bijeenkomsten voor lokaal overleg bestaat erin ervaringen, good practices, ideeën, projecten en middelen uit te wisselen om samenwerkingsverbanden op te zetten, projectprocessen in gang te zetten, gedurfde initiatieven te genereren en de middelen efficiënter te bundelen. Dit impliceert noodzakelijkerwijs dialoog, wederzijds begrip en menselijkheid

Het project 'Eurometropool 2.0' voorzag de organisatie van "Eurometropool-bijeenkomsten om bij te dragen aan de wederzijdse kennis en aan de collectieve intelligentie van de grensoverschrijdende regio met het oog op de realisatie van co-producties op schaal van de Eurometropool». Het was de bedoeling om een **permanente en duurzame dialoog tussen de grensgemeenten** in Frankrijk en België tot stand te brengen.

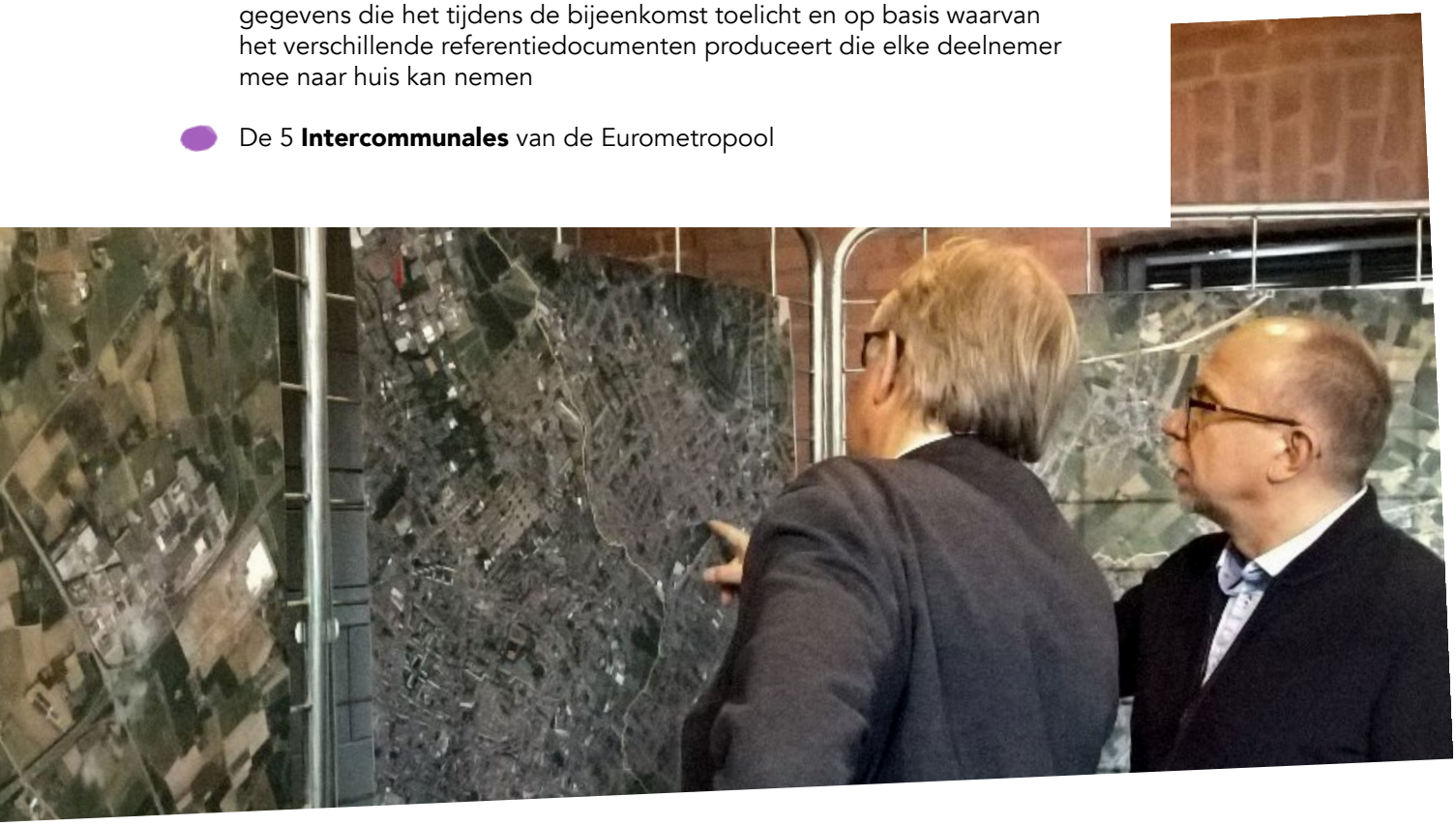

Essentiële elementen

- 40 gemeenten zijn betrokken bij de bijeenkomsten voor lokaal overleg
- Bijna 800.000 betrokken inwoners
- 6 gemeenten met meer dan 50.000 inwoners (waarvan 2 met meer dan 95.000 inwoners)
- 10 Belgische burgemeesters (6 Waalse en 4 Vlaamse)
- 30 Franse burgemeesters
- Belangrijkste grensoverschrijdende bezorgdheden van de Franse en Belgische burgemeesters in 2019: mobiliteit, veiligheid/criminaliteit, hulpdiensten, respect voor het milieu (sluikstorten, waterbeheer, landbouw), toeristische en vrijetijdsvoorzieningen, de verschillende en vaak complexe regelgevingen
- 6 bijeenkomsten voor lokaal overleg tussen Franse en Belgische burgemeesters

Partners

- **Franse en Belgische burgemeesters.** Elke bijeenkomst vindt plaats in een stadhuis, in een gemeentehuis of op een specifieke plaats.
- **Het Agence de Développement et d'Urbanisme de Lille Métropole (ADULM)**, waarmee het Agentschap van de Eurometropool begin 2019 de bijeenkomsten voor lokaal overleg heeft gestructureerd. Voor elke bijeenkomst verzamelt het ADULM statistische en cartografische gegevens die het tijdens de bijeenkomst toelicht en op basis waarvan het verschillende referentiedocumenten produceert die elke deelnemer mee naar huis kan nemen
- De 5 **Intercommunales** van de Eurometropool

Grensoverschrijdende meerwaarde

Deze **interactieve** bijeenkomsten, die specifiek bedoeld zijn voor de burgemeesters van de Franse en Belgische grensgemeenten, worden **geleid door een Franse en een Belgische burgemeester** en worden ondersteund door het Agentschap van de Eurometropool. Ze bieden de gemeenten de kans om hun **stem te laten horen** en zich dit **platform voor dialoog en kennismaking** toe te eigenen. Op die manier kunnen de deelnemers elkaar beter leren kennen, krijgen ze een duidelijker beeld van de regio waarin de gemeenten gelegen zijn, kunnen ze gezamenlijke actiepistes bespreken en beschikken ze over nuttige contacten voor het beheer van hun dagelijkse werkzaamheden.

Doelstellingen

Op basis van haar ervaringen van 2017 en 2018 en van de input van de Franse en Belgische burgemeesters stelde de Eurometropool de volgende doelstellingen voorop:

- De wederzijdse kennis tussen organisaties, mannen en vrouwen, vergroten om een natuurlijkere en efficiëntere samenwerking mogelijk te maken.
- Beantwoorden aan de behoefte van de gemeenschap om ervaringen en kennis uit te wisselen en om samen te produceren.
- Diensten verlenen aan de Eurometropool-gemeenschap door de actoren gemakkelijker met elkaar in contact te brengen en allerhande informatie ter beschikking te stellen.
- Op duurzame wijze nieuwe manieren implementeren om informatie en kennis uit te wisselen, te delen en te co-produceren.

ACTIE 1.

Les rencontres de concertation de proximité :

- **31.3.2017** in Tournai (Negundo): **eerste grensoverschrijdende Eurometropool-bijeenkomst voor lokaal overleg tussen verkozenen van de grensgemeenten** (45 deelnemers – verkozenen en technici). Deze bijeenkomst werd voorgezeten door Marc-Philippe Daubresse in zijn hoedanigheid van ondervoorzitter van de MEL verantwoordelijk voor het SCOT (Schéma de cohérence territoriale) en het PLU (Plan local d'urbanisme op schaal van de MEL). De format (beperkt aantal deelnemers en een aangepaste ruimtelijke organisatie) liet een meer informele, open en constructieve stijl toe. Er werd afgesproken om dit soort bijeenkomsten te herhalen teneinde een duurzame dialoog op te starten tussen de 23 grensgemeenten van de Métropole Européenne de Lille en België.

- **17. 11. 2017** (Menen) en **6. 04. 2018** (Armentières) : **Pilootproject** voor lokaal overleg **in de Leievallei**. De Franse en Belgische burgemeesters van de gemeenten langs de Leie kwamen bijéén om elkaar beter te leren kennen en om meer te weten te komen over de projecten die langs de Leie aan beide zijden van de grens worden ontwikkeld.

- **6.05.2019** in Toufflers: eerste **bijeenkomst voor lokaal overleg voor de zone "Noord-Oost"**. 11 van de 17 betrokken gemeenten namen hieraan deel. De bijeenkomst werd geleid door de burgemeester van Toufflers en de burgemeester van Estaimpuis

- **24.09.2019** in Comines-Warneton: eerste bijeenkomst voor de zone **"Leievallei"**. 7 van de 14 betrokken gemeenten hebben hieraan deelgenomen. De bijeenkomst werd geleid door de burgemeester van Armentières en die van Comines-Warneton. Voor elke bijeenkomst wordt drie uur besteed aan informatieverstrekking en uitwisseling, eerst allemaal samen en vervolgens in workshops, per thema. Op die manier bepalen de Franse en Belgische burgemeesters hun prioritaire gespreksonderwerpen.

- **7.02.2020** in Tournai, in het Centrum voor Politie- en Douanesamenwerking (CPDS): de eerste **grensoverschrijdende thematische bijeenkomst** over de door de burgemeesters gekozen thema's: **criminaliteit, veiligheid en hulpdiensten in de grensoverschrijdende regio.** De ongeveer zestig deelnemers kregen een duidelijker beeld van deze aspecten en konden de betrokken actoren ontmoeten

In de schijnwerpers !

Interactieve bijeenkomsten met aandacht voor de grensoverschrijdende bezorgdheden van de Franse en Belgische burgemeesters.

De verschillende grenszones van de Eurometropool :

Zone «Leievalle»

De Leie vormt over een twintigtal kilometer tussen Armentières (Frankrijk) en Menen (Vlaanderen) de grens tussen Frankrijk en België.

Langs deze grens liggen 14 gemeenten:

- 4 Vlaamse (Kortrijk, Menen, Wevelgem en Wervik),
- 1 Waalse (Comines-Warneton)
- en 9 Franse gemeenten (Armentières, Houplines, Frelinghien, Deûlémont, Warneton, Comines, Wervicq-Sud, Bousbecque en Halluin).

Zone "Noord-Oost", het stedelijk randgebied

Deze grensoverschrijdende "regio" is het meest verstedelijkte gebied. Het stemt overeen met de noordoostelijke regio van de Métropole Européenne de Lille (MEL).

Langs deze grens liggen de volgende 17 gemeenten:

- Tourcoing, Roubaix, Wattrelos, Halluin, Hem, Neuville en Ferrain, Leers, Lannoy, Lys-Lez Lannoy en Toufflers in Frankrijk.
- Mouscron, Estaimpuis, Pecq en Tournai in Wallonië.
- Menen, Kortrijk en Wevelgem in Vlaanderen.

Zone "Zuid-Oost"

Deze regio overschrijdt de perimeter van de Eurometropool en omvat de gemeenten van IDETA alsook de Franse gemeenten die tot de CCPC (Communauté de communes de Pévèle-Carembault) behoren.

Deze regio telt 14 gemeenten:

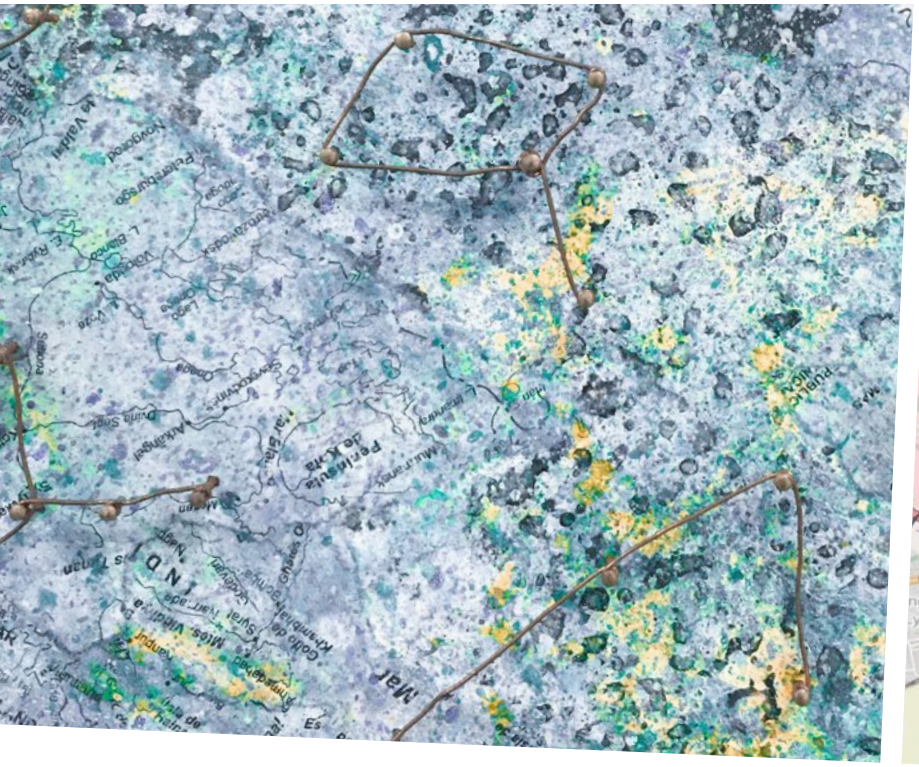
- Sailly lez Lannoy, Willems, Baisieux, Bouvines, Villeneuve d'Ascq en Forest sur Marque in de Franse deelregio van de Eurometropool.
- Camphin en Pévèle, Wannehain, Bachy, Mouchin en Aix in de CCPC (Frankrijk).

ACTIE 2.

Referentiedocumenten voor de drie zones

Het Agence de Développement et d'Urbanisme de Lille verzamelt voor elke gemeente **statistische en cartografische gegevens** die worden toegelicht tijdens elke bijeenkomst, en produceert referentiemateriaal dat elke deelnemer mee naar huis mag nemen. Het ADULM stelt tijdens de bijeenkomsten ook luchtfoto's en kaarten ter beschikking, die de deelnemers toelaten alles correct te situeren tijdens de besprekingen in elke thematische workshop.

Het Agentschap van de Eurometropool levert de **dragers die de verkozenen in staat stellen om** op een later tijdstip **rechtstreeks contact met elkaar op te nemen**, afhankelijk van hun behoeften.

In de schijnwerpers !

Nuttige dragers voor elke gemeente: belangrijke geografische en socio-demografische gegevens, vergelijkende elementen, een contactenboek.

ACTIE 3.

Een grensoverschrijdende proceduregids ter ondersteuning van de actoren en beleidsmakers in de grensoverschrijdende regio

De Staat (Préfecture du Nord), die zijn rol als actor binnen de EGTS wil spelen, heeft een **"Grensoverschrijdende proceduregids voor projecten met een potentieel grote impact op het milieu"** opgesteld. De gids geeft een overzicht van de Franse, Waalse en Vlaamse procedures in het kader van de toepassing van het Verdrag van Espoo voor een adviesaanvraag m.b.t. een grensoverschrijdend project. Dit is een werkdocument dat door de bevoegde actoren (gemeenten) kan worden aangevuld en gebruikt.

Doel van het document :

- **een momentopname maken van de verschillende reglementeringen**, procedures en aanspreekpunten aan beide zijden van de grens. Dit document is dynamisch en zal wellicht nog moeten worden bijgestuurd, aangepast, gecorrigeerd, geoptimaliseerd enz. door de actoren aan beide zijden van de grens.
  NB: Deze gids is het resultaat van een vergelijking van de rechtssystemen uitgevoerd door de Franse diensten. Om ervoor te zorgen dat de Fransen een correct beeld hebben van de Vlaamse en Waalse regelgeving, is het noodzakelijk om deze vergelijkende studie te delen en te laten valideren door de Waalse en Vlaamse autoriteiten.

- **voorstellen aanreiken** om dit overleg te optimaliseren en de eventuele irritaties weg te werken. We willen symmetrisch gaan samenwerken. Verschillende **gezamenlijke acties** worden voorgesteld:

  1. ervoor zorgen dat de buurstaat waarop een project een impact heeft, goed wordt geïnformeerd en over een lange reactietijd beschikt om de betrokken diensten en actoren te kunnen raadplegen
  2. de Waalse en Vlaamse autoriteiten betrekken bij
     - de lokale overlegorganen voor projecten in de buurt van de grens
     - de toezichtscommissies voor gevoelige grensoverschrijdende sites
  3. een verklarende woordenlijst verspreiden van de verschillende diensten en administratieve afkortingen die in de procedures worden gebruikt
  4. good practices uitwisselen rond gemeenschappelijke thema's: communicatie van gevoelige data, dematerialisering

Dit document, voorgesteld op de Algemene Vergadering van de Eurometropool van eind maart 2019, werd uitgedeeld tijdens de twee bijeenkomsten van Franse en Belgische burgemeesters in 2019.

Een proceduregids om de grensoverschrijdende realiteit binnen de projecten beter in te schatten. Een document dat men moet lezen, gebruiken en doen evolueren!

DE BALANS

REALISATIES

- **7 grensoverschrijdende bijeenkomsten voor lokaal overleg** met een participatiegraad van meer dan 60% van de Franse en Belgische burgemeesters.Directe en nuttige contacten om prioritaire onderwerpen zoals veiligheid, mobiliteit, afvalbeheer, moeilijkheden in verband met de verschillende regelgevingen, milieu en landbouw, water, toerisme en vrijetijdsvoorzieningen grondiger te bespreken.

- Franse en Belgische burgemeesters die elkaar in 2019 leerden kennen. In 2020 waren er nieuwe bijeenkomsten gepland met de nieuwe Franse burgemeesters om hen bij dit initiatief te betrekken (na de gemeenteraadsverkiezingen van 2020). Er kon slechts één bijeenkomst in 2020 georganiseerd worden (over veiligheid, criminaliteit en hulpdiensten). Een andere formule van coöperatieve ontmoetingen-contacten wordt momenteel bestudeerd als alternatief voor de fysieke bijeenkomsten in geval van een verlenging van de coronamaatregelen.

- **1 grensoverschrijdende proceduregids** voor projecten met een potentieel grote impact op het milieu.

- **Referentiedocumenten** m.b.t. elke gemeente en elke grenszone; vergelijkende elementen; een contactenboek voor elke gemeente om rechtstreekse contacten tussen gemeenten en/of met ondersteunende organisaties (intercommunales, Agentschap van de Eurometropool, Agence de développement et d'urbanisme de Lille Métropole) te vergemakkelijken.

- Een **betere informatieverstrekking** aan de verkozenen over de grensoverschrijdende thema's 'veiligheid', 'criminaliteit' en 'hulpdiensten', met rechtstreekse contacten tussen de actoren over deze kwesties.

OBSTAKELS & VERBETERPUNTEN

- Deze bijeenkomsten kunnen verwachtingen creëren bij de Franse en Belgische burgemeesters ten aanzien van het Agentschap van de Eurometropool. Van meet af aan wordt hen dus duidelijk gemaakt dat de Eurometropool maximaal zal instaan voor de coördinatie en informatieverstrekking, maar dat ze in geen geval in de plaats kan treden van de gemeenten (noch van hun referentie-intercommunale) voor de uitvoering van de aanvragen en de projecten. Het Agentschap kan evenwel de contacten activeren om de actoren met de nodige competenties te mobiliseren.

- Wat de organisatie betreft, hebben de gemeenten altijd met plezier de nodige logistieke ondersteuning geboden voor deze bijeenkomsten, maar de grootste moeilijkheid zit hem in het vastleggen van een datum die voor alle Franse en Belgische burgemeesters past. Daarenboven vonden er in 2018 gemeenteraadsverkiezingen plaats in België (met installatie van de burgemeesters in 2019) en in 2020 in Frankrijk tijdens een periode (maart-juni) waarin men het hoofd moest bieden aan de gezondheidscrisis (COVID -19).

EN ERNA?

De bijeenkomst over de derde grenszone ("Zuid-Oost") moest in 2020 plaatvinden.

In 2021 zullen de bijeenkomsten voor lokaal overleg plaatsvinden in functie van de verzoeken van de Franse en Belgische burgemeesters in 2019 en 2020, maar ook in functie van de uit te voeren acties die samen met hen tijdens de bijeenkomsten werden vastgelegd, waarbij gezocht wordt naar relevante actoren om oplossingen of acties uit te werken. Op basis van de opgelijste onderwerpen kunnen **zeer specifieke intergemeentelijke ateliers** georganiseerd worden en vervolgens **grensoverschrijdende lokale acties** uitgevoerd worden. Deze thema's kunnen ook opgenomen worden in de actiegroepen Het Blauwe Park en Mobiliteit.

Na een **bijeenkomst over veiligheid/ criminaliteit/hulpdiensten** in februari 2020 is er in 2021 een andere bijeenkomst over afvalbeheer gepland met het Agence de développement et d'urbanisme.

De **verschillende reglementeringen tussen landen/regio's** kunnen dan grondiger besproken worden op basis van het werkdocument van de Préfecture du Nord: de grensoverschrijdende proceduregids voor projecten met een potentieel grote impact op het milieu. Ter herinnering: de juridische werkzaamheden uitgevoerd in het kader van de inrichting van het grensoverschrijdende Jacques Delorsplein tussen Halluin en Menen (in 2015) kunnen als ondersteuning dienen bij de bespreking.

In 2021 zal een extra drager worden geproduceerd betreffende de **organisatie van de instellingen** tussen Frankrijk en België, Vlaanderen en Wallonië, Hauts de France en de MEL, teneinde een beter beeld te krijgen van ieders bevoegdheden en **de samenwerking tussen deze instellingen** te bevorderen. Dit zal de efficiëntie van de besprekingen ten goede komen.

De Algemene Vergadering van 8 december 2020 besliste, op basis van de ervaring van 2019, om de aansturing van de bijeenkomsten voor lokaal overleg toe te vertrouwen aan de nieuwe Ondervoorzitster en het initiatief te versterken teneinde de dialoog en de interactie tussen de grensgemeenten te bevorderen.

DEEL

2

5 DE PLAATS VAN DE BURGER DOOR MIDDEL VAN ...

P. 142-187

DE PLAATS VAN DE BURGER DOOR MIDDEL VAN ...

A. EEN OPTIMALE INFORMATIEVERSTREKKING

Historiek

Flashback naar 2008: de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai is de eerste EGTS die in Europa werd opgericht. Van bij het begin werken alle betrokken partners toe naar een gezamenlijk doel: het dagelijkse leven van de bewoners van de grensoverschrijdende regio vergemakkelijken, de bestaande obstakels wegnemen en gemeenschappelijke, duurzame oplossingen aanreiken. Goede communicatie is essentieel om deze doelstellingen te bereiken en om de informatie te decoderen, te vertalen en over te brengen tussen de actoren en de burgers. Het is belangrijk hen te informeren over de reeds bestaande initiatieven die ze soms zelfs nog niet kennen.

De activiteiten van het Agentschap op het vlak van communicatie zijn door de jaren heen verfijnd en geëvolueerd om de noden en wensen van de burgers nauwgezet te kunnen opvolgen. Een maandelijkse nieuwsbrief, Flash Info Eurometropolis, werd in het leven geroepen in maart 2014, die verder evolueert in 2015. De website van de Eurometropool wordt uitgebreid met achtergrondartikels en een goed gevulde agenda.

Toch blijft de relatieve onbekendheid van het "merk Eurometropool" een obstakel: hoe kunnen we de bewoners van de regio bereiken als ze zelfs geen weet hebben van het bestaan van de EGTS? In 2016 lanceert het Agentschap een grondig reflectieproces over de communicatiestrategie.

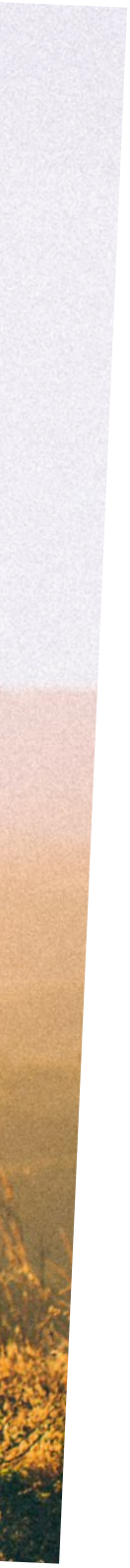
Essentiële elementen

- Een **website** (**www.eurometropolis.eu**) die begin 2020 werd geoptimaliseerd om de burgers beter te informeren
- Meer dan **250.000 bezoekers** van de website van de Eurometropool tussen januari 2017 en december 2020
- Meer dan **2700 deelnemers** aan de evenementen van de Eurometropool
- **53 evenementen** voor het grote publiek, voor iedereen toegankelijk (fysieke deelname of online)
- Er werden **50 informatieve nieuwsbrieven** verstuurd, waarvan **8 gewijd aan de coronacrisis**
- **Sociale netwerken** om alle burgers te bereiken: Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube en Instagram.
- **Er wordt over ons gepraat!** We zijn steeds meer in de pers aanwezig: sinds 2017 werden bijna **50 persartikels/ tv-reportages** over de Eurometropool gemaakt
- Het Agentschap Eurometropool **is betrokken bij meerdere tewerkstellingsprojecten van Interreg,** vooral op het vlak van communicatie: sinds oktober 2016 werden een **dertigtal communicatiedragers gecreëerd.**

Partners

- De 14 institutionele partners van de Eurometropool, meer bepaald de diensten voor communicatie
- De externe dienstverleners (video, grafische elementen, evenementen enz.)
- De partners van de communicatiegroep van het project Grenzeloos Competent / Compétences sans frontières

Grensoverschrijdende meerwaarde

Er bestaan slechts weinig tot geen grensoverschrijdende informatiebronnen. De laatste jaren zagen enkele initiatieven (zoals Eurometropolis News) het daglicht, maar deze blijven echter onbekend. De Eurometropool kan een rol spelen bij het verzamelen, verspreiden en overbrengen van informatie in de Frans-Belgische regio. Ze brengt de drie deelregio's samen (de Métropole Européenne de Lille, Wallonie picarde en West-Vlaanderen).

Wanneer men op grensoverschrijdend niveau communiceert, legt men het accent op een geschiedenis, een cultuur en een realiteit die alle bewoners van de regio delen. Men wordt eraan herinnerd dat de uitdagingen en problemen nauw met elkaar verwant zijn en dat gezamenlijke acties efficiënter en duurzamer zijn. Betere grensoverschrijdende informatie verspreidt zich als een olievlek: ze brengt de verschillende doelgroepen dichter bij elkaar en draagt zo bij aan het ontstaan van nieuwe initiatieven en pilootprojecten.

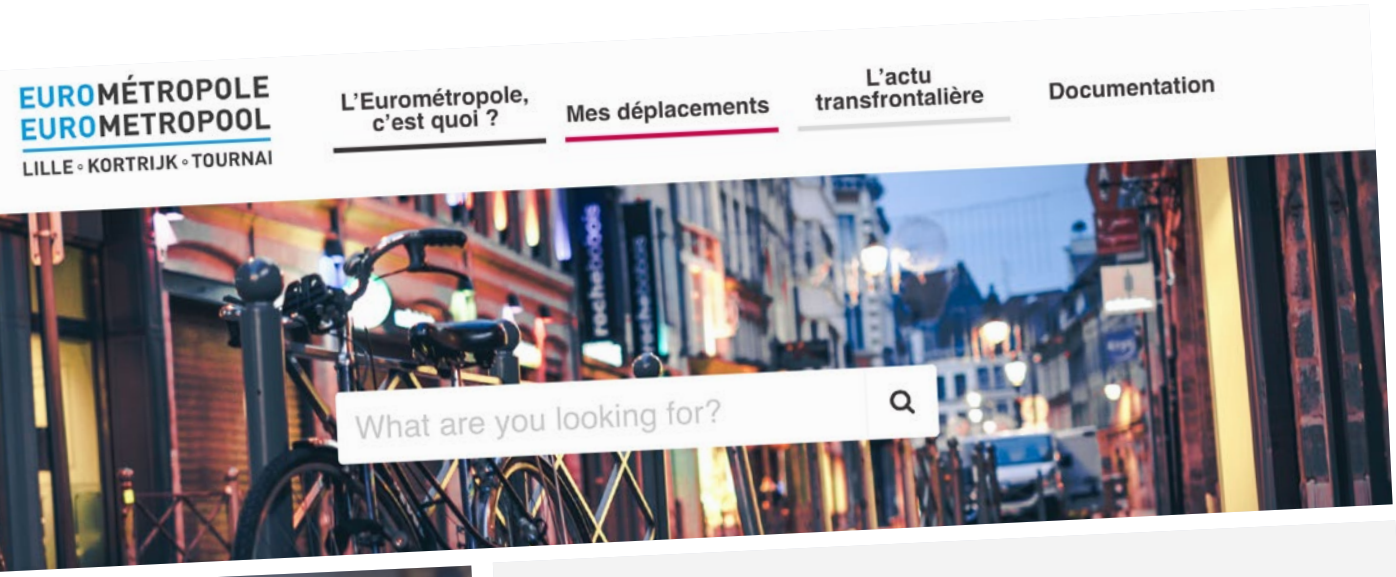
Doelstellingen

- **De zichtbaarheid en de bekendheid van de Eurometropool** Lille-Kortrijk-Tournai vergroten, een breder doelpubliek bereiken voor een betere informatie-uitwisseling
- Grensoverschrijdende **informatie en gegevens verzamelen, vulgariseren en samenvatten** op één enkele plaats aan de hand van de communicatietools van het Agentschap, om ervoor te zorgen dat de burgers ze beter begrijpen
- **Dichter bij de burgers komen en hen betrekken bij de acties van de Eurometropool,** de kloof verkleinen tussen de burgers en de EGTS en zijn activiteiten
- **Nieuwe doelgroepen betrekken bij het grensoverschrijdende project**, jongeren in het bijzonder
- **Onze communicatie aan de verschillende doelgroepen aanpassen** om pertinenter en efficiënter te zijn

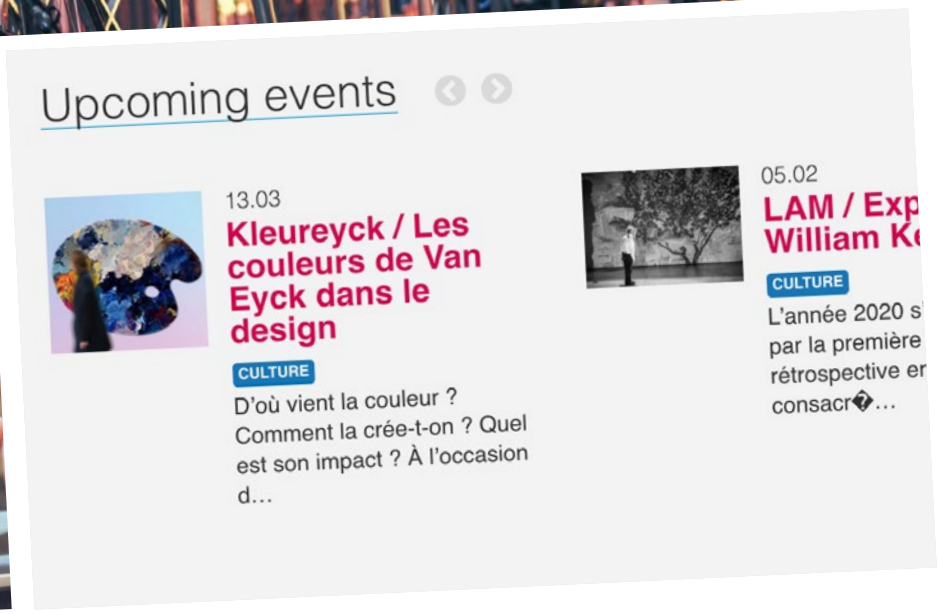
ACTIE 1.

Een referentiewebsite voor grensoverschrijdende aangelegenheden

De website van de Eurometropool heeft sedert 2012 verschillende aanpassingen ondergaan. De eerste versie richtte zich vooral op institutionele zaken: de website kwam tot stand tijdens de oprichtingsfase van de Eurometropool en verschafte uitleg over deze eerste EGTS, een toen nog onbekende bestuursvorm. Gedurende de laatste vier jaar werd de focus dus geleidelijk aan verlegd om de burgers meer te betrekken en initiatieven die een impact hebben op hun dagelijkse leven in de verf te zetten.

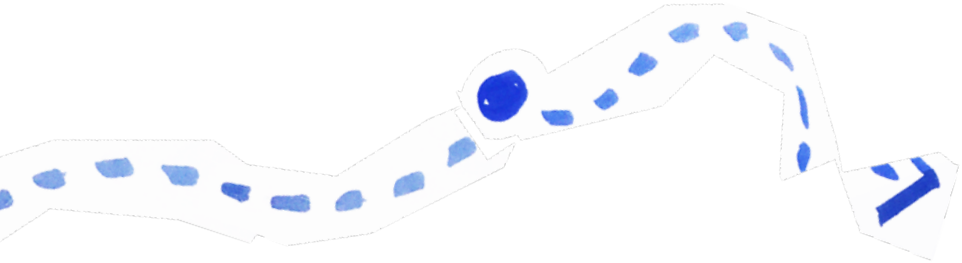

In januari 2020 komt de nieuwe drietalige website (Frans / Engels / Nederlands) online. Wat is er nog meer?

- Een duidelijkere en goed gevulde startpagina,
- Een **volledigere en zichtbaardere agenda** bovenaan de pagina, met trefwoorden waarmee men inhoud kan zoeken op thema,
- **Nieuws- en achtergrondartikels** met mogelijkheid tot verrijkte inhoud: eenvoudigere downloads (de gebruikers van de website hebben voortaan gemakkelijker toegang tot de PDF's) en de mogelijkheid om videocontent toe te voegen,
- Minder categorieën en een eenvoudigere organisatie gebaseerd op de praktische behoeften van de burgers. De pagina "Zich verplaatsen" wordt sinds de begindagen van de website het meest geconsulteerd door de internetgebruikers. Daarom is er een rechtstreekse link vanop de startpagina.
- De pagina's met institutionele informatie zijn minder compact en beter geïllustreerd,
- Een groter platform voor **documentatie en persartikels**, met talloze links,
- **Abonnement op de nieuwsbrief** rechtstreeks toegankelijk vanop de startpagina.

Het was de bedoeling de website in de loop van 2020 verder uit te breiden met praktische informatie over alledaagse onderwerpen (werkgelegenheid, opleidingen, wetgeving, huisvesting, dagelijks leven enz.), maar door de coronacrisis zijn onze prioriteiten veranderd.

In de schijnwerpers !

De Eurometropool wordt **een referentie voor grensoverschrijdende samenwerking** bij de Frans-Belgische burgers: tussen 2017 en 2020 surften meer dan **250.000 bezoekers** naar de website van de Eurometropool. Dit aantal neemt geleidelijk aan toe en is vooral gestegen tussen maart en december 2020 (Covid-19).

ACTIE 2.

Ontwikkeling van de sociale netwerken

Facebook wordt gebruikt om rechtstreeks met de burger in dialoog te gaan: via dit netwerk kan men een commentaar achterlaten, reacties plaatsen, vragen stellen, waarop wij zeer snel kunnen reageren. Hier delen wij talrijke initiatieven van de Eurometropool, de partners of zelfs van actoren van buiten de regio, evenals goede lokale of inspirerende initiatieven. Enige voorwaarde: pertinent zijn voor een grensoverschrijdend doelpubliek. De inhoud wordt systematisch in beide talen (Frans en Nederlands) gepubliceerd. Tijdens de lockdown werd alle informatie van de website van de Eurometropool rechtstreeks naar de burgers doorgezonden (alleen voor de maand oktober 2020 werd deze informatie al meer dan 300 keer gedeeld).

https://www.facebook.com/eurometropolis/

We beschikken over twee **Twitter**-accounts: één in het Frans (@EurometropoolFR) en één in het Nederlands (@EurometropoolNL). Op Twitter delen we vooral politieke informatie of informatie bestemd voor journalisten: hier vindt men makkelijk de namen van de verkozen personen terug en kan men informatie van onze institutionele partners verspreiden.

We hebben ook een **LinkedIn**-pagina: deze wordt gebruikt voor professionele doeleinden, met name om de relaties met bedrijven te onderhouden, en is minder gericht op het grote publiek.

Onze **YouTube**-account, die al meer dan acht jaar actief is, gebruikten we eerder als opslagplaats voor videomateriaal dan als een echte communicatietool. Dankzij de evolutie van de communicatie en de creatie van videocontent in samenwerking met de dienstverleners, werd dit kanaal verder ontwikkeld. Vandaag vindt men er interviews en informatieve video's over Europa, aftermovies over belangrijke evenementen, promotievideo's voor de BlueWalks of voor culturele evenementen enz.

www.youtube.com/user/eurometropolis/videos

De **Instagram**-pagina van de Eurometropool, die actief is sinds 2019, zet alle aspecten van de regio in de verf. Elke week worden drie afbeeldingen gepubliceerd in de vorm van een triptiek (één van Wallonië, één van Frankrijk en één van Vlaanderen) rond een specifiek en actueel thema (braderie, natuur, water enz.). De afbeeldingen die worden gedeeld zijn afkomstig van webpagina's van lokale beroepsfotografen of van gewone burgers. Het doel bestaat erin de diversiteit en de schoonheid van de Frans-Belgische regio te laten zien. Deze pagina, die momenteel "on hold" staat, zal in 2021 weer actief worden.

www.instagram.com/lifeintheeurometropolis/

In de schijnwerpers !

Een **grensoverschrijdende gemeenschap op Facebook**. De pagina van de Eurometropool heeft meer dan 1250 volgers. Er wordt bijna elke dag content gepost, en deze wordt regelmatig gedeeld. De pagina vormt ook een platform voor communicatie met de burgers: de Eurometropool beantwoordt rechtstreeks al hun praktische vragen.

ACTIE 3.

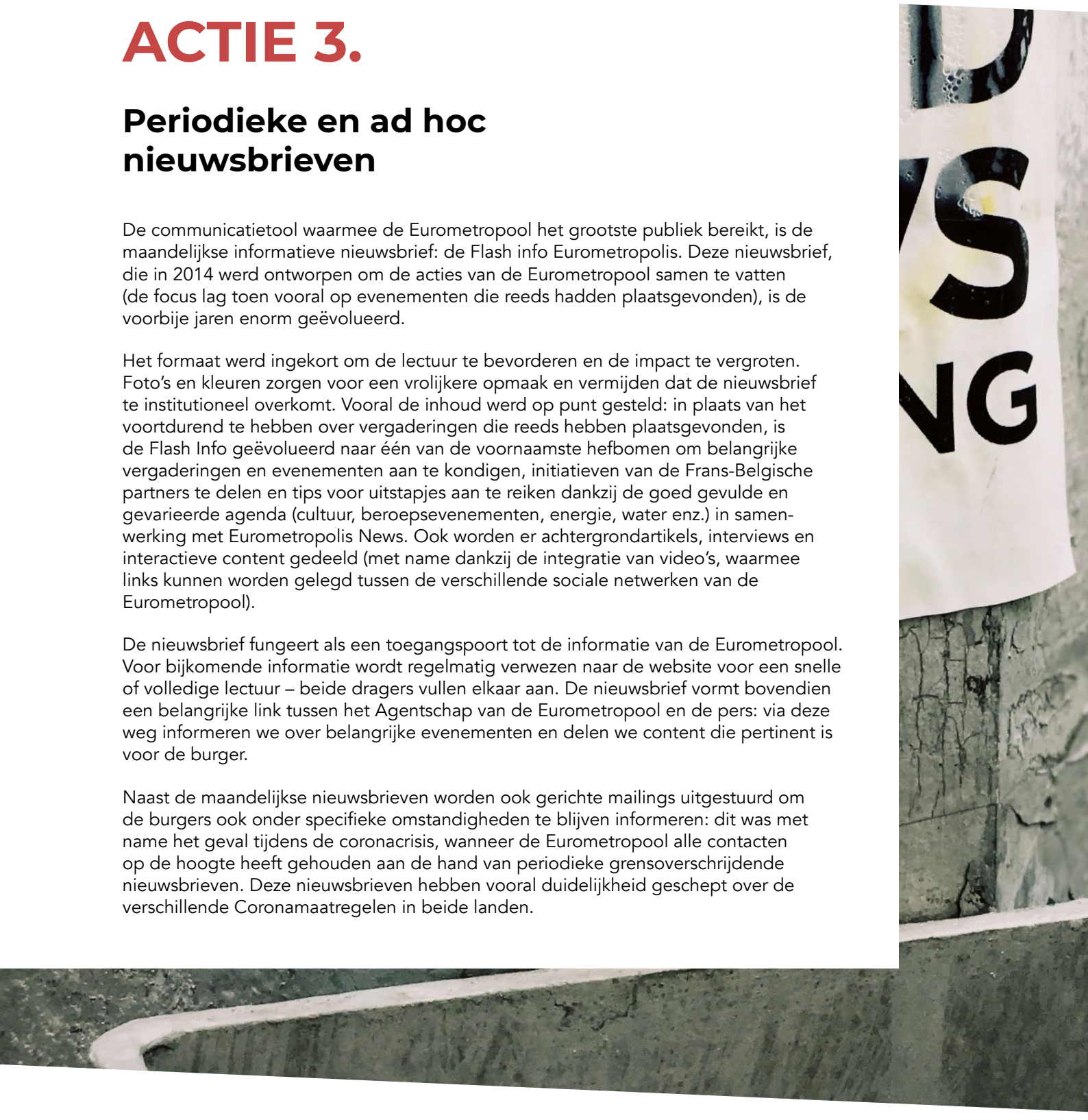
Periodieke en ad hoc nieuwsbrieven

De communicatietool waarmee de Eurometropool het grootste publiek bereikt, is de maandelijkse informatieve nieuwsbrief: de Flash info Eurometropolis. Deze nieuwsbrief, die in 2014 werd ontworpen om de acties van de Eurometropool samen te vatten (de focus lag toen vooral op evenementen die reeds hadden plaatsgevonden), is de voorbije jaren enorm geëvolueerd.

Het formaat werd ingekort om de lectuur te bevorderen en de impact te vergroten. Foto's en kleuren zorgen voor een vrolijkere opmaak en vermijden dat de nieuwsbrief te institutioneel overkomt. Vooral de inhoud werd op punt gesteld: in plaats van het voortdurend te hebben over vergaderingen die reeds hebben plaatsgevonden, is de Flash Info geëvolueerd naar één van de voornaamste hefbomen om belangrijke vergaderingen en evenementen aan te kondigen, initiatieven van de Frans-Belgische partners te delen en tips voor uitstapjes aan te reiken dankzij de goed gevulde en gevarieerde agenda (cultuur, beroepsevenementen, energie, water enz.) in samenwerking met Eurometropolis News. Ook worden er achtergrondartikels, interviews en interactieve content gedeeld (met name dankzij de integratie van video's, waarmee links kunnen worden gelegd tussen de verschillende sociale netwerken van de Eurometropool).

De nieuwsbrief fungeert als een toegangspoort tot de informatie van de Eurometropool. Voor bijkomende informatie wordt regelmatig verwezen naar de website voor een snelle of volledige lectuur – beide dragers vullen elkaar aan. De nieuwsbrief vormt bovendien een belangrijke link tussen het Agentschap van de Eurometropool en de pers: via deze weg informeren we over belangrijke evenementen en delen we content die pertinent is voor de burger.

Naast de maandelijkse nieuwsbrieven worden ook gerichte mailings uitgestuurd om de burgers ook onder specifieke omstandigheden te blijven informeren: dit was met name het geval tijdens de coronacrisis, wanneer de Eurometropool alle contacten op de hoogte heeft gehouden aan de hand van periodieke grensoverschrijdende nieuwsbrieven. Deze nieuwsbrieven hebben vooral duidelijkheid geschept over de verschillende Coronamaatregelen in beide landen.

Het beschikt over een contactendata-bank met meer dan **3500 burgers**, verkozenen, journalisten, verenigingen, bedrijven ...

Tussen maart en november 2020 werden **8 nieuwsbrieven over de coronacrisis** verstuurd om de burgers te informeren. Het Agentschap van de Eurometropool is de eerste instelling die grensoverschrijdende overzichten biedt

ACTIE 4.

Aanmaak van pedagogische content ter ondersteuning van het grote publiek, de partners en de verkozenen

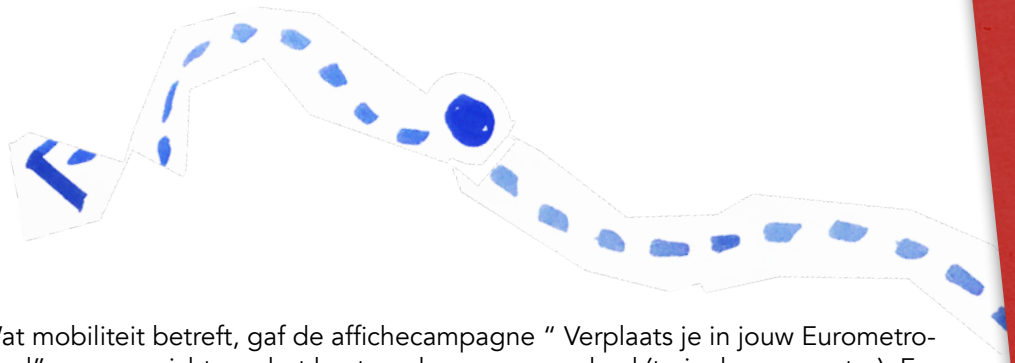
Goed informeren houdt vooral in dat men duidelijke uitleg dient te verschaffen: niemand onthoudt immers informatie die hij niet begrijpt. De Eurometropool wil zijn relatie met de burgers versterken door verschillende tools en content beschikbaar te stellen om zonder al te veel grootspraak en vooringenomenheid uitleg te verschaffen omtrent de acties van haar partners of de situaties op het terrein.

De evenementencyclus "Europa, ik hou (niet) van jou" was een heus keerpunt wat communicatie op dat niveau betreft. We willen out-of-the-box denken, afstand nemen van het soms onduidelijke Europese discours en terugkeren naar de essentie, namelijk de bewoners en hun dagdagelijkse bezorgdheden. We werkten onder meer de volgende content uit:

- een pedagogische video met uitleg over de Europese stembusgang (de impact ervan op het dagelijkse leven van de bewoners, ook al zijn ze zich er niet van bewust, en welke onderwerpen dit beïnvloedt),
- een video van anderhalve minuut over de historiek van de burgerraadplegingen in de vorm van een samenvatting van een televisieserie,
- interviews met influencers om de Europese uitdagingen beter te begrijpen

Wat mobiliteit betreft, gaf de affichecampagne " Verplaats je in jouw Eurometropool" een overzicht van het bestaande vervoersaanbod (trein, bus en metro). Een 4 pagina's lange flyer bevatte informatie over alle beschikbare transportmiddelen met verwijzing naar de respectieve websites, evenals tips over voordelige tarieven, pendeldiensten enz.

Wat werkgelegenheid betreft, was de Eurometropool betrokken bij de communicatie van het Interreg V-project rond tewerkstelling "Grenzeloos Competent". Ze werkte mee aan de opstelling en verzorgde het grafische ontwerp van talrijke tools in samenwerking met de partners:

- een samenvattende flyer over het project, die voor het eerst in 2016 werd gepubliceerd en eind 2020 werd geüpdatet. Deze flyer is bestemd voor werkzoekenden en bedrijven en geeft een overzicht van het doel van het project, de ter beschikking gestelde tools en de websites die men kan raadplegen,

- een bedrijfsgids waarin de verschillen tussen België en Frankrijk inzake diploma's en arbeidswetgevingen aan de werkgevers worden uitgelegd, en die ook advies bevat voor een geslaagde integratie van werknemers afkomstig van de andere kant van de grens,

- Voor de projectpartners wordt intern een samenvattend document opgemaakt met betrekking tot de laatste drie jaar. Dit document bevat de kerncijfers, de REALISATIES en belangrijke data, en laat toe de ondernomen acties in de kijker te zetten en alle partners op uniforme wijze te informeren.

Ten slotte heeft de Eurometropool tussen maart en december 2020 alle beschikbare informatie en maatregelen betreffende de lockdown en Covid-19 gecompileerd en regelmatig geüpdatet. Gelet op het gebrek aan informatie over grensarbeiders heeft het Agentschap een document opgemaakt om de bewoners van de regio's, die vaak overweldigd waren door de overvloed aan informatie die varieerde naargelang het land, zo goed mogelijk te informeren. Ons overzicht van één pagina heeft andere EGTS'en zelfs geïnspireerd om hetzelfde te doen.

In de schijnwerpers !

Uitleg nodig over de Europese verkiezingen? In maart 2019 creëerde het Agentschap van de Eurometropool een pedagogische video waarin de Europese verkiezingen en het doel ervan op een eenvoudige manier worden uitgelegd..

ACTIE 6.

“Wat is de Eurometropool?” : interventies bij verschillende doelgroepen

Naast de tools die werden ontworpen om meer uitleg te verschaffen over de Eurometropool en haar acties, hebben er de laatste jaren ook talrijke interventies plaatsgevonden, zowel fysiek als online. Doel: contacten leggen met de verschillende doelgroepen van de Eurometropool, zoals studenten en Europese instellingen. Als zij niet bij ons komen aankloppen, moeten wij hen zelf benaderen.

Op deze bijzondere contactmomenten worden we geconfronteerd met de realiteit op het terrein en ook vaak met een gebrek aan kennis over de Eurometropool: wat doet deze precies? Voor wie werkt ze? En wie zit achter die Eurometropool? Europa? Het merendeel van de leden van het Agentschap heeft op verschillende momenten interventies gedaan bij scholen voor hoger onderwijs (Howest, Kulak, HELHA …) in het kader van grensoverschrijdende projecten. Om de Eurometropool voor te stellen, werd soms gebruik gemaakt van interactieve presentaties waarbij het publiek betrokken wordt.

In het kader van Cap Innovaction, een partnership met drie hogescholen voor toerisme uit Frankrijk, Wallonië en Vlaanderen, maken de studenten bijvoorbeeld een dynamische kaart van de regio: zo ontdekken ze op een originele manier steden en dorpen die ze nog niet kenden, ook al liggen ze slechts enkele kilometer verder. De cursus over de Eurometropool bereidde de studenten ook voor op grensoverschrijdende samenwerking door de gemeenschappelijke cultuur en geschiedenis van de drie deelregio's in de kijker te zetten.

In oktober 2020 nam de Eurometropool ook deel aan de European Week om haar initiatief "Europa, ik hou (niet) van jou", evenals het proces voor de creatie van de Europese Burgerruimte, voor te stellen.

In het kader van het project Cap Innovaction werken meer dan 500 studenten sedert 2016 in gemengde groepen samen om originele toeristische activiteiten aan te bieden in de Eurometropool-regio.

DE BALANS

REALISATIES

- Duidelijker, compacter en dichter bij de burger: dankzij de **nieuwe website** (**www.eurometropolis.eu**) die in januari 2020 in gebruik werd genomen, beschikken we nu over een duidelijk informatiekanaal voor de burgers. Een hele verbetering! Tussen maart en december 2020 diende de website als grensoverschrijdend referentiepunt voor vragen in verband met Covid-19. De Eurometropool was de **eerste entiteit die een duidelijk en volledig overzicht aanbood** van alle grensoverschrijdende kwesties tijdens de coronacrisis.

- De **Facebookpagina** van de Eurometropool werd sterk ontwikkeld dankzij de bijna dagelijkse posts van nieuwsberichten over de regio en informatie over de talrijke evenementen en initiatieven. Er wordt voortdurend met de burgers gecommuniceerd in de commentaren en de reacties. De **content is gevarieerd**: video's, links naar artikels, samenvattende visuals, een agenda …

- De contactendatabank van de nieuwsbrief is **exponentieel gegroeid**: in vier jaar tijd is het aantal ontvangers verdriedubbeld tot meer dan 3500 burgers, verkozenen, journalisten enz.

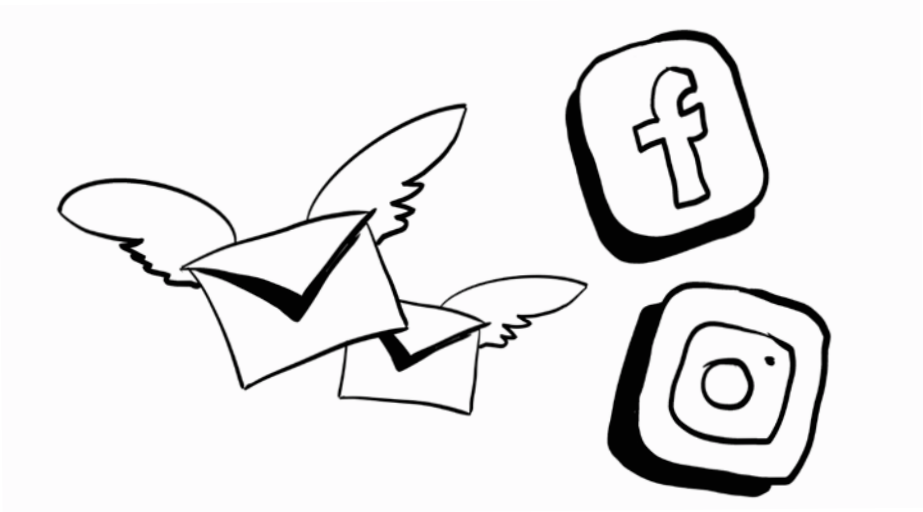
- De **Flash Info Eurometropolis blijft de meest efficiënte communicatietool** van het Agentschap (de gemiddelde openingsrate is hoger dan 35%), en met de mailingtool kan men vandaag de verzending van uitnodigingen, overzichten (bijvoorbeeld m.b.t. Covid) en pedagogische documenten, eenvoudig beheren.

- In het kader van het Interreg V-project rond tewerkstelling "Grenzeloos Competent" was de **communicatie tussen werkzoekenden en bedrijven** efficiënt. Er werden bijna 350 werkzoekenden opgeleid en 230 mensen hebben deelgenomen aan de ontdekkingsdagen om een beter beeld te krijgen van de beroepen in de textielsector, de agrovoedingssector en de sector voor ecologisch bouwen aan beide kanten van de grens.

- Voortbouwen op de bestaande evenementen is belangrijk: de Eurometropool maakt er een gewoonte van om na elk belangrijk evenement een «**aftermovie**» te maken.

- Deze aftermovies laten ons toe de sfeer te herbeleven en de besprekingen samen te vatten voor diegenen die er niet aan hebben deelgenomen. Via deze tool kunnen de burgers, ook wanneer ze een vergadering hebben gemist, betrokken blijven bij Europese consultatiedynamiek, en kan men ook de acties van de EGTS samenvatten in een kort en gemakkelijk te delen formaat.

- We krijgen **steeds meer ruchtbaarheid in de pers**. Na tien jaar is de Eurometropool steeds meer aanwezig in de regionale pers: onze grotere aanwezigheid op het terrein, de grootschaligere evenementen en onze vernieuwde communicatiestrategie hebben hun vruchten afgeworpen. Resultaat: een groter aantal deelnemers en meer diversiteit bij evenementen.

OBSTAKELS & VERBETERPUNTEN

- Door de coronacrisis werden in 2020 natuurlijk veel grootschalige evenementen die het nauwe contact tussen de Eurometropool en de burgers hadden kunnen bevorderen, geannuleerd of uitgesteld. Zo zal het Feest van het Blauwe Park, een grote gratis bijeenkomst die voor iedereen toegankelijk is en die oorspronkelijk gepland was voor september, bijvoorbeeld niet voor de zomer van 2021 kunnen plaatsvinden.

- Het blijft zeer moeilijk om jongeren te mobiliseren tijdens onze bijeenkomsten. De organisatie van gratis participatieve evenementen (naar het evenbeeld van de burgerraadplegingen) mag ons dan wel geholpen hebben bij het uitbreiden van ons doelpubliek, toch moeten we vaststellen dat de leeftijdscategorie tussen 18 en 25 jaar zeer slecht vertegenwoordigd blijft, ondanks onze inspanningen om de communicatietools en -methodes te moderniseren.

- De Eurometropool is nog steeds te weinig bekend. Veel mensen waarmee we in contact kwamen verwarren de Eurometropool nog steeds met de Métropole Européenne de Lille: we zullen ervoor moeten zorgen dat men hun imago's en hun missies, die verschillend zijn maar elkaar vaak aanvullen, goed van elkaar kan onderscheiden.

- Het grote aantal partners, werkthema's en doelgroepen met elk andere verwachtingen en behoeften (verkozenen, bedrijven, instellingen, burgers, Europa enz.) vormt vaak een obstakel. Het is dikwijls moeilijk om alle doelgroepen aan te spreken en vaak wordt geen overeenstemming bereikt over welke thema's prioritair zijn.

- Ook op het vlak van prioritering van de informatie moet verbetering komen: de ontvangen informatie moet geoptimaliseerd worden om ze beter te kunnen benutten. Op veel onderwerpen wordt niet verder ingegaan door tijdsgebrek of omdat de informatie hierover niet werd doorgegeven. De netwerken tussen partners, meer bepaald tussen communicatiediensten, moeten versterkt worden. Er zijn soms niet genoeg contactpersonen/referentiepersonen bij onze partnerinstellingen.

- Van sommige tools wordt nog niet genoeg gebruik gemaakt: Facebook en Twitter werken goed, maar ons YouTube-kanaal blijft zeer beperkt, de LinkedIn-account draait nog niet zoals het moet en onze Instagram-pagina staat "on hold".

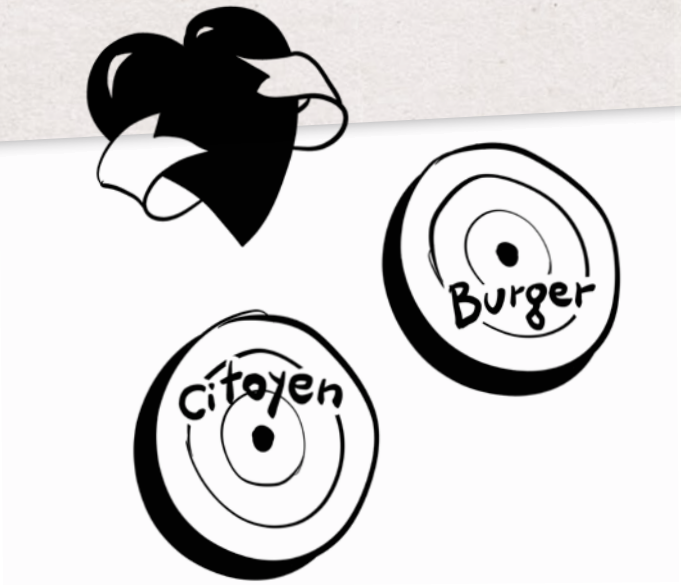
EN ERNA?

In 2021 staat onze website centraal in het informatie-/communicatieproject. Naast de startpagina met informatie en onze agenda, is het team van het Agentschap sinds eind 2020 volop bezig met het **reorganiseren en herzien van alle beschikbare content** rond een uitgebreide en goed gestructureerde portaalsite. Onze ambitie: meer praktische informatie bieden aan de burgers, hen doorverwijzen naar de juiste aanspreekpunten, rekening houdend met de technische en tijdelijke beperkingen i.v.m. frequente updates. De communicatiecampagne die gepland was voor begin 2020 maar die uitgesteld werd omwille van de coronacrisis, zal verder ontwikkeld worden.

Ook werken we verder aan onze sociale media: het Agentschap zal een **jaarlijks communicatieplan uitwerken om beter te anticiperen op grote evenementen en de informatie beter te verspreiden via alle media. Praktische video's over grensoverschrijdende tewerkstelling** (in het kader van het Interreg V-project rond tewerkstelling "Grenzeloos competent") zullen toegevoegd worden aan het YouTube-kanaal. Op Facebook worden in samenwerking met Eurometropolis News **interviews met bewoners van de Eurometropool gepubliceerd** (over hun favoriete plek, restaurant, museum enz.), om onbekende plaatsen en atypische profielen in de kijker te zetten.

In het kader van de lancering van de Europese Burgerruimte (EBR), voorzien voor 2021, zal er bovendien nieuwe content ontwikkeld worden om **dit initiatief zichtbaarder te maken en burgers-vrijwilligers aan te trekken.**

In lijn met de ambitie van de Eurometropool sinds 2017 **blijven de burgers de belangrijkste doelgroep**. Doel: dit principe in alle projecten blijven integreren, het grensoverschrijdende project voor iedereen tastbaar en concreet maken.

DE PLAATS VAN DE BURGER DOOR MIDDEL VAN ...

B. HET FORUM VAN HET MAATSCHAPPELIJK MIDDENVELD

Historiek

Vanaf haar ontstaan heeft de Eurometropool meer dan 80 leden van het maatschappelijk middenveld betrokken bij de verwezenlijking van haar ambitie teneinde bij te dragen aan haar projecten en de Eurometropool-dynamiek op het terrein mee te begeleiden. In die context werd op 1 december 2008 werd een "Conseil de développement transfrontalier" opgericht, die **in 2009** werd omgedoopt tot het **FORUM van de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai.** De zetel van het FORUM is gevestigd in Tournai (toeristische dienst). Het voorzitterschap van het Forum wordt elke twee jaar overgedragen aan een andere deelregio.

Sinds het ontstaan van de Eurometropool 2.0 draagt het Forum bij aan elke actiegroep, als co-animator of deelnemer.

Essentiële elementen

- Het voorzitterschap wordt elke twee jaar overgedragen aan een andere deelregio van de Eurometropool
- Een plenaire vergadering samengesteld uit 80 leden (40 uit Frankrijk, 20 uit Wallonië en 20 uit Vlaanderen)
- Tussen 2009 en 2020 heeft het Forum 6 voorzitters gehad: Patric Peugeot (FR), Philippe Luyten (WA), Philippe Vlerick (VL), Jean-François Dutilleul (FR), Sébastien Poliart (WA) en Bob Bauwens (VL)
- Tussen 2016 en 2020 werd bij de activiteiten van het maatschappelijke middenveld een steeds meer "transversale" aanpak gehanteerd, gebaseerd op methoden en tools die de collectieve intelligentie en de groepsdynamiek bevorderen.

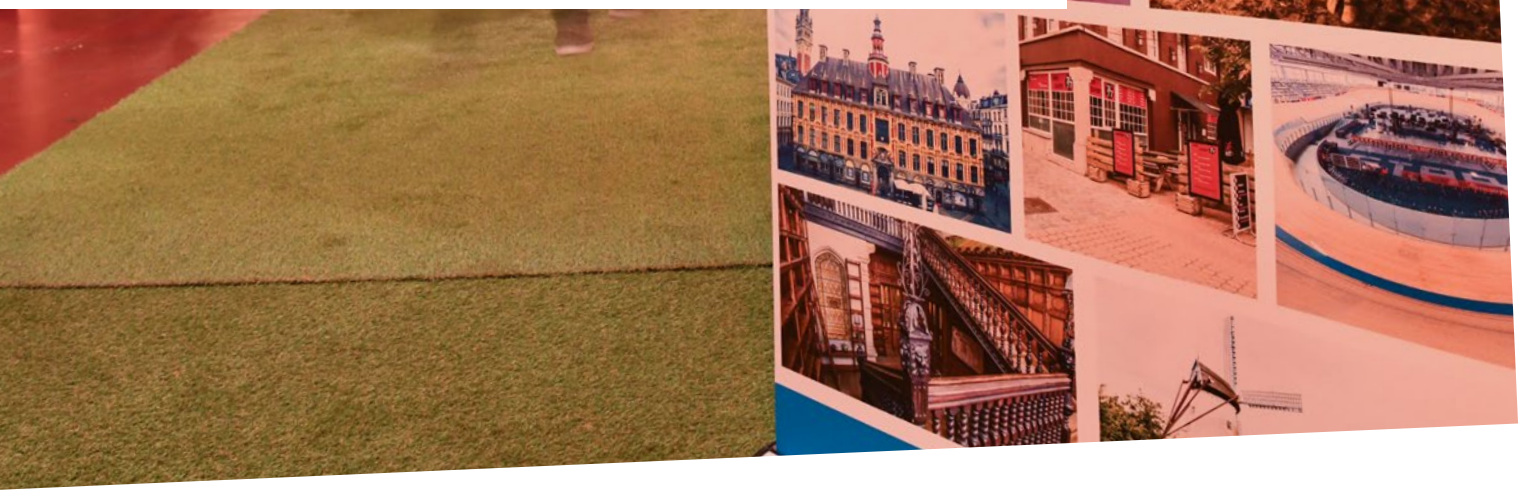
Partners

De 80 leden van het Forum zijn afkomstig van het maatschappelijke middenveld uit de drie deelregio's:

- De Conseil de développement van de MEL
- De Conseil de développement van WAPI
- Transforum (West-Vlaanderen)
- + de onafhankelijke leden

8 van deze leden vormen het Bureau van het Forum, waarvan de activiteiten ondersteund worden door de coördinatoren van de Conseils de développement, Transforum en het Agentschap.

Grensoverschrijdende meerwaarde

De grootste grensoverschrijdende meerwaarde is de culturele diversiteit van de leden van het Forum. Die culturele diversiteit komt tot uiting in de waarden van solidariteit en innovatie en in de uitwisseling van standpunten over het concept 'grens' en over de manieren om de grens te overstijgen. Daarnaast zijn alle leden van het Forum vrijwilligers die zich belangeloos inzetten.

Doelstellingen

- **Vanaf 2016, de positionering van het Forum doen evolueren,** teneinde meer burgers van de Eurometropool te mobiliseren.
- **De methodologie aanpassen aan de nieuwe methoden voor aansturing van grote groepen** en de door het Forum georganiseerde bijeenkomsten **organiseren volgens de "collectieve intelligentie"-principes.**
- **Inzetten op participatief burgerschap** door de initiatieven van het Forum te laten "openbloeien": gedaan met de "academische" vergadering waar enkel de groepsvertegenwoordigers inspraak hebben. Er wordt ingezet op de participatie van alle leden zodat iedereen zich kan uitspreken over het Eurometropool-project.
- **Thematische workshops organiseren** om mensen te informeren en samen te werken rond thema's die rechtstreeks door de leden worden aangebracht.
- **Het actiegebied van het Forum uitbreiden om elkaar beter te leren (her)kennen:** focussen op de aandachtsgebieden van de andere deelregio's om inspiratie op te doen of initiatieven te stimuleren die het grensoverschrijdende project vooruit helpen.

ACTIE 1.

De plenaire zittingen van het Forum

Het idee om "gemengde" actiegroepen op te richten bestaande uit verkozenen, burgers en technici – een innovatie van het project Eurometropool 2.0 – is ontstaan tijdens de overlegmomenten van het Forum. Sedert 2016 spitst het Forum zich toe op **participatieve werkmethoden**, met de steun van het Agentschap. De nieuwe plenaire zittingen zullen een steeds groter draagvlak creëren bij de leden van het Forum: de participatie wordt uitgebreid naar burgers die geen lid zijn van het Forum, en de actoren op het terrein stellen vast dat de creatieve 'bottom-up'-aanpak het mogelijk maakt om in een specifiek kader van collectieve intelligentie succesvolle Frans-Belgische bijeenkomsten te organiseren en contacten te leggen tussen de actoren, met aandacht voor diversiteit, wederzijds begrip en samenwerking.

- De plenaire zitting van **maart 2017** in de **Espace Wallonie picarde te Tournai**, waar de 60ste verjaardag van het Verdrag van Rome (1957) en de 10de verjaardag van het Verdrag van Lissabon (2007) werden herdacht, strekte ertoe te werken aan **de intentie en de betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld bij de nieuwe actiegroepen van de Eurometropool 2.0**. De behoeften, actiepistes en verwachtingen van de deelnemers worden besproken in ateliers, waarvan de respectieve thema's overeenstemmen met elk van de actiegroepen van de Eurometropool. Daarnaast wordt er ook een **atelier "Cultuur en Toerisme**" georganiseerd, waaruit de belangstelling van het maatschappelijk middenveld voor deze thematiek blijkt.

- De plenaire zitting van **juni 2017** in het **Stade Le Cannonier te Mouscron** stond in het teken van de gezamenlijke opmaak van een **stappenplan voor de komende jaren**. De leden overlopen de vijf thema's die na een jaar participatieve plenaire zittingen werden vastgelegd door het maatschappelijk middenveld: Blauwe Ruimte / Leren van talen / Hoger onderwijs / Mobiliteit / Cultuur-Toerisme. Rond deze thema's worden vijf ateliers georganiseerd, waarbij men een antwoord zoekt op de volgende vraag: **"Op welke manier kan deze Actiegroep volgens u innoverend en baanbrekend zijn?"**. Na bespreking schuift men door naar een andere tafel naar keuze om de volgende vraag te beantwoorden: **"Hoe kunnen deze voorstellen voor innovatie gerealiseerd worden?".** De feedback uit deze vijf ateliers dient als input voor de actiegroepen.

- **Tijdens de plenaire zittingen van 2018 en 2019, die werden gehouden in het Flanders Fields Museum te Ieper, in het museum Kortrijk 1302 en in de lokalen van IDETA aan de oevers van de Schelde (Tournai)**, wordt dezelfde werkmethode gevolgd om zo bij de leden een stevig draagvlak te creëren voor het grensoverschrijdende project. Men bouwt gaandeweg een harde kern van deelnemers op die zich actief zullen inzetten voor de volgende kernthema's van de Eurometropool: **mobiliteit, hoger onderwijs/ werkgelegenheid/opleidingen, Blauw Park, het Europa van de burger en cultuur in de grensoverschrijdende regio.** Op verzoek van de MEL schrijft het Forum een pleidooi over het **"Schéma de coopération transfrontalière".**

- Op de plenaire zitting van f**ebruari 2020 in het Innovation Centre van de Hogeschool VIVES (Kortrijk)** wordt het nieuwe Forum geïnstalleerd voor de jaren 2020 en 2021, onder het voorzitterschap van advocaat Bob Bauwens. Bob Bauwens is voorstander van een Forum waar solidariteit en wederzijdse kennismaking de twee belangrijkste waarden zijn. Er worden "interessegroepen" opgericht rond thema's die rechtstreeks werden aangebracht door de leden die aan de zitting hebben deelgenomen: Cultuur, Onderzoek en Hoger Onderwijs, Economische ontwikkeling, Mobiliteit, Sport/Toerisme en Ruimtelijke Planning.

- Op **12 november 2020** zal de plenaire zitting die plaats had moeten vinden in de Budascoop te Kortrijk ter gelegenheid van opening van het Next Festival, **op afstand plaatsvinden via het tweetalige online-platform QuaQua**. We zullen tevens van die gelegenheid gebruik maken om de antwoorden te analyseren op de **enquête** die naar de leden werd uitgestuurd **over de gevolgen van de gezondheidscrisis en de initiatieven die eruit zijn voortgekomen.** De zitting zal worden afgesloten met een toelichting van de **verschillende visies over de grens** van de burgemeester van Comines-Warneton (BE) en de Schepen voor cultuur, patrimonium en de "herdenkingsplicht" van Comines (FR).

Een pleidooi over het "Schéma de Coopération Transfrontalière"

Grensoverschrijdende cultuur wordt opnieuw een prioriteit van het Forum, met een focus op de opwaardering en kennis van de gemeenschappelijke geschiedenis van de regio.

ACTIE 2.

De Staten-Generaal van de Participatieve Democratie van 29.11.2017 (Negundo te Tournai)

De instanties van het georganiseerd maatschappelijk middenveld van de drie deelregio's van de Eurometropool (de Conseil de développement van de MEL / de Conseil de développement van Wallonie picarde en Transforum) hebben voor het eerst een evenement **rond participatief bestuur** georganiseerd waaraan meer dan **150 burgers** hebben deelgenomen. **Hiermee wordt een tweeledig doel nagestreefd:** de co-creatie van het programma voor het 5de voorzitterschap 2018-2019 van het Forum dat overgedragen wordt aan Wallonie picarde (onder het voorzitterschap van de jonge ondernemer Sébastien Poliart), waarbij de leden vernieuwd worden met deelnemers die "betrokken" zijn bij het grensoverschrijdende project.

De mapjes van de deelnemers en de uitgenodigde journalisten bevatten het **persdossier "Meer dan een jaar participatieve democratie in de Eurometropool".**

De Staten-Generaal van de Participatieve Democratie zijn opgebouwd rond twee delen:

- **De rondetafel "Er waren eens de Eurometropool en het maatschappelijk middenveld ..."** De vier voorzitters van het georganiseerd maatschappelijk middenveld van de Eurometropool gaan in debat over de evolutie van de behoeften van het huidig maatschappelijk middenveld. Daarna wordt het straatinterview **"Wat betekent de Eurometropool voor jou?"** uitgezonden, gefilmd door onze partner Notélé, dat met een vleugje zelfspot de meest spontane reacties van de burgers laat zien.

- **Het werken in interessegroepen en in ateliers "Hoe kan het maatschappelijk middenveld zijn stem laten horen bij de politici?"** De honderd aanwezige deelnemers leggen tijdens de zitting de onderwerpen vast die ze vervolgens in een tiental workshops zullen bespreken.

Wat onthouden we van het evenement ?

- Een persconferentie
- Een participatieve groepspedagogie
- Een reeks ideeën-acties voor 2018-2019: grensoverschrijdende muziekoptredens in cafés, grensoverschrijdende filmvertoningen, verbeterde burgercafés, grensoverschrijdende bijeenkomsten voor studenten, kleine grensoverschrijdende jobbeurzen, organisatie van stadwandelingen en grensoverschrijdende tochten, ontdekkingsweekends, online platform voor participatieve democratie en begroting, sporttoernooien op schaal van de Eurometropool, samenwerking in de ziekenhuiszorg, creatie van een MOOC over de gemeenschappelijke geschiedenis, versterking van het onthaal van nieuwkomers, grensoverschrijdende middelbare methodescholen …
- Er zullen 10 interviews met deelnemers, waaronder het interview met de facilitator, op de website van de Eurometropool geplaatst worden. In die interviews beantwoordt men de vraag **«Hoe kan men bruggen bouwen en banden smeden?"**.
- Brainstorm over hoe het Forum zijn stem kan laten horen in de politieke wereld:

> ***Om de burgers voor te bereiden op de maatschappelijke transitie in het licht van de grote veranderingen wereldwijd, is het belangrijk gebruikers en politici, de basis en de top bijeen te brengen.***
>
> ***Hoe? Door participatieve en horizontale uitwisselingen te organiseren zodat de politici zich bewuster worden van hetgeen zich op het terrein afspeelt.***

De Eurometropool, de spreekbuis van de burgers en verkozenen van onze regio

Hoe kunnen we bruggen bouwen en banden smeden?

"We komen inspiratie opdoen om de boodschap rond actief burgerschap over te brengen"

"Ons reflectieproces mag niet stoppen aan de grens"

"Dynamische democratie, dat is samen bouwen aan de Eurometropool-regio en ruimten voor concrete participatie creëren!"

"Het gemeengoed opnieuw ontdekken"

"De politieke wereld erop wijzen dat het belangrijk is te luisteren naar de burger en op basis daarvan zijn beleid aan te passen"

"Samenwerkingsmodellen ontwikkelen? Door het vertrouwen te herstellen en de burger centraal te stellen: nieuwe zin en waarde geven aan hetgeen de burgers samen doen"

"De grote institutionele en technocratische machines stilleggen"

ACTIE 3.

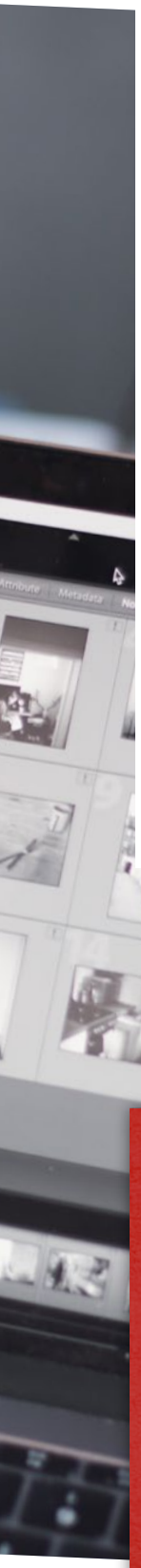
De vergaderingen op afstand van het Bureau van het Forum, het webinar van 2 juli 2020 (via de app Teams) en de plenaire zitting van 12 november 2020

2020 heeft ook de werking van het Forum danig verstoord. Het motto van de 8 vrijwilligers die het Bureau van het Forum vormen, luidt echter als volgt: "Niets is onmogelijk voor het Forum".Omdat het momenteel niet mogelijk is om fysieke bijeenkomsten te organiseren, heeft het **Bureau van het Forum** beslist om **vanaf mei 2020 één keer per maand een videoconferentie te houden**. Uit deze meetings op afstand is de wens ontstaan om methoden te vinden om met de leden in contact te blijven.

Een idee wordt uitgewerkt tijdens het webinar van 2 juli, d**at gewijd werd aan grensoverschrijdende verplaatsingen, waarover aan beide zijden van de grens talrijke vragen rijzen tijdens de gezondheidscrisis.** We zullen getuige zijn van een echte co-constructie, waar een **vrijwillige, participatieve en experimentele methode en aansturing over de drie deelregio's heen** de creativiteit van de leden van het Bureau van het Forum een boost hebben gegeven, met de ondersteuning van technische begeleidingsteams (de Conseils de développement van de MEL en WAPI, het Transforum en het Agentschap). Enkele institutionele partners en actieve leden van het Forum hebben op informele wijze, aangemoedigd door de moderator Manu Guévart (directeur van Notélé en lid van het Bureau van het Forum), de volgende vragen beantwoord:

- Wat is er sinds de lockdown in de Eurometropool gebeurd?
- Grensoverschrijdende mobiliteit: hoe zit het met de grensoverschrijdende samenwerking in onze regio?
- Zachte mobiliteit: welke fietsinitiatieven worden er in de Eurometropool georganiseerd?

Hoewel alle geplande activiteiten van het Forum geannuleerd moesten worden, heeft het Bureau van het Forum besloten om de laatste plenaire zitting van het jaar toch te laten doorgaan, weliswaar op afstand. Het doel van deze zitting is te focussen op de toekomst van de grensoverschrijdende samenwerking van de Eurometropool op het vlak van continuïteit van de dienstverlening, de toepassing van de Europese richtlijnen, volksgezondheid en onderwijs.

Ter voorbereiding van deze bijeenkomst werd een vragenlijst over de impact van de coronamaatregel op de grensoverschrijdende mobiliteit opgestuurd naar alle leden om te peilen naar de volgende onderwerpen:

- Welke frustraties heersen er?
- Hoe kunnen we onszelf in de toekomst heruitvinden?
- Welke uitzonderingen gelden er voor grensarbeiders?
- Welke toekomstige actiepistes heeft het Forum voorzien in zijn actieplannen?

In de schijnwerpers !

7 vergaderingen op afstand van het Bureau van het Forum
Twee grote webinars (juli en november) voor de leden van het Forum
Deelname van bijna de helft van de leden aan een enquête over de impact van de gezondheidscrisis (opgesteld door het Bureau van het Forum).
9 grensbewoners op 10 zijn vragende partij voor een uitzonderingsregeling voor de grensoverschrijdende regio.

DE BALANS

REALISATIES

- **Begin van het participatieve tijdperk van het Forum: Praktische ervaring, collectieve intelligentie: er is geen weg terug!**

- Halverwege het collaboratieve proces wordt een **live-beoordeling** uitgevoerd met de leden van het Forum, waarbij de deelnemers een kring vormen naargelang hun mate van tevredenheid. Alle deelnemers lichten hun standpunt kort toe. De feedback van de deelnemers is unaniem positief (+/- tot +++). Men wil niet terugkeren in de tijd. Dit soort beoordeling wordt herhaald aan de hand van tevredenheidsenquêtes die na de plenaire zittingen worden afgenomen. Deze enquêtes geven gelijkaardige resultaten.

- Het Forum wijst op de **meerwaarde van de plenaire zittingen** gebaseerd op de **collectieve-intelligentiepraktijken** waarbij het maatschappelijk middenveld de kans krijgt zijn stem krachtiger te laten horen en op een open manier betrokken te worden. Sinds 2020 gebeurt dit ook via **online bijeenkomsten en dankzij nieuwe innovatieve grensoverschrijdende praktijken** in een nieuwe context.

OBSTAKELS & VERBETERPUNTEN

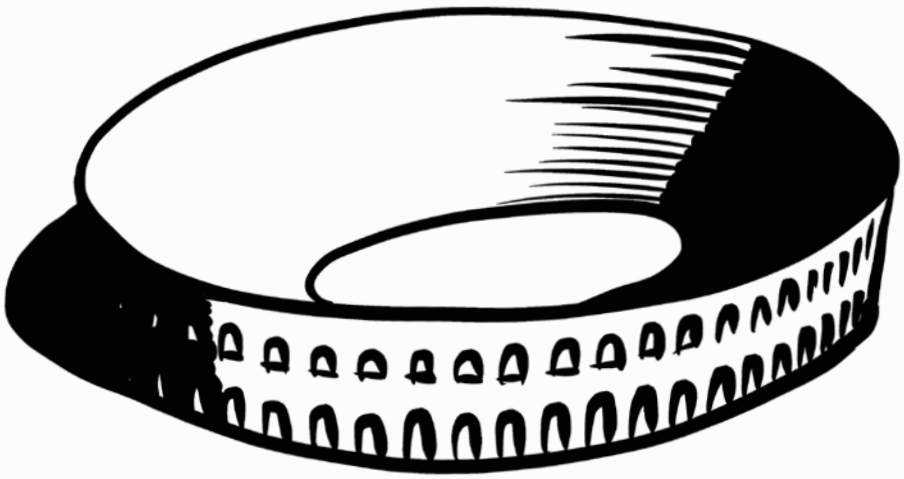
- Om de collectieve intelligentie te stimuleren binnen een bepaalde groep moet een gemeenschappelijk doel nagestreefd worden en zijn zorgvuldigheid, regelmaat en gezond verstand vereist, evenals een grondige voorbereiding van alle participatieve evenementen. **Ook al slaat deze positieve instelling aan en gaan de leden van het Forum zich hierdoor opnieuw meer engageren, toch is er een frisse wind nodig om de harde kern van het Forum te vernieuwen.** Men wordt er zich steeds meer van bewust, maar er moet ook in de praktijk werk van worden gemaakt: een groter aantal vrouwelijke en jonge "kaderleden" binnen het maatschappelijk middenveld zou een grote meerwaarde bieden en bovendien aan andere EGTS'en laten zien hoe een goed georganiseerd, modern en inspirerend maatschappelijk middenveld dat zich gemakkelijk aanpast aan grote veranderingen, eruit ziet.

EN ERNA?

Met de verkiezing van advocaat Bob Bauwens als nieuwe Vlaamse voorzitter van het Forum voor de 6de bestuursperiode 2020-2021, zal het Forum inzetten op de versterking van de grensoverschrijdende relaties.

Prioriteiten voor 2020-2021: zorgen voor toenadering tussen het Forum en de drie instanties van het maatschappelijk middenveld van de regio, de medewerkers van het Agentschap en de jonge doelgroepen; elkaar beter leren kennen door middel van gezellige en leuke culturele bijeenkomsten, genieten van de toeristische activiteiten die aangeboden worden door het Blauwe Park en zo de Eurometropool ontdekken; en ten slotte de luidspreker van de originele grensoverschrijdende burgerinitiatieven worden bij de politieke tussenpersonen.

Het jaar 2020, dat werd getekend door de coronacrisis, zal een blijvende indruk nalaten op de leden van het Forum, die opteren voor een andere aanpak: online meetings zijn voortaan de norm en de focus wordt verlegd naar de toekomstige grensoverschrijdende burgeractiviteiten. We kijken er enorm naar uit om opnieuw buiten te komen en in de Blauwe Ruit op verkenning te gaan in ons gemeenschappelijke leefgebied: de Eurometropool.

DE PLAATS VAN DE BURGER DOOR MIDDEL VAN ...

C. HET EUROPA VAN DE BURGER

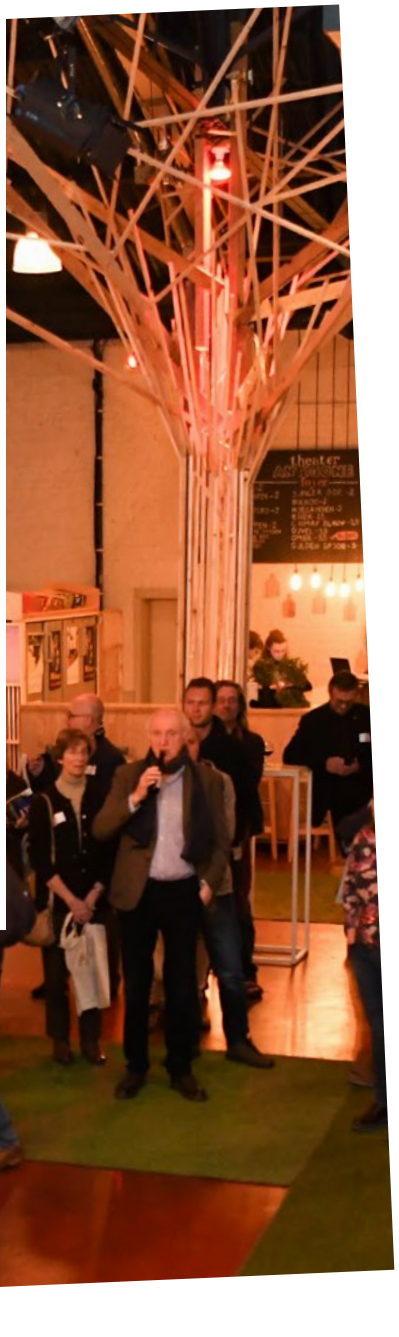

Historiek

Europa dichter bij de mensen brengen die er leven is vandaag de dag een "Mission Impossible". In het beste geval doen we alsof het ons interesseert. In het slechtste geval kan het ons niets schelen. **Het begint allemaal met een politieke opportuniteit tussen april en oktober 2018. Emmanuel Macron, de president van Frankrijk, roept de lidstaten op om burgerraadplegingen over de toekomst van Europa te organiseren.** De bedoeling hiervan was om Europa nauwer bij de bezorgdheden van de burgers te betrekken en de deelname aan de Europese verkiezingen van mei 2019 te stimuleren. De Eurometropool maakt van deze gelegenheid gebruik om de Frans-Belgische burgers tussen oktober 2018 en december 2019 drie keer bijeen te brengen. Tijdens deze bijeenkomsten kunnen de Europese burgers hun verwachtingen vrij uiten vanuit hun emoties, zowel de positieve als de negatieve.

Essentiële elementen

- De Eurometropool ontvangt de publieksprijs voor EGTS'en van het Europees Comité van de Regio's, die ertoe strekt de best practices van de EGTS'en in Europa te erkennen en meer zichtbaarheid te geven, voor zijn project "Van burgerraadpleging tot Europese burgerruimte: het communicerende vat van de Eurometropool tussen Europa en de burgers".

Partners

- De burgers van de Eurometropool,
- Het Forum van het maatschappelijk middenveld,
- De teams van professionele facilitators,
- De teams van freelance communicatiedeskundigen,
- De onderzoekers van de faculteit Politieke Wetenschappen van de UCL Mons,
- De MOT en het Institut Jacques Delors,
- Europese denktanks en de "Europe Direct"-centra.

Waarom kiest men voor een burgerraadpleging op schaal van de Eurometropool?

Omdat de Eurometropool als EGTS het dichtst bij de burgers staat. De EGTS is het niveau waarop het lokale niveau (de gemeenten) en het Europese niveau (de Europese instellingen) samenwerken: katalysator, bemiddelaar, facilitator, coördinator ... De Eurometropool kan Franse en Belgische burgers, verkozenen, verenigingen, instellingen enz. samenbrengen om de problemen die te wijten zijn aan de (transnationale of transregionale) politieke grenzen, het hoofd te bieden. Laten we niet vergeten dat één op de drie Europeanen in een grensoverschrijdende regio woont en dat het Europees Comité van de Regio's heeft ingezien dat Europa via grensoverschrijdende mobiliteit het grootste potentieel heeft om zijn eigen banden te versterken.

Doelstellingen

- De Europese instellingen en de burgers **dichter bij elkaar brengen** door middel van een duurzaam mechanisme van collectieve intelligentie.
- **Contexten creëren die de burgers laten ontdekken dat het mogelijk is om op een natuurlijke, inclusieve, respectvolle en plezierige manier samen te werken.** Het principe is eenvoudig, zelfs als het een beschermend "agile" kader respecteert: er wordt een klimaat van vertrouwen gecreëerd om te focussen op de complementariteit van culturen en meningen.
- **De ervaringen van de deelnemers met Europa in vraag stellen om de burgers te verenigen in een proces van co-constructie in plaats van ze steriele debatten te doen voeren over hun ideeën.**

ACTIE 1.

Het maatschappelijk middenveld van de Eurometropool bevragen

Voor we onze burgerraadpleging over de toekomst van Europa organiseren, gaan we eerst peilen naar de verwachtingen van ons maatschappelijk middenveld. Om het middenveld voor te bereiden op dit avontuur, heeft het Agentschap drie lokale burgerateliers opgezet, met een focus op de jonge generaties. De volgende open vraag wordt gesteld: **Aan welke voorwaarden moet een burgerraadpleging over de toekomst van Europa voldoen opdat jij eraan zou deelnemen?** Het antwoord van de burgers is een typische weerspiegeling van de Noord-Franse culturele eigenheid.

"We willen een innovatieve burgerraadpleging die op regelmatige basis plaatsvindt, waarbij iedereen op gelijke voet staat, waarbij politici en specialisten niet op een piëdestal staan, waarbij iedereen het woord krijgt, waarbij je je emoties kunt uiten en waarbij je geen expert moet zijn om je stem te laten horen, niet alleen op het moment van de verkiezingen; er moeten frieten, bier en muziek zijn."

De toon is gezet. We moeten creatief uit de hoek komen om tegemoet te komen aan de verwachtingen van de in deze fase van het experiment gemobiliseerde burgers-actoren. **Daarom zal de Eurometropool geen gewone burgerraadpleging organiseren, maar een originele en disruptieve drievoudige burgerraadpleging met een evolutieve dynamiek in elk van de drie deelregio's.** Het evenement zal opgebouwd zijn rond **drie scharniermomenten: VOOR** (oktober 2018 in Tournai), **TIJDENS** (april 2019 in Lille) en **NA** (december 2019 in Kortrijk) de **Europese verkiezingen.**

Kortom: geen one-shot raadpleging of debat over de Europese uitdagingen die door experts op een dienbord worden aangeboden. In plaats daarvan gaan we een **uniek en gemeenschappelijk verhaal** tussen burgers met drie verschillende culturen uittesten en gaan we peilen naar hun visie op het Europa van vandaag en van morgen. Op die manier ontstond het romantische idee van een **drieluik "Europa, ik hou (niet) van jou. De burgers spreken met Europa".**

Een burgeratelier in elk van de drie deelregio's, dat toegankelijk is voor alle burgers van de Eurometropool die hun steentje willen bijdragen. Samen zullen deze ateliers tot een actieformule komen die zal leiden tot de drieledige burgerraadpleging:

"Europa, ik hou (niet) van jou".

ACTIE 2.

“Er was eens Europa”

Europa: ik hou (niet) van jou #1: op 27 oktober 2018 worden de deelnemers in Tournai in de duisternis gehuld alsof ze een voorstelling bijwoonden. De avond begint met een verhaal over het ontstaan van ons continent: “Er was eens Europa”. **Doel**: een gemeenschappelijke basis rond de mythologie creëren en de rauwe emoties van de deelnemers capteren als reactie op wat ze gehoord hebben. Daarna spelen we het madeliefjesspel waarin we een positie innemen volgens het **gevoel dat we bij Europa hebben: “Europa, ik hou een beetje, veel, hartstochtelijk veel, oneindig veel, helemaal niet van jou”**. De deelnemers kunnen hun keuze argumenteren met een poetryslam, een tekening, poëzie enz. De facilitators sporen het publiek vervolgens aan om de kreet van Europa te slaken. Het is een manier om stoom af te blazen en de weg vrij te maken voor openheid en creativiteit tijdens het world café dat de brainstormsessie zal afsluiten. De vraag van het **World Café: “Mocht ik de keuze hebben om opnieuw Europeaan te worden, voor welk Europa zou ik kiezen? Wat levert dat Europa voor mij op?”.**

Tijdens de burgerraadpleging interviewt de voorzitter van het maatschappelijk middenveld van de Eurometropool enkele aanwezigen, waarbij hij hen de volgende vraag voorlegt: **“Mocht jij kunnen toveren, wat zou je dan tevoorschijn of wegtoveren in Europa?”**

Een primeur die verwondering opwekt en die een nieuwe soort betrokkenheid t.a.v. Europa in de kijker zet. Een verhaal dat opgemerkt werd door de diplomatieke instanties van beide landen.

ACTIE 9.

“Het Café van Europa”

Europa: ik hou (niet) van jou #2: op 24 april worden alle nieuwsgierigen, ‘challengers van Europa’ en kandidaten voor de verkiezingen in Lille uitgenodigd om in het “Café van Europa” de 4 seizoenen van de Eurometropool te bespreken. Elk seizoen heeft zijn eigen interactieve spel. Naarmate de sessie vordert, trekken de deelnemers de gordijnen van de seizoenen naar beneden om de rest van de ervaring te ontdekken.

Er wordt gestart met de lente, waarbij de deelnemers de kans krijgen elkaar te leren kennen; dit seizoen staat in het teken van de Europese verkiezingen. De sessie omvat educatieve video’s, interviews en een ijsbrekeractiviteit. Daarna komt de **zomer, met het bewegende debat waarbij de deelnemers een fysieke positie moeten innemen: “Door te stemmen heb ik invloed op mijn toekomst in Europa.”** De ‘Ja’-, de ‘Nee’- en de ‘Ik weet het niet’-groep treden met elkaar in debat. De zachte energie van **de herfst** brengt de deelnemers samen rond kleurrijke poefs. In kleine groepen van 3-4 deelnemers **worden twee vragen beantwoord: “Op basis van welke elementen is mijn beeld van Europa gevormd?” & “Wat kan mijn generatie betekenen voor de toekomst van Europa?”**. Tijdens de **winter** maken de herbronning en introspectie plaats voor de uitwerking van persoonlijke voornemens voor de toekomst. De deelnemers kiezen drie zaadjes en schrijven voor elk zaadje een voornemen op een stokje: **1) Een droom voor Europa; 2) Een engagement/ actie waartoe ik mij persoonlijk verbind om mijn droom voor Europa te verwezenlijken; 3) Mijn wens/boodschap gericht aan de politici**. Tijdens de lente wordt de sessie afgesloten en is het ogenblik aangebroken om de **zaadjes – dromen over het Europa van morgen – te planten in de tuin van Europa die centraal zal staan in de 3de editie van de burgerraadpleging.**

Tezelfdertijd brengt het **“frietkot” (Facebook Live-sessie)** drie keer een burger, een influencer en een verkozene samen. Elke deelregio (Frans – Waals – Vlaams) is er vertegenwoordigd. Ze zetten het bovenste knoopje van hun hemd open, ontspannen zich en eten gezellig een frietje. Er worden standpunten uitgewisseld over de Europese actualiteit (de klimaatmarsen, de verzuchtingen van Generatie Z, de Brexit, de migratiecrisis, duurzame ontwikkeling, de jobs van morgen ...).

Een uitzonderlijke, kleurrijke en heldere setting die de leden opnieuw zin doet krijgen om zich in te zetten voor het Europese project.

Voor het eerst zullen kandidaten voor de Europese verkiezingen van verschillende coalities zich onder de burgers mengen en op voet van gelijkheid deelnemen aan het debat.

ACTIE 2.

“De tuin van Europa”

Europa: ik hou (niet) van jou # 3: op 12 december treden we in Kortrijk de Tuin van Europa met zijn tipi’s binnen Elk goed idee is een uitstekende meststof om de tuin van Europa te laten uitgroeien tot een permanente “Europese Burgerruimte” voor de burgers van de Eurometropool en wat wij de “Europese melkweg” hebben genoemd.

Bij het begin van het spel vormen de deelnemers een **levende kaart van de Eurometropool**: ze positioneren zich op basis van waar ze wonen en werken, en waar ze een lands- of taalgrens overschrijden. Na deze ijsbreker nemen de aanwezigen deel aan een evolutief spel. Het uitgangspunt zijn de **REALISATIES van Europa**. Naarmate het spel vordert, worden kleine groepen van 3 tot 12 personen samengevoegd (de “sneeuwbal”-techniek). In gespreks- en luisterkringen, die “councils” genoemd worden, bespreken 7 of 8 personen in de tipi’s de **in kaart gebrachte uitdagingen**. De groepen worden opnieuw gemengd en in de tipi’s wordt aan de hand van de **“Ik in jouw plaats”-methode nagedacht over wat we gaan doen in de Europese Burgerruimte.**

Ondertussen nemen teams bestaande uit een burger, een influencer en een verkozene, deel aan de ludieke **“Barber Quizz”** over Europa, die **via Facebook** wordt gestreamd.

Het notitieboekje van de deelnemer ten dienste van het project: het bevat de structuur, het verhaal en de gehanteerde “collectieve intelligentie”-methoden.

Lancering van de volgende fasen: de burgers schrijven zich in voor de toekomstige ateliers met het oog op de creatie van de Europese Burgerruimte, een initiatief van de Eurometropool, dat socio-politieke laboratorium dat zich het Europese project op ludieke wijze toe-eigent.

ACTIE 5.

Creatieve ateliers om de Europese Burgerruimte (EBR) samen te ontwikkelen

Oprichting van een collectief van een twintigtal vrijwillige burgers om mee te werken aan de creatie van de Europese Burgerruimte

2020, het jaar van de uitdagingen van de toekomst!

Deze ateliers waren oorspronkelijk gepland voor april, maar werden uitgesteld naar september-oktober-december 2020. Deze vonden eerst fysiek plaats en vervolgens online.

Het didactische dossier **"Van burgerraadpleging tot Europese burgerruimte: het communicerende vat van de Eurometropool tussen Europa en de burgers"** over het avontuur van de drie burgerraadplegingen over Europa ("Europa, ik hou (niet) van jou") nodigt de vrijwilligers van de Eurometropool uit om een autodidactisch collectief op te richten dat samen de ideale manier uitwerkt om met Europa in dialoog te gaan. Op deze oproep kwamen meer dan 20 reacties, voornamelijk deelnemers aan de vorige drie raadplegingen.

De methodologie bestaat erin om samen met de facilitators een evolutief traject rond collectieve intelligentie op te zetten, dat blijft voortbestaan eens de EBR gelanceerd is. Tijdens drie plenaire zittingen – die worden voorbereid in kleine online werkgroepen om vorm te geven aan het concept – worden de fundamenten van de EBR verder uitgewerkt:

- De visie op lange termijn, de missie en de waarden waarop deze gebaseerd zijn
- De algemene werking
- Het bestuur, de te vervullen rollen en de werking
- De manier waarop intern (naar het collectief toe) en extern wordt gecommuniceerd over de Eurometropool en over Europa

Ambitie: het eerste evenement voor het grote publiek organiseren tegen midden 2021.

4 burgeratel-iers en 5 werkgroepen

om de strategische en operationele aspecten van de Europese Burgerruimte uit te werken. Uitwerking van een Frans-Belgische visie en missie, evenals gemeenschappelijke waarden waarop de Europese Burgerruimte gebaseerd is.

DE BALANS

REALISATIES

De middelen voorzien om aan de ambities van de burgers tegemoet te komen!

Het belang van de burgerraadpleging schuilt in de samenwerking met professionals op het vlak van logistieke ondersteuning en communicatie, maar ook met academici, denktanks en verenigingen die ervan overtuigd zijn dat Europa dichter bij de burgers moet staan. Van de drie evenementen werd telkens een **aftermovie** gemaakt, waardoor we over een mooie herinnering aan deze unieke burgerraadpleging beschikken. De films illustreren de pedagogie, de inhoud en de gehanteerde methoden en bevatten getuigenissen van de deelnemers.

Alle producties van de deelnemers werden gebundeld en naar de verschillende betrokken doelgroepen gestuurd: de deelnemers, de Frans-Belgische en Europese diplomatieke instanties en onze institutionele partners. Deze burgerraadpleging heeft reeds bijna **300 personen gemobiliseerd en meer dan 2000 burgers via de sociale media bereikt**. De Eurometropool schept voortaan verwachtingen.

Kukeleku!

In november 2020 ontving de Eurometropool voor zijn project "Europese Burgerruimte" de **publieksprijs voor Europese Groeperingen voor Territoriale Samenwerking (EGTS) van het Europees Comité van de Regio's**, die ertoe strekt de best practices van de EGTS'en in Europa te erkennen en meer zichtbaarheid te geven.

OBSTAKELS & VERBETERPUNTEN

De cyclus "Europa, ik hou (niet) van jou" kende zo'n groot succes dat de obstakels vooral te maken hebben met het indelen van de beschikbare tijd om het concept van die participatieve evenementen te perfectioneren. In dat kader kan het Agentschap zijn rol en ervaring als facilitator verder ten dienste stellen. De grootste uitdaging is ongetwijfeld een manier vinden om rechtstreekse contacten op Europees niveau te mobiliseren. Daarom zetten we momenteel volop in op communicatie om de nieuwsgierigheid op te wekken en de Europese actoren en de media te overhalen om deel te nemen aan dit project.

EN ERNA?

"DE EUROPESE BURGERRUIMTE", de ontbrekende schakel tussen de Europese instellingen en de burgers.

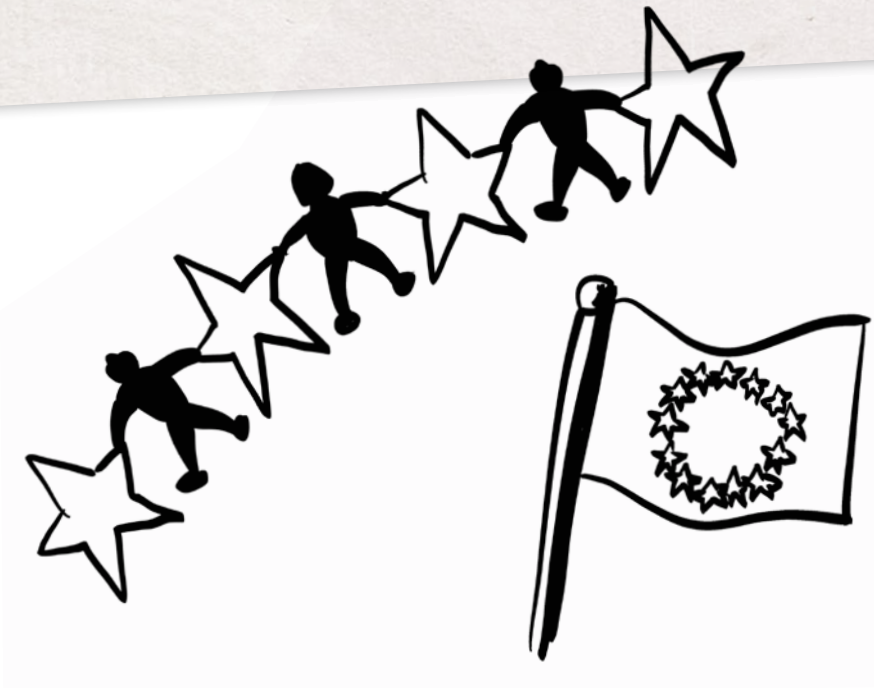
Uit de drie burgerbijeenkomsten in het kader van het project "Europa, ik hou (niet) van jou" is de behoefte aan een **lokale en permanente** burgerraadpleging naar voren gekomen, met als doel de toenadering te bewerkstelligen tussen de burgers en Europa dankzij een beter wederzijds begrip. Dat zal de missie zijn van de Europese Burgerruimte, waarvan de lancering gepland is in de loop van 2021.

Een gezamenlijk ontwikkelde missie?

De voorwaarden scheppen voor een permanente en wederzijdse dialoog tussen de Europese actoren en alle inwoners van de Eurometropool. Een 'collectieve intelligentie'-ervaring beleven en inzetten op collectieve sensibilisering om te werken aan een betere wederzijdse kennis tussen de Europese politieke, institutionele instanties en de burgers.

Waar gaan we concreet naartoe?

Twee tot drie keer per jaar zullen 10 Vlamingen, 10 Walen en 10 Fransen die worden geloot, in dialoog gaan met 10 actoren van de EU, als een soort van Europees mini-burgerparlement. Deze overlegmomenten zullen ondersteund worden door feestelijke, rondreizende evenementen in de Eurometropool, met als doel de deelnemers iets bij te leren over Europa.

DEEL

3

6 HUMAN RESOURCES EN FINANCIËN P. 188-203

HUMAN RESOURCES EN FINANCIËN

A. HET TEAM

Historiek

2016: een overgangsjaar

Geen directeur gedurende 8 maanden en vervolgens op 02/05/2016 benoeming van **Loïc Delhuvenne** tot Directeur van het Agentschap, coördinator Digitale ontwikkeling.

Het Agentschap wordt gereorganiseerd rond de nieuwe directeur, met 1 secretaresse, 3 coördinatoren, 1 projectmedewerker, 1 communicatiemedewerker en 1 Financieel, administratief en HR-medewerker.

In het licht van het algemene project, het beperkte aantal prioritaire thema's en de voorgestelde vereenvoudigde organisatie heeft de Algemene Vergadering van de Eurometropool op 16 december 2016 een nieuw organigram goedgekeurd in overeenstemming met het project Eurometropool 2.0 …

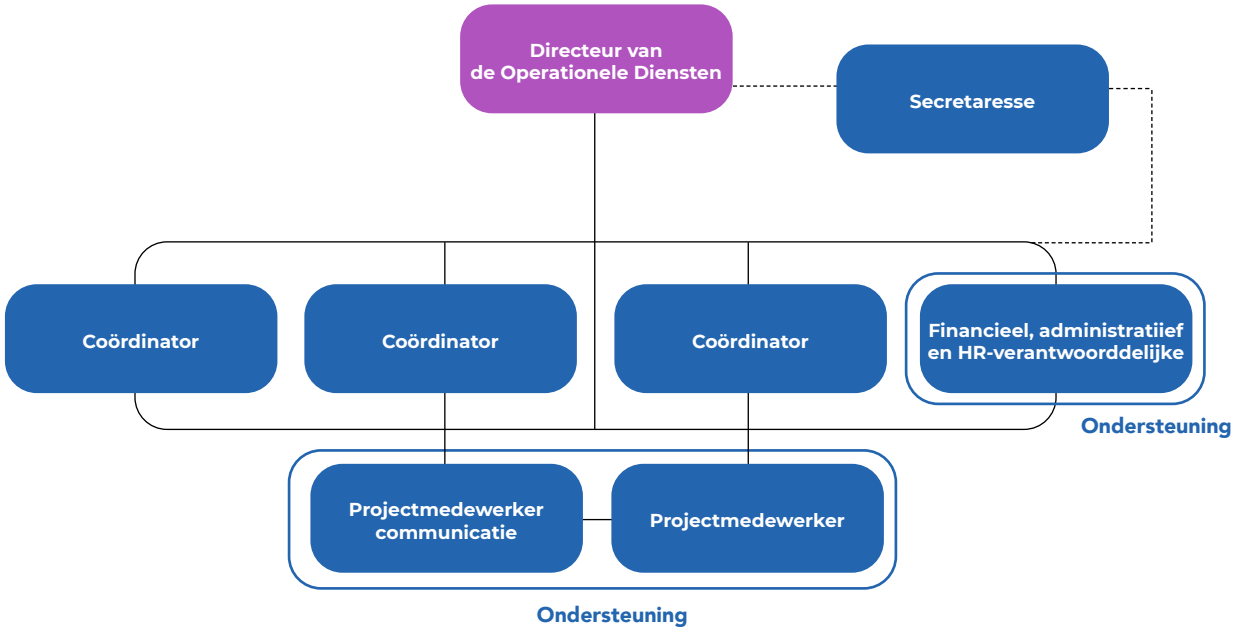
2017: het jaar van de implementatie van deze nieuwe organisatie

Het Agentschap van de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai 2.0 bestaat uit een team van acht personen ten dienste van de Eurometropool-gemeenschap: vijf Belgische en drie Franse medewerkers (6 met een contract van onbepaalde duur, 1 met een contract van bepaalde duur en 1 met een interimcontract tot 31/08/2017).

Indiensttreding van **Nathalie Inglebert** op 15/10/2017 als Financieel, administratief en HR-medewerkster.

Organigram 2017

Agentschap van de Eurometropool

2018: op 02/05/2018 gaat Catherine Christiaens aan de slag als coördinatrice van het Blauwe Park.

Sinds 2019 is het team compleet en operationeel.

Een team dat intern “banden smeedt en bruggen bouwt

Onthaal van stagiairs

2016 : 2 stagiairs
- Maxime Magnin
- Anne Bausson

2017 : 2 stagiairs
- Maxime Clement
- Laurine Picotin

2018 : 1 stagiairs
- Valentin VISEUR

2019 : 3 stagiairs
- Lucie Hazebrouck
- Alexia Dozier
- Léa Duhem

Essentiële elementen

- Een team van 8!
- Een lineair organigram
- Een Frans-Belgisch team dat “banden smeedt en bruggen bouwt”, ook intern

Grensoverschrijdende meerwaarde

- Een rijk team door zijn diversiteit: talen, nationaliteiten, woonplaatsen in de verschillende deelregio's enz.
- Een evenwichtig team: vier medewerkers met de Belgische nationaliteit (twee Vlamingen en twee Walen) en vier medewerkers met de Franse nationaliteit
- Beheer van een dubbele wetgeving (Frankrijk & België) op het vlak van arbeidsovereenkomsten, lonen, sociale bijdragen enz.

Troeven

Het team van het Agentschap van de Eurometropool past zich aan de werkcontexten aan. Het team is flexibel, reactief, creatief en innovatief.

In de schijnwerpers !

Achter de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai: vrouwen en mannen!

Een Frans-Belgisch team in het hart van de Eurometropool!

HUMAN RESOURCES EN FINANCIËN

B. DE BEGROTING

Een boek-houding beheerst door de Franse wetgeving en hypergecontro-leerd!

Essentiële elementen

Een beetje theorie

Alle beslissingen m.b.t. de financiën worden door de Algemene Vergadering genomen.

Omwille van haar structuur als syndicat mixte ouvert wordt de begroting van de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai beheerst door de Franse openbare boekhouding M14.

Deze boekhouding, gereglementeerd door het Franse Code général des Collectivités territoriales, heeft tot doel de rekeningen te analyseren teneinde de beleidsmakers te informeren en de diensten te helpen met het beheer van hun budget.

Een gecontroleerde boekhouding ...

Naast de 5 principes die van toepassing zijn op de overheidsboekhouding M14, wordt de boekhouding gekenmerkt door de volgende aspecten:

- Het onderscheid tussen ordonnateurs en comptables: de ordonnateur is verantwoordelijk voor de administratie en schrijft de financiële verrichtingen voor, terwijl de comptable de penningmeester is die, na controle van de regulariteit, de boekhoudkundige verrichtingen uitvoert.

  De comptable (trésorier public) houdt een boekhouding bij. Op het einde van het boekjaar maakt de comptable een Jaarrekening op die samen met de Administratieve Rekening (opgesteld door de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai) aan de Algemene Vergadering wordt voorgelegd. Deze twee documenten moeten in alle opzichten identiek zijn. De comptable (trésorier public) wordt zelf gecontroleerd door de Chambre régionale des Comptes*, die ook de Eurometropool kan controleren.

  **De "Chambres régionales des Comptes" (CRC) zijn Franse financiële administratieve rechterlijke instanties die verantwoordelijk zijn voor het controleren van de rekeningen van lokale overheden en het beoordelen van eventuele geschillen met betrekking tot deze rekeningen. Samen met de "Cour des Comptes" vormen zij ofwel een rechterlijke orde stricto sensu, ofwel een geheel van jurisdicties, waarvan de eenheid werd benadrukt door de opstelling van het "Code des juridictions financières".*

- De diensten van de Staat (Préfecture du Nord) voeren ook een controle uit op de beslissingen van de Algemene Vergadering.

Geen paniek, ik zal het u uitleggen:

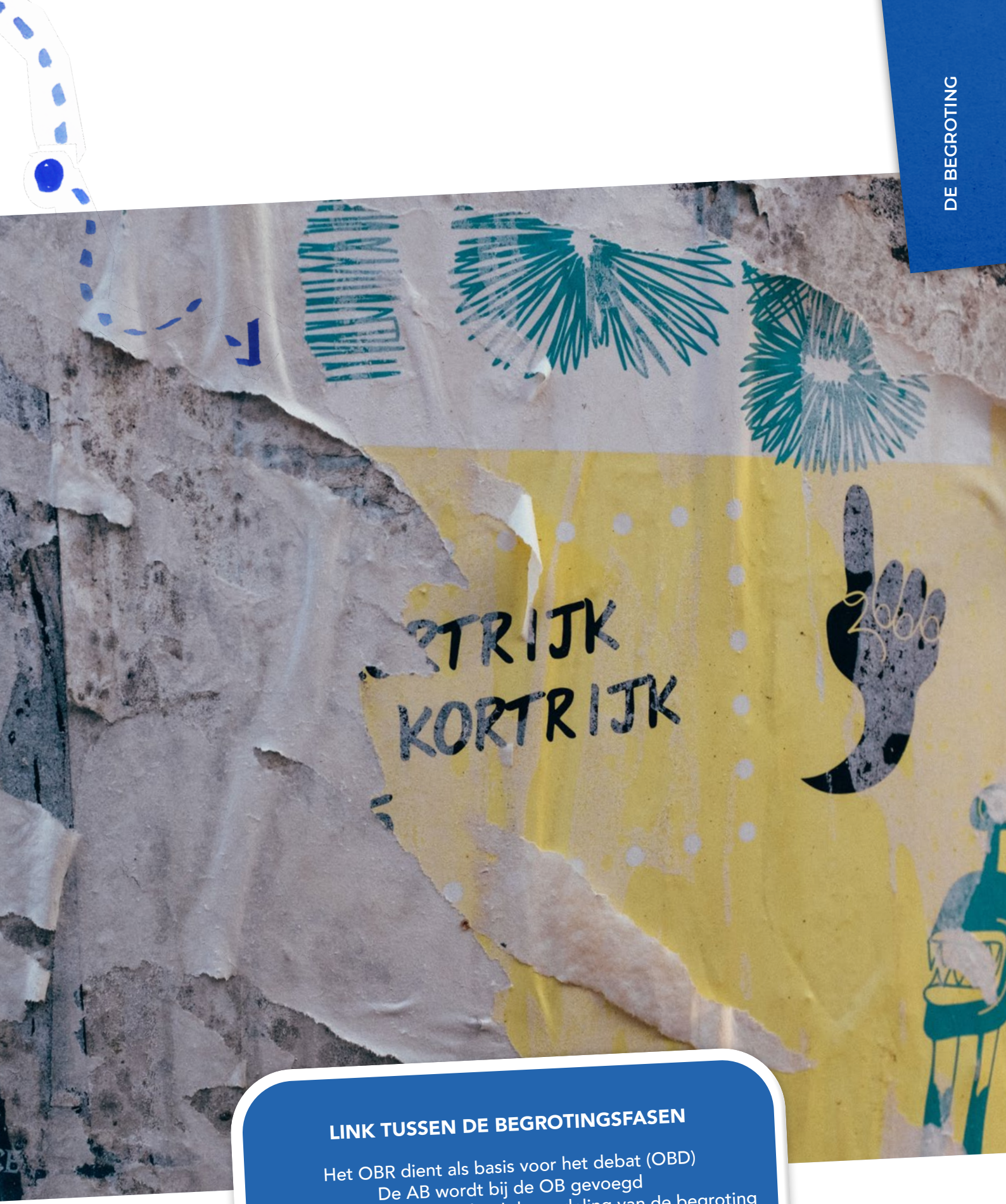
De begroting van de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai volgt een budgettaire cyclus bestaande uit:

- Een **Oriënterend Begrotingsrapport (OBR)** en **Oriënterend Begrotingsdebat (OBD**): Op basis van een rapport (OBR) heeft het OBD tot doel de participatieve democratie te versterken door binnen de Algemene Vergadering een debat tot stand te brengen over de prioriteiten en evoluties van de financiële situatie van de openbare instantie. Het zorgt voor een betere informatieverstrekking aan de Algemene Vergadering. Het geeft de verkozenen eveneens de kans hun stem te laten horen over de financiële situatie van hun openbare instantie.
- Een **Oorspronkelijke Begroting (OB):** Inschrijving van de behoeften inzake inkomsten en uitgaven overeenkomstig de projecten en acties die door de Algemene Vergadering voor jaar N zijn vastgelegd.
- Een **Aanvullende Begroting (AB)**: Integratie van de resultaten van het jaar N-1 indien de resultaten niet opgenomen kunnen worden in de OB.
- Een **Administratieve Rekening (AR)**: Balans van het boekjaar.
- Tijdens deze cyclus kan de AR worden bijgestuurd d.m.v. Beslissingen tot Wijziging (BW).

Al deze documenten zijn prognosedocumenten, met uitzondering van de Administratieve Rekening, die de rekeningen voor het specifieke jaar vaststelt.

LINK TUSSEN DE BEGROTINGSFASEN

Het OBR dient als basis voor het debat (OBD)
De AB wordt bij de OB gevoegd
Een BW: wijzigt desgevallend de verdeling van de begroting
Dit alles vindt plaats binnen de Algemene Vergadering!

Kunt u nog volgen? Ja? Boekhouding is eenvoudig …

Ik zal u kort uitleggen hoe de begroting gestructureerd is.

De begroting bestaat uit 2 secties:

1. Werking
2. Investering

Deze 2 secties zijn telkens onderverdeeld in 2 delen: ontvangsten en uitgaven.

De begroting is dus opgesplitst in vier delen; tussen die vier delen zijn verschuivingen mogelijk, met inachtneming van het evenwichtsprincipe:

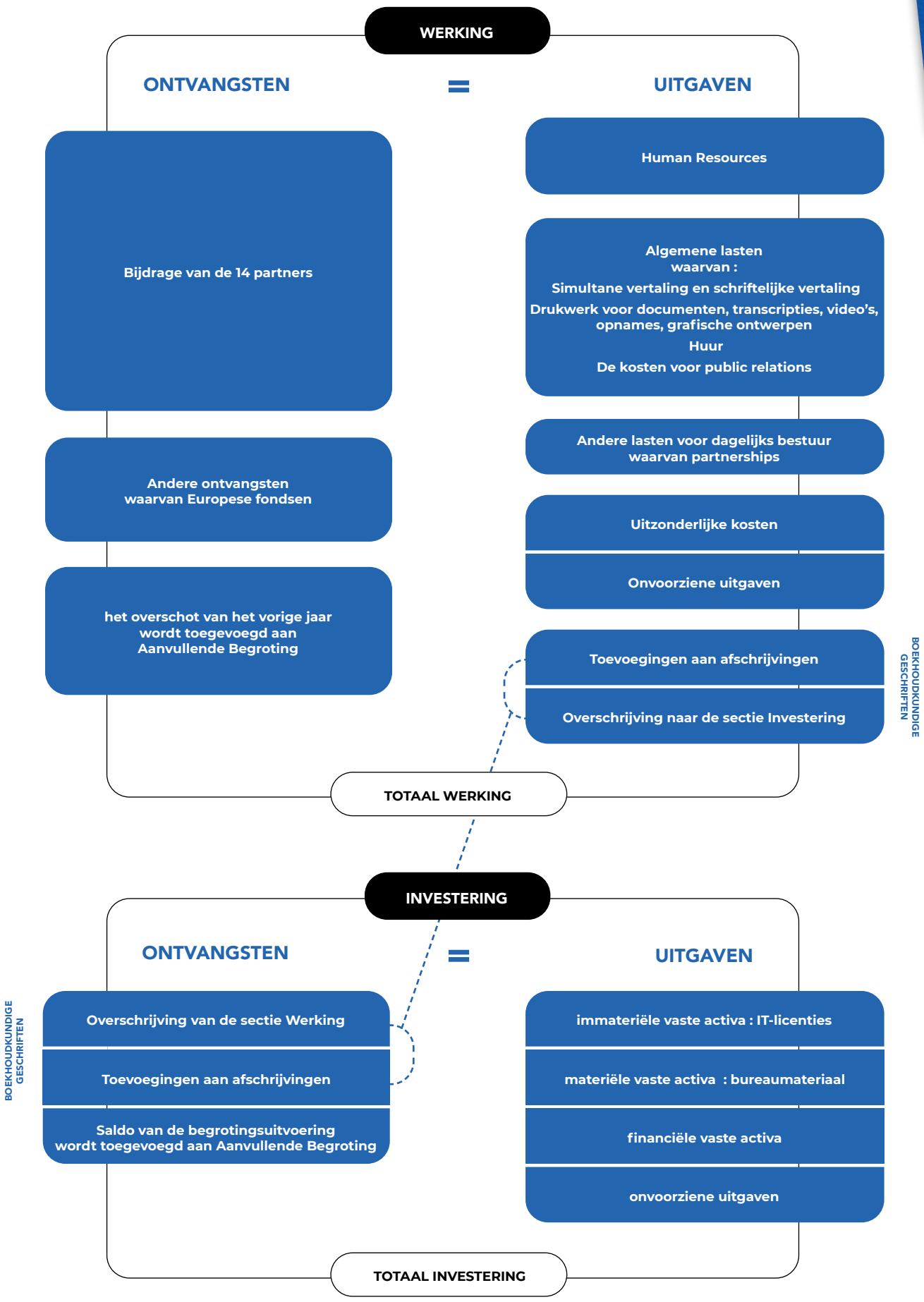
- binnen eenzelfde sectie (werking of investering) moeten de ontvangsten en uitgaven in evenwicht zijn..

De begroting bestaat in de eerste plaats uit werkingsontvangsten (voor de Eurometropool: voornamelijk de bijdrage van de 14 partners). Deze inkomsten worden gebruikt om uitgaven zoals personeelskosten en algemene kosten te betalen. Indien nodig kan een niet-uitgegeven deel van de werkingsuitgaven verschoven worden naar de sectie Investering (ontvangsten) om uitgaven te financieren die onder dit deel van de begroting vallen.

**Een veelzeggend schema!
Een pedagogische benadering om de Franse openbare boekhouding begrijpelijk te maken voor de drie deelregio's van de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai.**

VERDELING VAN HET BUDGET

De cijfers

Werkingsontvangsten:

De bijdrage van **1 265 936.58 €** die door de 14 partners aan de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai wordt betaald, is sinds 2011 ongewijzigd gebleven. Dit bedrag is als volgt samengesteld :

Bijdrage van de partners			
Frankrijk		**België**	
Etat	63 269,83	Etat / Staat	90 349,31
		Vlaamse Gewest en Vlaamse Gemeenschap	90 387,28
Région	126 539,66	Provincie West-Vlaanderen	90 387,28
		Intercommunale LEIEDAL	45 199,96
		Intercommunale WVI	45 199,96
Département	126 539,66	Région Wallonne	54 234,90
		Communauté française de Belgique : Fédération Wallonie-Bruxelles	54 234,90
		Province du Hainaut	54 234,90
MEL	316 349,14	Intercommunale IDETA	54 234,90
		Intercommunale IEG	54 234,90
Totaal	**632 698,29**	**Totaal**	**632 698,29**
Totale bijdrage van de partners : 1 265 396,58 Euros			

Deze ontvangsten worden aangevuld met Europese fondsen voor de projecten (Grenzeloos Competent, TALATA, BLUEWALKS, B Solutions).

2017 : 25 000 €

2018 : 25 000 €

2019 : 50 000 €

2020 : 15 250 €

Werkingsuitgaven :

Focus op de HR-uitgaven

Ter herinnering: 2016 werd als een overgangsjaar beschouwd, met onder andere:

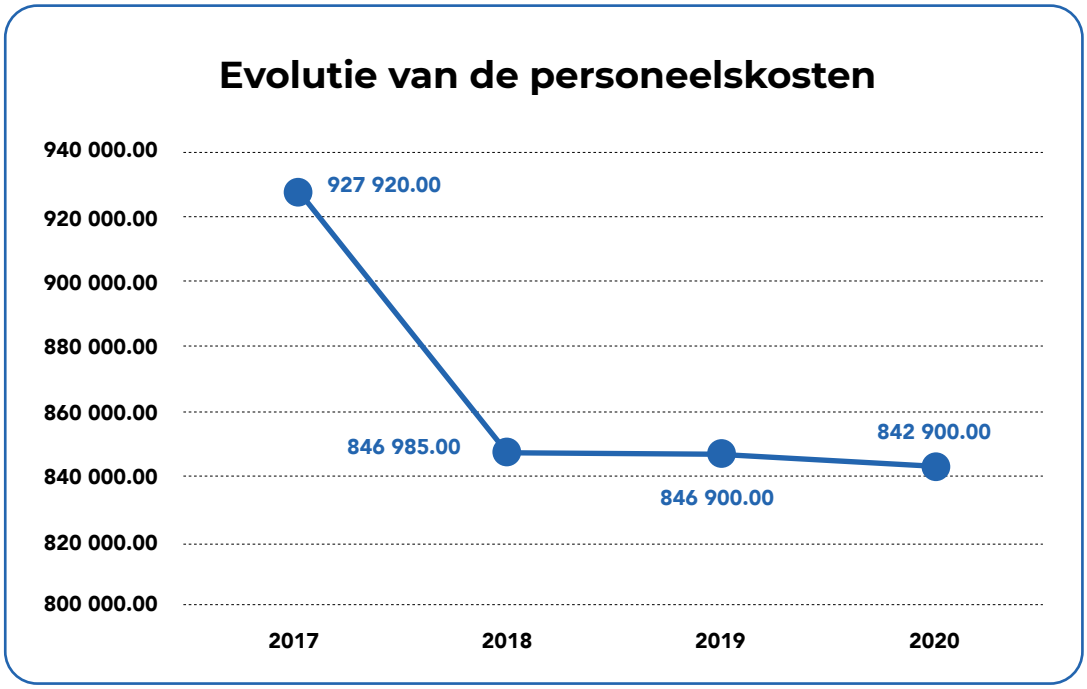
- De organisatie van het project EUROMETROPOOL 2.0,
- De implementatie van het nieuwe organigram,
- De komst van de nieuwe directeur in mei.

De begroting 2017 behaalde zijn doelstellingen, met een significante daling van de personeelskosten (57% in 2016 en 49,44% in 2017) en de versterking van de acties van de Eurometropool 2.0 en de operationalisering ervan.

In 2018: handhaving van de personeelskosten (43,97%) en versterking van de acties van de Eurometropool 2.0 en de operationalisering ervan.

In 2019 worden de personeelskosten gehandhaafd en worden de projecten en acties die worden uitgevoerd in het kader van de Eurometropool 2.0, geconsolideerd en versterkt.

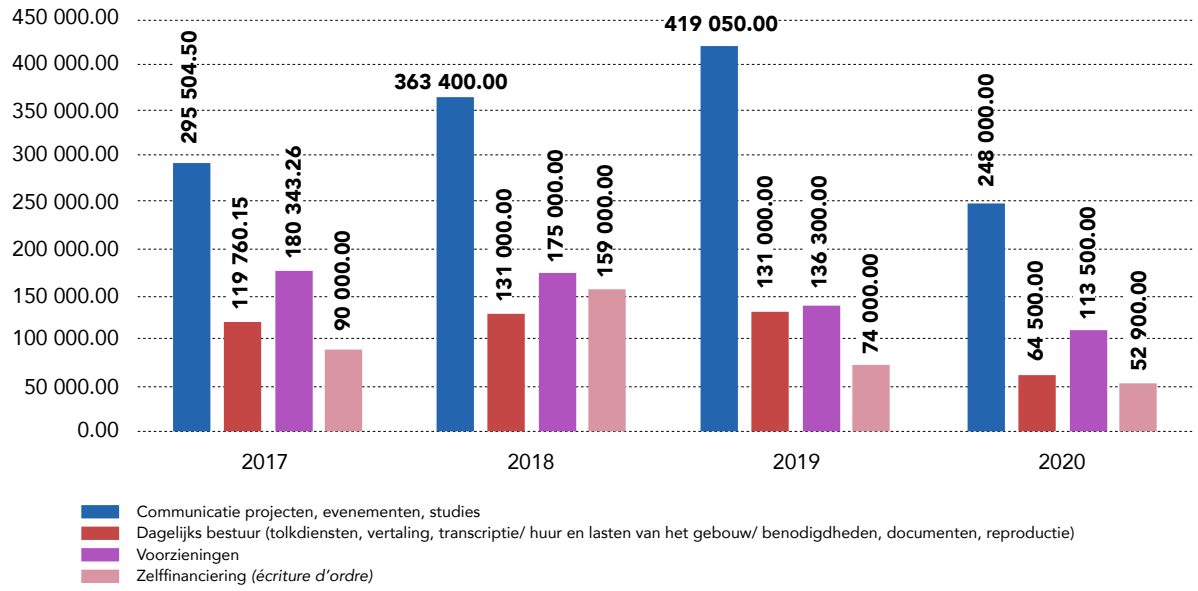
2020 staat in het teken van de voortzetting, versterking en coherentie van de projecten die worden uitgevoerd in het kader van de Eurometropool 2.0, met handhaving van de personeelskosten.

Andere werkingsuitgaven

Evolutie van de belangrijkste werkingsuitgaven (excl HR)

Ter herinnering: de doelstellingen van de Eurometropool 2.0 zijn:

2017: versterking van de acties van de Eurometropool 2.0 en de operationalisering ervan.

2018: versterking van de acties van de Eurometropool 2.0 en de operationalisering ervan.

2019: versterking van structurerende projecten die de Eurometropool toelaten **haar acties** in het kader van de strategie "Eurometropool 2.0" **te consolideren en te versterken.**

2020: voortzetting, versterking en coherentie van de projecten die worden uitgevoerd in het kader van de Eurometropool 2.0.

Uiteenzettingen in deel 1 en deel 2 hierboven, meer bepaald in de volgende hoofdstukken:

- ECONOMISCHE ONTPLOOIING
- WERK & OPLEIDING
- DUURZAME ONTWIKKELING VERANKEREN
- BIJEENKOMSTEN VOOR LOKAAL OVERLEG
- DE PLAATS VAN DE BURGER DOOR MIDDEL VAN,

Sinds **2017** werd resoluut ingezet op de versterking van de acties van de Eurometropool 2.0 en op de operationalisering ervan.

Het diagram betreffende de evolutie van de belangrijkste werkingsuitgaven (exclusief HR) laat duidelijk een exponentiële ontwikkeling zien d.m.v. de uitgaven voor de uitvoering van

projecten en de verhoging van de zichtbaarheid ervan, alsook voor evenementen en studies.

2018 en vooral **2019** waren zeer drukke jaren.

Aangezien het Agentschap niet over de nodige menselijke (technici ...), logistieke of technische middelen beschikt, moet het een beroep doen op professionals voor de organisatie van evenementen die verband houden met de acties.

Bovendien moet worden benadrukt dat er voor de communicatie met de burgers ondersteuning vereist is door informatiespecialisten (facilitators, telecommunicatietechnici voor de rechtstreekse uitzending van evenementen op sociale media enz.) die verschillend zijn van de andere acties. Deze startkosten zijn hoog, maar worden **in 2020 afgevlakt.**

De staafdiagrammen betreffende de begroting **2020** tonen de voortzetting, versterking en coherentie van de projecten die worden uitgevoerd in het kader van de Eurometropool 2.0.

De communicatie-uitgaven hebben immers hun plaats behouden vóór de uitgaven voor uitrusting, die iets lager liggen dan in 2018.

Enkel de inschrijvingen van de uitgaven m.b.t. dagelijks beheer (aangepast aan de Aanvullende Begroting (AB) die op de Algemene Vergadering van 02/10 2020 werd goedgekeurd) zijn aanzienlijk gedaald als gevolg van de middelen die zijn ingezet om het hoofd te bieden aan de gezondheidscrisis (Covid-19).

De jaarlijkse bijdrage van de 14 partners is sinds 2011 ongewijzigd gebleven!

De vooropgestelde HR-doelstellingen zijn behaald!

Geoptimaliseerd gebruik van de budgetten voor de projecten die worden uitgevoerd in het kader van de Eurometropool 2.0. !

Investeringsontvangsten

Voor de boekjaren 2017, 2018, 2019 en 2020 was het niet nodig om de sectie Werking aan te spreken om investeringsuitgaven te financieren.

Voor deze vier jaar wordt dit deel enkel gevoed met de saldi van de budgettaire verrichtingen en met de toevoegingen aan afschrijvingen.

Investeringsuitgaven

Er dient te worden opgemerkt dat het Agentschap van de Eurometropool niet tot doel heeft investeringsuitgaven te doen.

Deze uitgaven zijn beperkt tot de behoeften inzake websites, licenties, domeinnamen en computerapparatuur.

Nieuwe doelstellingen

Het boekjaar 2021 is gericht op de uitbreiding van de grensoverschrijdende acties ter ontwikkeling en versterking van de implementatie van een duurzaam leefgebied, een solidair leefgebied en een innovatief leefgebied.

Een gezond en transparant beheer!

Het woord aan het Agentschap

Geen woorden, maar daden. Een sterk engagement, dag na dag

EUROMÉTROPOLE
EUROMETROPOOL
LILLE ◦ KORTRIJK ◦ TOURNAI

Deze evaluatie van de periode 2017-2020 presenteert de activiteit van het Agentschap van de Eurometropool en zijn partners gedurende de voorbije vier. Sinds 2017 wil het Agentschap **"banden smeden en bruggen bouwen"**. Dat heeft het Agentschap aan beide zijden van onze (taal- en administratieve) grens ook gedaan. We hebben bewezen dat deze regio van 157 Vlaamse, Franse en Waalse gemeenten op de eerste plaats een **gemeenschappelijk leefgebied** is waar burgers met elkaar samenleven, handel drijven, werken enz.

De **48 acties** die in dit rapport worden toegelicht, getuigen van de vastberadenheid en continue gezamenlijke inspanning van de 14 partners om onze Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking verder te ontwikkelen en te concretiseren. Dat heeft geleid tot het opzetten van projecten binnen uiteenlopende domeinen: economie, duurzame ontwikkeling, mobiliteit, leren van talen enz.

We hebben altijd getracht **de burger een centrale plaats te geven in onze acties**. En we zijn hier ook in geslaagd: de Eurometropool 2.0 heeft meer dan ooit de burgers opnieuw centraal gesteld en hun band met Europa versterkt. De burger is een echte stakeholder geworden van onze werkgroepen en werkzaamheden. De evenementen "Europa, ik hou (niet) van jou" brachten enkele honderden deelnemers met uiteenlopende achtergronden samen om van gedachten te wisselen en oplossingen voor de Europese uitdagingen uit te denken. Dit initiatief werd in 2020 erkend met een **eervolle vermelding van de jury van het Europees Comité van de Regio's.**

Eén woord om deze Eurometropool 2.0 samen te vatten? Durven. De werking durven aan te passen en het Agentschap durven om te vormen tot een meer flexibele structuur met nieuwe werkmethoden, in lijn met de evolutie van onze samenleving. Een disruptieve en soms ongedwongen communicatie durven te voeren, die de stem van de inwoners van onze regio vertolkt en versterkt. De Frans-Belgische regio durven te zien als een duurzaam, innovatief en solidair leefgebied. Platformen voor dialoog en uitwisseling durven te creëren om **te luisteren naar de burgers en hen te betrekken bij het creatie- en besluitvormingsproces.**

De afgelopen vier jaar laten ook zien hoe **veerkrachtig** onze grensoverschrijdende samenwerking is. Ondanks de Covid-19-crisis, ondanks de spanningen tussen de landen, met name door de Brexit, en ondanks de verschillende nationale aanpak van de Europese uitdagingen, hebben onze partners en het Agentschap ervoor gekozen **om deze obstakels om te zetten in opportuniteiten**. Dankzij een flinke dosis vastberadenheid en een sterke wil om onze ambities te verwezenlijken, zijn er nieuwe dynamieken ontstaan – en het einde is nog niet in zicht! Er moet nog veel gebeuren, maar we pakken de toekomstige uitdagingen met evenveel vastberadenheid, overtuiging en passie aan.

Met de steun van onze partners gaan we de uitdaging aan om de positieve energie te bundelen ten behoeve van de interterritoriale dialoog. De Eurometropool van morgen zal haar acties nog verder ontwikkelen, nieuwe horizonten opzoeken en proberen de nieuwe doelgroepen te sensibiliseren om **nog verder mee te gaan in onze territoriale experimenten.**

Enkele herinneringen

02

01

03

04

01 **SMART CITIES #1**
2017

02 **LANCERING VAN HET BLAUWE PARK**
2018

03 **DIGITAL EUROMETROPOLIS**
2019

04 **ENERGIEBEZOEKEN**
2017-2019

05 **EUROPA: IK HOUD (NIET) VAN JOU?**
2019

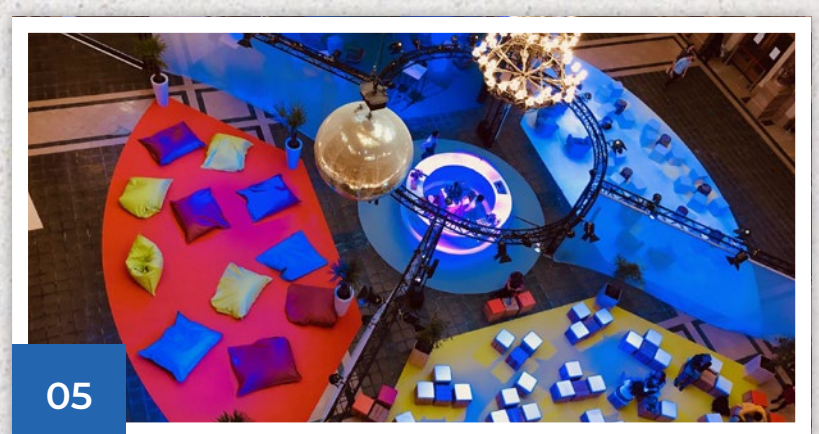
06 **BIER BLAUWE PARK**
2020

07 **SMART CITIES #2**
2018

08 **EUROPA: IK HOUD (NIET) VAN JOU?**
2018

09 **TALATA**
2017-2019

10 **BLUE WALKS**
2019-2020

05

PB
LA PARC BLEU

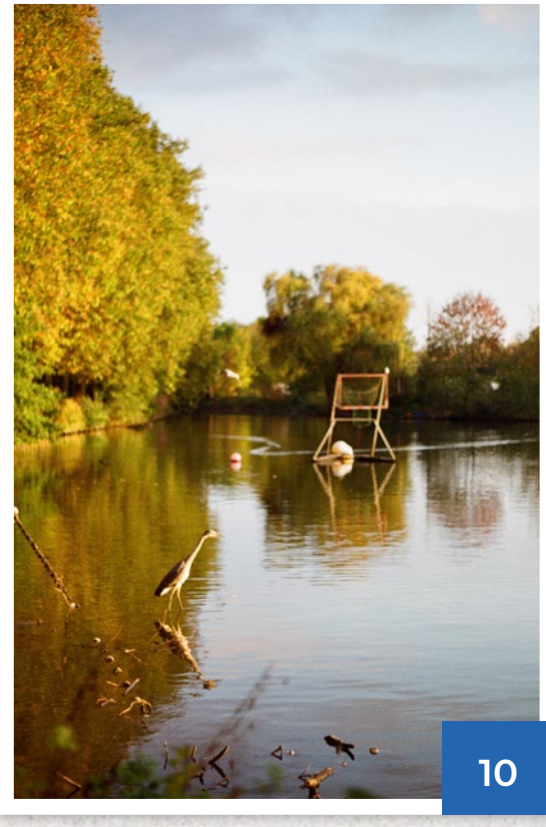
06

EUROMÉ
EUROM
LILLE

07

EUROMÉTROPOLE
EUROMETROPOOL
LILLE · KORTRIJK · TOURNAI
14

08

10

TALATA: TA(LENT VOOR/ POUR LES)
LA(NGUES) TA(LEN)

09

2017-2020

DE BELANGRIJKSTE CONCLUSIES

Het team van het Agentschap van de Eurometropool heeft dit verslag ontworpen als een reisdagboek.

Waarom? In de eerste plaats omdat we de voorbije vier jaar een lange weg hebben afgelegd waarbij we gestaag maar zeker vooruitgang hebben geboekt, met **meer openheid, opportuniteiten en ontmoetingen**. We hebben geleerd dat, ook al is de bestemming belangrijk, we vooral het traject naar die bestemming onthouden, met alle bijbehorende ontdekkingen, verrassingen, momenten van vreugde maar ook van tegenslag.

De voorbije vier jaar hebben **ons meer dan ooit zin gegeven om onze reis te delen met onze partners en met de burgers**: dat is dan ook het opzet van dit verslag. Het maakt onze acties en resultaten alsook de rol van het grensoverschrijdend Agentschap zichtbaar. Het verslag toont ook aan dat de grensoverschrijdende realiteit in de eerste plaats draait rond **menselijke relaties, wederzijdse kennis en de wil om samen acties te ondernemen binnen een gemeenschappelijk leefgebied.**

Focussen op gezamenlijke acties en een gedeeld potentieel betekent de weg vrijmaken voor vruchtbaardere uitwisselingen, oplossingen en financiële en menselijke middelen bundelen, de aantrekkingskracht verhogen en een efficiëntere ontwikkeling van de regio mogelijk maken. Grensoverschrijdende samenwerking betekent de verschillen, troeven en specifieke kenmerken van elke deelregio benutten ten gunste van alle burgers.

Na elke reis moet er een balans worden opgemaakt: wat nemen we mee voor de toekomst? Wat hadden we anders moeten aanpakken? Wat hebben we geleerd om de volgende reis voor te bereiden?

Waarom een vierjaarlijkse balans?

Al snel werd ervoor gekozen de balans, die aanvankelijk betrekking had op 2017-2019, uit te breiden tot het jaar 2020. Zo kon dit zeer bijzondere jaar in het overzicht worden opgenomen en sluit de balans nauwer aan op het mandaat van het Voorzitterschap 2018-2020.

Wat onthouden we?

- De voorbije vier jaar hebben we **de basis** gelegd **voor een nieuwe, horizontale manier van werken** voor het team van het Agentschap, volgens een meer ontwrichtende, wendbare benadering met het oog op een betere samenwerking.
- De werking van de **actiegroepen rond concrete acties** heeft de energie en de wilskracht van de partners versterkt. De actiegroepen hebben de acties bij de start een boost gegeven; de kleine groepen (ateliers) hielpen de uitvoering verfijnen.
- De toepassing van participatiemethodieken zorgde voor een kentering. Aangezien de engagementen van de partners kunnen verschillen, heeft deze methode het vertrouwen tussen de betrokken actoren versterkt en de partnerschappen doen evolueren met het oog op een groter collectief succes.
- De EGTS heeft haar rol als **pionier** versterkt en is binnen verschillende domeinen, zowel op lokaal als op Europees niveau, een **invloedrijke rol** gaan spelen. De **zichtbaarheid** en de **bekendheid** van de EGTS zijn toegenomen in overeenstemming met haar acties en pilootprojecten, die worden ondersteund door een **dynamische communicatie** gericht op **verschillende doelgroepen** via **verschillende kanalen**.
- De EGTS speelt een steeds grotere rol ten aanzien van de grote Europese instanties (Europese Commissie via het DG Regio, Comité van de Regio's met het Platform van de EGTS'en, de Association of European Border Regions (AEBR), de Mission Opérationnelle Transfrontalière en de thematische werkgroepen).
- Een **algemeen beleidskader** is essentieel om dubbel werk, energieverspilling of financiële verliezen te voorkomen en om de mutualisering, coherentie en acties op het terrein te bevorderen.
- **Het vergemakkelijken van het dagelijkse leven van de inwoners** blijft het belangrijkste doel van de Eurometropool: dit wordt bereikt door een dagelijkse **samenwerking tussen de instanties van de regio**, door de administratieve **grenzen** (Staten, Regio's) **te overstijgen**, door in te zetten op **milieugezondheid** en burgerparticipatie en door te streven naar een Europa dat **zeer dicht bij de burger** staat. Meer dan ooit versterkte de Eurometropool de voorbije vier jaar de samenhang van de uitgevoerde acties, in overeenstemming met haar slogan: **"Laten we banden smeden en bruggen bouwen"**.
- **Experimenteren** is één van de meest performante manieren om vooruitgang te boeken.
- Het Agentschap van de Eurometropool heeft zijn rol als **facilitator, coördinator, bemiddelaar** en '**waakhond**' gespeeld. Het Agentschap trad op als "**decodeerder**" voor grensoverschrijdende aspecten en als **tussenpersoon** tussen actoren die elkaar niet of slecht kenden. Het speelde een belangrijke rol bij de vulgarisering en verspreiding van informatie onder de burgers: het creëerde grensoverschrijdende content die voorheen niet bestond (bijvoorbeeld info over Covid-19, mobiliteit enz.).

DE GRENSOVERSCHRIJDENDE ACTIVITEITEN VAN DE EUROMETROPOOL 2017-2020 IN CIJFERS

- **48 acties** worden in dit document gedetailleerd beschreven
- **Meer dan 100 evenementen voor het grote publiek**, toegankelijk voor iedereen (fysieke of online deelname)
- **Meer dan 4000 deelnemers** aan de evenementen van de Eurometropool
- **16 bijeenkomsten van de Algemene Vergadering en het Bureau** van de Eurometropool
- **Meer dan 250.000 bezoekers op de website** van de Eurometropool tussen januari 2017 en december 2020
- **230 "Blauwe Ruit/Carré Bleu"**-wegwijzers geplaatst langs het 90 km lange traject
- Er werden **50 nieuwsbrieven** verstuurd, waarvan 8 gewijd aan de coronacrisis
- Ongeveer **50 thematische documenten**
- **7 plenaire zittingen en 26 bijeenkomsten van het Bureau van het FORUM**
- 1 **Staten-Generaal van de participatieve democratie** (FORUM)

Uit deze vier jaar (2017-2020) kunnen we enkele belangrijke lessen trekken voor de voortzetting van de werkzaamheden van de Eurometropool. De conclusies van het verslag leverden input voor de geplande acties en de methodologie voor 2021. De rode draad: een duurzaam, solidair en innovatief leefgebied.

Aanbevelingen voor de toekomst

- De **meerwaarde van de participatiemethoden** benadrukken. Deze werkmethoden versterken het vertrouwen tussen de actoren, zorgen voor een betere samenwerking en laten toe de coproducties te bundelen. Men moet blijk geven van **pedagogie en begrip** ten aanzien van de partneractoren. Het doel is om de participatie te verankeren als één van de pijlers van de samenwerking binnen de Eurometropool – "alleen ga je sneller, samen kom je verder".

- **Zich op flexibele wijze organiseren** in functie van de geplande acties/ onderwerpen: al dan niet gebruik maken van de Actiegroepen, de configuraties van de werkzaamheden aanpassen aan de noden, waarbij steeds voorrang wordt gegeven aan dialoog tussen politici, maatschappelijk middenveld en burgers.

- **Meer delen** (fysiek, digitaal, schriftelijk, mondeling …) met de partners om elkaar beter te leren (er)kennen en de banden te versterken: op die manier worden de obstakels voor een efficiëntere samenwerking weggewerkt.
  Het verspreiden, delen en uitwisselen van technische kennis en menselijke competenties gebeurt idealiter via **grensoverschrijdende kennisnetwerken**.

- **De informatie beter delen, populariseren en vulgariseren** zodat iedereen – zowel verkozenen, technici als burgers – met dezelfde gedegen kennis van zaken betrokken is.

- De bevoorrechte positie van de Eurometropool versterken en organiseren **om de behoeften, wensen en moeilijkheden** aan de grens **in kaart te brengen**. De rol van de Eurometropool als **tussenpersoon** moet worden versterkt ten aanzien van de **bevoegde instanties** om een passend antwoord te bieden, maar ook tussen de bewoners van dit leefgebied en Europa.

- De door de Eurometropool gevoerde communicatie en berichtgeving voortzetten ten aanzien van de verschillende geïdentificeerde doelgroepen.

- De **middelen** voorzien om **de grensoverschrijdende realiteit** binnen de verschillende domeinen van het dagelijks leven **nauwkeuriger te observeren en te analyseren** (in realtime) en die informatie te kapitaliseren. We beschikken nog niet over voldoende gemeenschappelijke gegevens om de besluitvorming te onderbouwen en van input te voorzien.

- De reeds ondernomen **acties verder uitwerken** indien die coherent zijn en overeenstemmen met de waarden van de Eurometropool, met het doorvoeren van de **nodige actualiseringen**: verwante thema's die moeten worden geïntroduceerd, minder of meer intense betrokkenheid afhankelijk van de thema's. (Her)introductie van cultuur, dynamische observatie. De transversale werkzaamheden voortzetten en de burgerparticipatie versterken.

- De **betrokkenheid en samenwerking van alle bestuursniveaus** in stand houden, waarbij rekening wordt gehouden met de dynamieken en de inwoners van de drie deelregio's, die garant staan voor samenhang en samenwerking. De transversale thema's vereisen een grote verscheidenheid aan competenties: politici, technici, onderzoekers, actoren op het terrein, gebruikers enz. Teamwerk is essentieel om de veranderingen op het terrein op grensoverschrijdende schaal te concretiseren. Werken met als gemeenschappelijk doel: **de samenhang van de regio zichtbaar te maken voor de gebruikers van de Eurometropool**.

- **Steunen op 100% betrokken en vrijwillige actoren (verkozenen en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld)** om de thematische acties uit te voeren.

EUROMÉTROPOLE
EUROMETROPOOL
LILLE • KORTRIJK • TOURNAI

Redactie :
Agentschap van de Eurometropool

Concept :
Mediakod, Doornik
Uitdrukking : Copy Print

© Agentschap van de Eurometropool
Lille-Kortrijk-Tournai
December 2020
Doorniksestraat 63
B-8500 Kortrijk
+32 (0) 56 23 11 00
Info@eurometropolis.eu
www.eurometropolis.eu

